

Rakennamme yhdessä parempaa Suomea

Vuosikertomus 2013

Kuntarahoitus vuonna 2013

"Suomen
paras
pankki"

Kauppalehti
2.5.2013

Parhaat mahdolliset
luottoluokitukset
Moody's Aaa (vakaa)
Standard & Poor's
AAA (vakaa)

Rahoitussektorin
tyytyväisimmät
asiakkaat

Taloustutkimus 2013

Sisältö

Kuntarahoitus – hyvinvoinnin mahdollistaja	2
Vuosi 2013 lyhyesti	3
Toimitusjohtajan katsaus	4
Asiakasrahoitus	6
Varainhankinta	8
Sijoitustoiminta	10
Rahoitusleasing	12
Inspira	14
Henkilöstö	16
Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä	18
Tilinpäätös 31.12.2013	26

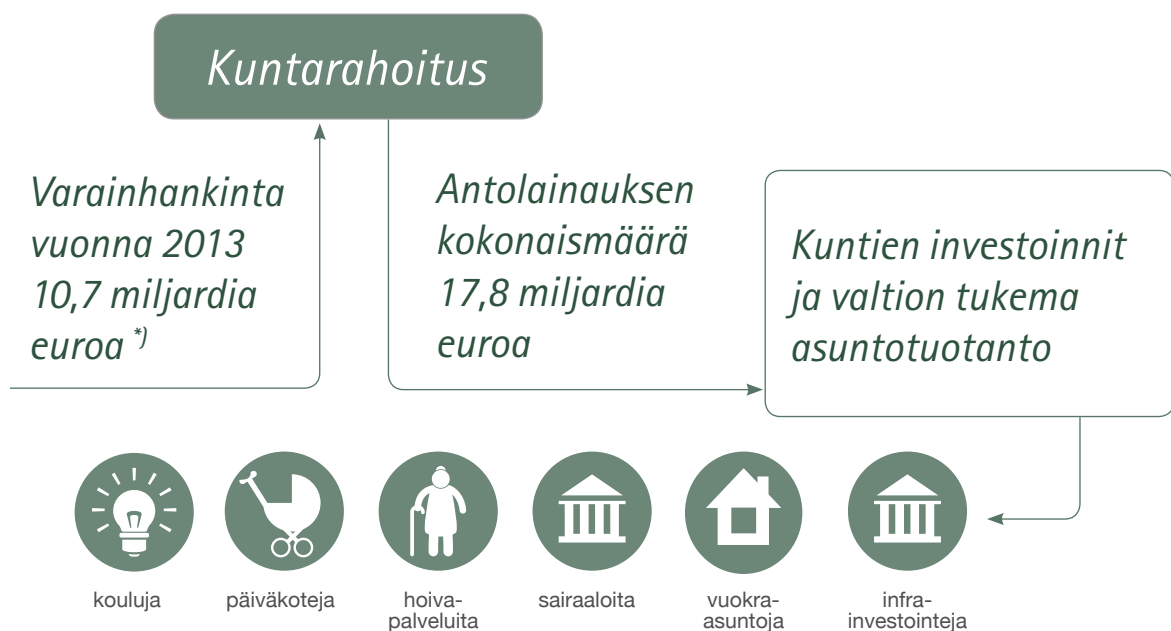

Kuntarahoitus on tärkeä osa Suomen taloudellista perusrakennetta

Kuntarahoituksen myöntämää rahoitusta käytetään yhteiskunnallisesti merkittäviin kohteisiin. Niitä ovat esimerkiksi koulut, päiväkodit, vanhain- ja hoivakodit, sairaalat, terveyskeskukset ja erityisryhmille suunnatut asunnot.

Hyvinvoinnin mahdollistaja

Kuntarahoituksen tehtävänä on varmistaa asiakkaiden rahoituksen saanti kaikissa markkinatilanteissa kilpailukykyisesti

*) Varainhankinnan kokonaismäärä vuonna 2013 oli poikkeuksellisen korkea yhtiön oman jälleerahoitustarpeen vuoksi.

Kuntarahoitus Oyj on kuntien, Kevan ja valtion omistama luottolaitos, jonka tehtävänä on varmistaa kuntasektorin ja valtion tukeman asuntotuotannon rahoituksen saanti kilpailukykyisin ehdoin kaikissa markkinatilanteissa. Tehtävänsä mukaisesti Kuntarahoitus on tärkeä osa suomalaisen yhteiskunnan taloudellista perusrakennetta ja ainoa vain kuntasektoriin erikoistunut rahoituslaitos Suomessa.

Kuntarahoituksen toiminnasta hyödyn korjaavat kaikki veronmaksajat. Yhtiön toiminnasta kertyvä taloudellinen hyöty näkyy säästöinä yhteiskunnan tarvitsemien investointeihin rahoituskustannuksissa. Kuntarahoituksen rahoituksella mahdollistetaan kunnallisten infrainvestointien kautta esimerkiksi

terveys-, hoiva- ja koulutuspalveluiden sekä erityisryhmien tarvitsemien palveluiden tuottaminen.

Yhtiöllä on parhaat mahdolliset luottoluokitukset eli Moody'sin Aaa ja Standard & Poor'sin AAA pitkäaikaiselle varainhankinnalleen. Niihin perustuu yhtiön hyvä kilpailukyky rahoituksen tarjoajana.

Yhtiö tekee varainhankintaa monipuolisesti kansainvälisiltä ja kotimaisilta pääomamarkkinoilta. Varainhankinnalla on Kuntien takauskeskuksen takaus.

Yhtiö toimii tehokkaasti ja kasvaa kannattavasti. Kasvun vaatima pääoma hankitaan tuloksen kautta ja siten varmistetaan yhtiön hyvä vakavaraisuus.

Vuosi 2013 lyhyesti

Kuntarahoituksen liiketoiminta kasvoi edelleen vuonna 2013. Konsernin liikevoitto kasvoi 2 prosenttia ja oli 141,3 miljoonaa euroa. Konsernin korkokate kasvoi 5 prosenttia ja oli 149,5 miljoonaa euroa. Yhtiön tase kasvoi 2 prosenttia 26 156 miljoonaan euroon. Yhtiön vakavaraisuus oli vuoden lopussa 39,88 prosenttia (vähimmäisvaatimus 8 prosenttia).

Yhtiön myöntämän antolainauksen kokonaismäärä kasvoi 13 prosenttia 17 801 miljoonaan euroon. Uusia luottoja nostettiin vuoden aikana bruttomääräisesti 3 537 miljoonaa euroa.

Yhtiön leasingpalvelut jatkoivat kasvuaan ja leasingkanta oli vuoden lopussa 81 miljoonaa euroa.

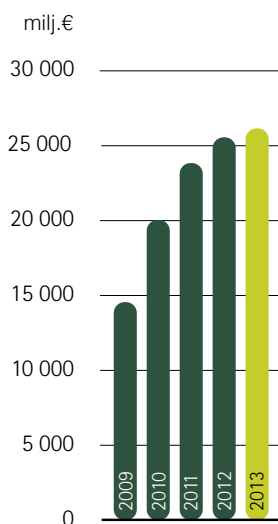
Yhtiön varainhankinta onnistui vuoden aikana erittäin hyvin. Varainhankinnassa tehtiin kaikkiaan 240 järjestelyä ja varainhankinnan kokonaismäärä nousi uuteen ennätykseen, 10,7 miljardiin euroon yhtiön poikkeuksellisen suuren oman jälleärahoitustarpeen vuoksi.

Kuntarahoituksen historian suurimmat järjestelmä-hankkeet etenivät uuden back-office -järjestelmän ensimmäisen vaiheen käyttöönottoon.

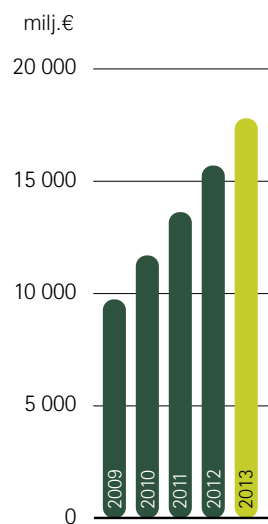
Avainluvut (konserni)

	31.12.2013	31.12.2012	Muutos %
Korkokate (milj. €)	149,5	142,4	5 %
Liikevoitto (milj. €)	141,3	138,6	2 %
Lainakanta (milj. €)	17 801	15 700	13 %
Varainhankinnan kanta (milj. €)	23 108	22 036	5 %
Taseen loppusumma (milj. €)	26 156	25 560	2 %
Vakavaraisuussuhde-%	39,88	33,87	18 %
Omat varat (milj. €)	511,5	428,9	19 %

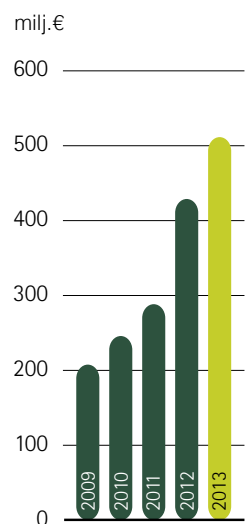
Taseen kehitys 2009–2013

Lainakannan kehitys 2009–2013

Omat varat 2009–2013

Toimitusjohtajan katsaus

Vuoden 2013 aikana rahoitusmarkkinoilla nähtiin pitkästä aikaa rauhallisempi vuosi ilman uusia merkittäviä taloudellisia kriisejä. Euroopassa yleinen taloudellinen kehitys kääntyi useissa maissa varovaiseen kasvuun, ja Suomessakin talouden lasku näyttää pysähtyneen, vaikka selkeitä merkkejä kasvun

alkamisesta ei vielä loppuvuodesta ollutkaan. Vuoden lopulla euroalueella nousi esiin vaara ajautumisesta deflaatioon, vaikka Euroopan keskuspankki pyrki tukemaan markkinoiden palautumista laskemalla korkotason ennätysellisen alas.

Tällaisessa markkinatilanteessa rahoitussektori toimii heikosti, ja sijoittajat etsivät tuottoja korkomarkkinoita riskipitoisemmista sijoituskohteista. Kun samaan kuvaan lisätään vielä sääntelyn mukanaan tuomat kasvavat pääoma- ja likviditeettitarpeet pankkisektorilla, ei ole ihme, että Euroopassa on alkanut voimistua huoli yritysrahoituksen toimivuudesta. Uhkana on uusi luottolama, joka on mahdollinen seuraus pankkien pyrkinessä täyttämään kiristyvät vaatimukset taseitaan pienentämällä ja keskittymällä antolainauksessaan vain tuottoisimpiin asiakkaisiin.

Finanssikriisin laukaisemassa sääntelyn kehitystyössä ollaan tulossa merkittävään taitekohtaan. Vuoden 2014 alusta tuli voimaan pääomatarpeita lisäävä uusittu pankkien vakavaraisuus- ja likviditeettisääntelykehikko (CRR/CRD IV), joka jättää varsin vähän mahdollisuuksia kansalliseen sääntelyyn tai poikkeamiin yhtenäisestä eurooppalaisesta mallista. Tämän myötä muun muassa kotimainen luottolaitoslaki tullaan uusimaan kokonaisuudessaan.

Pankkisektorille ja kaikille johdannaisinstrumentteja käyttäville tahoille merkittävä uudistus on myös johdannaisia koskeva EU-asetus, EMIR, jonka käyttöönotto jatkuu vuonna

2014. Voimaan tulevat raportointivaatimukset koskevat kaikkia johdannaisia käyttäviä tahoja. Samaan pakettiin liittyvän johdannaisia koskevan keskusvastapuoliselvityksen alkamisajankohta on vielä auki. Sääntely tulee lisäämään olennaisesti johdannaisiin liittyviä operatiivisia kustannuksia, samalla kun muut vaikutukset markkinoihin ja tuotteiden saatavuuteen ovat vielä epäselviä.

Kuntarahoituksen kannalta isoin asia sääntelyn lisäämisessä on uuden vähimmäisomavaraisuusvaatimuksen (leverage ratio) mahdollinen voimaantulo vuoden 2018 alusta. EU-parlamentti päätti kesällä 2013 osana CRR-pakettia vasta vähimmäisomavaraisuusasteen laskennasta ja raportoinnista, mutta jätti samalla Kuntarahoituksen kannalta tärkeimmästä kohdasta eli vähimmäisomavaraisuusasteen tasosta päättämisen myöhempään vaiheeseen. Yhtiöltä vaadittava vähimmäisomavaraisuusasteen minimitaso selviää vasta vuonna 2017. Tämän vuoksi yhtiö varautuu kaavailtuun 3 % vaatimukseen kasvatamalla omia varojaan oman toimintansa tuloksella.

Suomen kuntasektorin rahoituksessa vuosi 2013 oli muutaman edellisen vuoden tapaan tasaisen kehityksen vuosi. Kuntasektori, samoin kuin Suomen valtiokin, olivat edelleen erittäin kiinnostavia sijoituskohteita turvallisia sijoituskohteita etsiville sijoittajille. Kuntarahoitus teki vuoden aikana ennätysellisen paljon varainhankintaa, 10,7 miljardia euroa. Tästä merkittävä osa johtui yhtiön omasta normaalista jälleenerahoituksesta eikä varainhankinnan kasvu siksi kerro asiakkaiden lainatarpeiden lisääntymisestä.

Kuntarahoitus on tärkeä osa suomalaisen yhteiskunnan taloudellista perusrakennetta, ja se on ainoa kuntakonsernien sekä valtion tukeman asuntotuotannon rahoittamiseen erikoistunut luottolaitos Suomessa. Kuntasektorin rahoitustarpeissa ei vuoden aikana tapahtunut merkittäviä muutoksia. Rahoituksen

*Vuosi 2014 on uuden sääntelyn
käyttönotossa taitekohta.*

tarjonnassa kilpailutilanne sen sijaan kiristyi hieman loppuvuotta kohden, mutta Kuntarahoitus säilytti siitä huolimatta asemansa asiakaskuntansa ehdottomasti tärkeimpänä ja kilpailukykyisimpänä rahoittajana.

Hämmennystä asiakaskunnassamme aiheuttivat syyskuun alussa voimaan astuneet kuntalain ja kilpailulain muutokset. Muutoksista on seurannut epäselvyyttä siitä, millaiseen toimintaan erikoistuneiden yhtiöidensä lainoja kunnat voivat taata täysimääräisesti. Kunta voi taata täysimääräisesti vain sellaisen yhtiönsä lainoja, joka ei toimi kilpailulla alalla. Kuitenkin tulkinta siitä, mikä toiminta on kilpailtua ja mikä ei, tulee tehdä paikallisten olosuhteiden perusteella. Tilanteet voivat siten vaihdella merkittävästi alueittain ja kunnittain.

Kuntarahoituksessa on meneillään yhtiön historian suurimmat järjestelmähankkeet, joiden tarkoituksena on tehostaa yhtiön toimintoja sekä luoda hyvä pohja uusien palveluiden kehittämiseksi. Suuri osa henkilökunnastamme on tehnyt oman toimensa ohella pitkää päivää myös kehitysprojekteissa

viikonloppujakaan säästämättä. Kehitystyö projekteissa jatkuu vielä pitkään, mutta syksyn 2013 päätteeksi saavutimme ensimmäisen etapin, ja otimme käyttöön back-office -järjestelmän uudistuksen ensimmäisen vaiheen.

Kiitän henkilöstöämme kiireisen vuoden aikana tehdystä erinomaisesta työstä ja sitoutumisesta yhtiön kehittämiseen. Kiitän myös asiakkaitamme, omistajiamme ja yhteistyökumppaneitamme hyvästä yhteistyöstä monilla eri aloilla. Kuntarahoitus on asiakkaidensa tärkein rahoituskumppani, ja haluamme vahvistaa kilpailukykyämme edelleen alkaneena vuonna 2014.

Pekka Averio
toimitusjohtaja
Kuntarahoitus Oyj

Asiakkaidensa tärkein rahoittaja

Kuntarahoitus on Suomen kuntasektorin ja valtion tukeman asuntotuotannon suurin rahoittaja. Yhtiön perustehtävä on turvata asiakkaidensa rahoituksen saatavuus kilpailukyysisesti kaikissa markkinatilanteissa. Yhtiö on keskeinen osa Suomen taloudellista perusrakennetta ja asiakkaidensa tärkein rahoituskumppani. Yhtiön varainhankinnan takaajana toimii Kuntien takauskeskus, jonka jäsenenä ovat kaikki Manner-Suomen kunnat.

Kuntarahoituksen hankkimia varoja käytetään kuntien, kuntayhtymien ja kuntien määräysvallassa olevien yhtiöiden sekä valtion tukeman asuntotuotannon rahoitukseen. Vuonna 2013 yhtiön myöntämästä rahoituksesta käytettiin 58 % kuntien ja kuntayhtymien rahoitukseen, 32 % asuntotuotantoon ja 10 % kuntien yhtiöiden lainoihin.

Yhtiön antolainauksen kokonaismäärä oli vuoden 2013 lopussa 17,8 miljardia euroa (2012: 15,7 miljardia euroa). Uusia lainoja nostettiin vuoden aikana 3,5 miljardia euroa (2012: 3,3 miljardia euroa).

Kuntarahoituksen markkinaosuus asiakkaidensa rahoituksesta säilyi edelleen korkealla tasolla viime vuosien tapaan, ja samaan aikaan pankkien kiinnostus kuntasektorin pitkäaikaiseen rahoitukseen oli yhä vaimeaa. Yhtiö vastasi edelleen lähes yksin koko valtion tukeman asuntotuotannon rahoituksesta.

Yhtiön kilpailukyvyyn perustana on tehokas ja ammattitaitoinen toiminta ja paras mahdollinen luottoluokitus. Niiden ansiosta yhtiö voi myöntää rahoitusta kilpailukyysisesti myös erittäin pitkäaikaista, jopa 40 vuoden mittaista, rahoitusta tarvitseviin hankkeisiin.

Kuntarahoituksen asiakkaiden suurimmat investointitarpeet liittyvät opetustoimeen, hoivapalveluihin ja terveydenhoitoalaan sekä valtion tukemaan vuokra-asuntotuotantoon.

Kuntarahoituksen myöntämää pitkäaikaista rahoitusta käytetään yhteiskunnan toimintaa tukevien ja parantavien investointien rahoittamiseen. Suurin osa rahoituksesta käytetään suomalaisen yhteiskunnan perusrakenteiden ylläpitämiseen ja kehittämiseen, kuten koulutus-, sosiaali- ja terveystoimen rakennushankkeisiin sekä infra- ja energiahankkeisiin.

Asuntolainoja myönnetään kuntien asuntoyhtiöiden lisäksi yleishyödyllisille yhteisöille valtion tukemaan sosiaaliseen vuokra-asuntotuotantoon sekä erityisryhmille suunnattuun asuntorakentamiseen, esimerkiksi vanhuksille, vammaisille ja opiskelijoille.

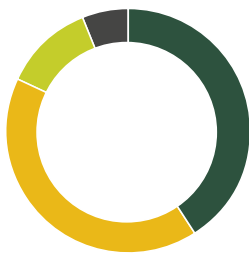
Kuntien lainakysyntä kasvaa tasaisesti

Suuri osa kuntien vastuulle lakisääteisesti määräytyistä tehtävistä on luonteeltaan sellaisia, että niiden hoitaminen vaatii toimivan infrastruktuurin. Esimerkiksi terveydenhuollon, opetustoimen ja erilaisten hoivapalvelujen tuottaminen lain edellyttämässä

laajuudessa vaatii kunnilta merkittäviä investointeja. Kuntien tehtäviä on lisätty 2000-luvulla merkittävästi. Lisäksi viime vuosina kunnallisen infrastruktuurin korjaustarve on kasvanut, mikä edelleen lisää investointipaineita tulevaisuudessa. Näistä syistä myös kuntasektorin lainatarpeet ovat viime vuosina olleet kasvussa, ja kehitys jatkui samanlaisena myös vuonna 2013.

Kuntasektori etsii jatkuvasti uusia keinoja investointiensa rahoittamiseen ja samalla pyritään hillitsemään rahoituskustannusten kasvua. Kuntarahoitus toimii asiakkaidensa kumppanina tarjoten myös rahoitukseen liittyviä suunnittelu- ja neuvontapalveluja. Palveluiden avulla pyritään tehostamaan asiakkaiden kokonaisrahoituksen hallintaa ja ottamaan huomioon myös korkoriskien suojauksen ja tulevaisuuden lainatarpeet. Kuntarahoituksen asiantuntijoiden tehtävänä on etsiä asiakkailleen parhaat mahdolliset rahoitusratkaisut kunkin asiakkaan tarpeiden mukaisesti.

Lainakanta asiakkaittain

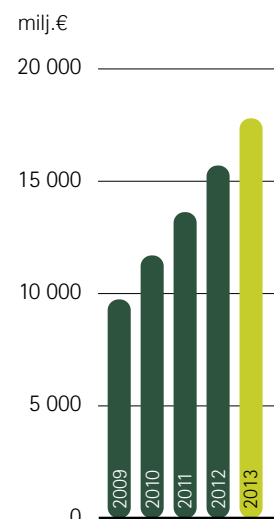
■ Kunnat	41 %
■ Asuntoyhteisöt	41 %
■ Kuntien yhtiöt	12 %
■ Kuntayhtymät	6 %

Lainakannan korkosidonnaisuus

■ Euribor	66 %
■ Pitkä viitekorko	22 %
■ Kiinteä	12 %

Lainakannan kehitys 2009–2013

Yhtiö laajensi varainhankintaansa uusille markkinoille

Kuntarahoitus hankkii varoja kansainvälisiltä ja kotimaisilta sijoittajilta laskemalla liikkeeseen erityyppisiä joukkovelkakirjalainoja.

Suomen asema kansainvälisillä pääomamarkkinoilla säilyi vuoden aikana hyvänä. Suomi on edelleen yksi luotetuimmista euroalueen sijoituskohteista. Sekä Suomen valtion että Kuntarahoituksen erittäin matalariskisillä joukkovelkakirjalainoilla on maailmalla suuri kysyntä. Kuntarahoitusta, samoin kuin Suomen valtiotakin, pidetään edelleen yhtenä turvasatamana pitkäaikaista ja turvallista sijoituskohdetta etsivien sijoittajien parissa.

Kuntarahoitus on noussut kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla keskikokoisten liikkeeseenlaskijoiden luokkaan. Yhtiö on aktiivinen toimija kaikilla tärkeimmillä markkinoilla niin Euroopassa, Aasiassa kuin Amerikassakin. Lisäksi yhtiö etsii jatkuvasti uusia markkina-alueita eri puolilta maailmaa. Osoituksena ansiokkaasta työstä kansainvälisillä pääomamarkkinoilla

Kuntarahoitus oli keväällä 2013 Euroweek-julkaisun vertailussa ehdolla sekä vuosikymmenen liikkeeseenlaskijaksi että vuoden liikkeeseenlaskijaksi. Vuoden lopulla Capital Markets Daily valitsi yhtiön vuoden 2013 liikkeeseenlaskijaksi valuuttasidonnaisten joukkovelkakirjalainojen sarjassa.

Varmistaakseen rahoituksen saatavuutta pitkällä aikavälillä Kuntarahoitus pyrkii tekemään varainhankintaansa monipuolisesti. Yhtiö hajauttaa varainhankintaansa kolmella tavalla: maantieteellisesti, eri maturiteetteihin sekä laskemalla liikkeeseen erilaisille sijoittajaryhmille suunnattuja lainoja. Hajautuksen avulla voidaan markkinoiden riskejä hallita paremmin, ja siten varmistetaan rahoituksen saatavuus myös mahdollisissa markkinahäiriötilanteissa yhtiön perustetävän mukaisesti.

Vuonna 2013 merkittävin hajautusta lisännyt markkina-avaus oli huhtikuussa toteutettu yhtiön toistaiseksi suurin yksittäinen liikkeeseenlasku, 1,75 miljardin dollarin suuruinen viitelaina. Kyseessä oli ensimmäinen myös yhdysvaltalaisille sijoittajille suunnattu niin sanotun 144A-säännösten mukaan

Kuntarahoituksen tehtävänä on turvata asiakkaiden rahoituksen saanti kaikissa markkinatilanteissa kilpailukykyisesti.

Hajautus lisää varainhankinnan varmuutta ja vähentää kustannuksia.

järjestetty liikkeeseenlasku. Sitä seurasi syyskuussa toinen vastaava miljardin Yhdysvaltain dollarin suuruinen viitelaina. Molemmat järjestelyt olivat erittäin onnistuneita, ja ne ylimerkittiin nopeasti.

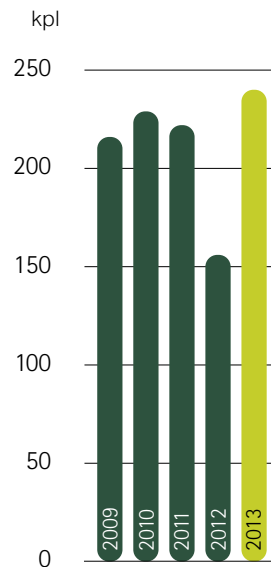
Yhdysvaltain markkinoiden avaaminen oli Kuntarahoituksen organisaatiolle suuri ponnistus. Liikkeeseenlaskua edelsi lähes puolentoista vuoden jakso, jonka aikana yhtiö rakensi valmiudet yhdysvaltalaisen markkinoiden vaatimusten mukaisiin liikkeeseenlaskuihin. Iso työ kannatti, sillä liikkeeseenlaskujen järjestelyt keräsivät pelkästään kiittäviä arvioita kansainvälisiltä tahoilta. Myös joukkovelkakirjalainojen hinnoittelu muodostui runsaan kysynnän vuoksi erittäin kilpailukykyiseksi.

Suuret viitelainat toimivat varainhankinnan runkona, mutta valtaosa järjestelyistä on kuitenkin huomattavasti pienempiä. Yhtiö pyrkii näin hyödyntämään kansainvälisten pääomamarkkinoiden vaihtelevat markkinatilanteet mahdollisimman tehokkaasti varmistaakseen rahoituksen kilpailukykyisyyden. Vaihtoehtona olisi järjestää vuosittain vain muutama suuri viitelainojen liikkeeseenlasku, mutta tällöin varainhankinnan kustannukset olisivat nykyistä merkittävästi suuremmat.

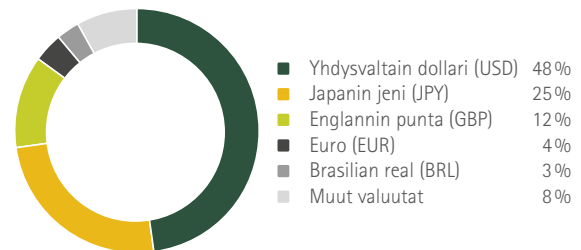
Kuntarahoituksen tärkeimpiä vahvuuksia varainhankinnassa on ammattitaidon, joustavuuden ja nopean reagointikyvyn lisäksi erittäin hyvin toimiva ja usean vuoden aikana kehitetty ennakointi- ja riskienhallintajärjestelmä. Sen ansiosta yhtiö voi varautua ajoissa tuleviin tarpeisiin ja suunnitella liikkeeseenlaskut taktisesti oikein vallitsevassa markkinatilanteessa. Tällä on suuri vaikutus yhtiön varainhankinnan kustannusten kilpailukykyisyyden kannalta.

Kuntarahoituksen liikkeeseenlaskujen lukumäärä on suurempi kuin yhdenkään toisen suomalaisen rahoituslaitoksen. Varainhankinnan kokonaismäärä vaihtelee vuosittain jonkin verran. Vuonna 2013 varainhankintaa tehtiin ennätyskelliset 10,7 miljardia euroa ja yksittäisiä liikkeeseenlaskuja oli kaikkiaan 240. Varainhankinnan tarvetta lisäsi alkuvuonna tavallista suurempi, mutta ennakoitu jälleenrahoitustarve, mikä johtui normaalista markkinatilanteiden vaihtelusta. Poikkeuksellisen suuri varainhankinnan määrä ei siis kuvaa suoraan asiakkaiden rahoitustarpeiden kasvua. Vuonna 2014 varainhankinnan odotetaan palautuvan jälleen normaalille 7-8 miljardin euron tasolle.

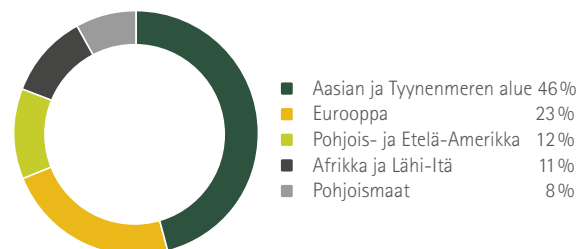
Varainhankintajärjestelyjen määrä 2009–2013

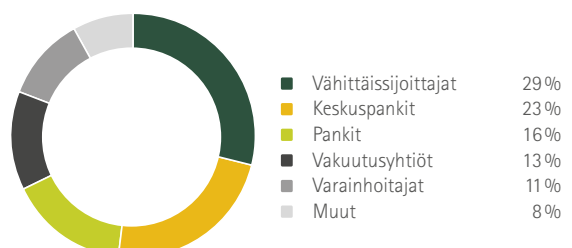
Tehty varainhankinta 2013 valuutoittain

Tehty varainhankinta 2013 alueittain

Tehty varainhankinta 2013 sijoittajatyypeittäin

Sijoitustoiminnalla haetaan tuottoa ja turvallisuutta

Kuntarahoituksen sijoitustoiminta on pääasias-
sa etukäteisvarainhankinnalla saatujen varojen
sijoittamista. Varat sijoitetaan likvideihin, hyvän
luottoluokituksen omaaviin rahoitusinstrument-
teihin, joilla turvataan liiketoiminnan jatkuminen
kaikissa markkinatilanteissa.

Yhtiön likviditeettipolitiikan mukaisesti likvi-
diteetin määrän tulee riittää keskeyttämättömän liiketoiminnan
jatkumiseen vähintään kuuden kuukauden ajan. Lisäksi yhtiö
sijoittaa johdannaisien vakuussopimuksien perusteella saadut
käteisvakuudet lyhytaikaisiin rahamarkkinasijoituksiin. Vuoden
2013 lopussa likviditeettipuskuri kattoi noin 10,3 kuukauden
rahoitustarpeen. Kuntarahoituksen likvidit varat olivat vuoden
2013 lopussa 5,5 miljardia euroa.

Yhtiö noudattaa sijoitustoiminnassaan konservatiivista
linjaa. Alhaisen riskin ja riittävän tuottotason lisäksi tärkeimpänä
kriteerinä on sijoituksen hyvä likviditeetti.

Vuoden 2013 aikana pankkien ja valtioiden riskilisät jouk-
kovelkakirjamarkkinoilla laskivat talouskasvun piristyessä ja kes-
kuspankkien jatkaessa voimakasta elvytystä. Uusien sijoitusten
tuottotasot olivat edellistä vuotta matalammalla tasolla.

Vuonna 2013 uusia sijoituksia tehtiin pääasiassa katettuihin
joukkovelkakirjalainoihin sekä euroalueen ydinmaiden julkisyh-
teisöjen sekä pankkien velkapapereihin. Arvopaperisijoitusten
keskimääräinen luottoluokitus pidettiin AA-tasolla (2012: AA)
huolimatta luottoluokitusten yleisestä laskutrendistä. Arvo-
paperisalkun keskimaturiteetti nousi 3,54 vuoteen (2012: 2,97
vuotta). Uusia sijoituksia tehtiin aikaisempia pidempiin matu-
riteetteihin riittävän tuottotason ylläpitämiseksi. Arvopaperi-
salkun lisäksi Kuntarahoituksella oli muita sijoituksia rahalaitos-
talletuksina 379 miljoonaa euroa (2012: 329 miljoonaa euroa).

Kuntarahoituksella oli vuoden 2013 lopussa 10,3 kuukauden likviditeettipuskuri.

Yhtiön likviditeetin sijoittamisen tarkoituksena on varmistaa riittävät rahoitusvarat asiakkaille vähintään kuudeksi kuukaudeksi, vaikka varainhankinnan lähteet ehtyisivät.

Kuntarahoituksen likvidit varat olivat vuoden 2013 lopussa

5,5

miljardia euroa

Vaihtoehtoiset

rahoitusratkaisut kiinnostavat

Vaihtoehtoisten rahoitusratkaisujen suosio on tasaisessa kasvussa Kuntarahoituksen asiakaskunnassa. Yhä useammassa kunnassa etsitään sellaisia rahoitusmalleja, joilla kyetään ratkaisemaan investoinnin rahoitus täsmällisesti ja läpinäkyvästi kaikki kustannukset ennakoiden ja oikein kohdennettuna. Monissa tapauksissa paras vaihtoehto on rahoitusleasing, joka soveltuu hyvin monenlaisiin kohteisiin.

Vuonna 2010 käynnistetyn Kuntarahoituksen rahoitusleasingpalvelun kysyntä kasvoi edelleen vuonna 2013. Yhtiön leasingpuitesopimusten kokonaismäärä oli vuoden 2013 lopussa

191,1 miljoonaa euroa ja leasingkanta nousi 81 miljoonaan euroon (2012: 64 miljoonaa euroa).

Leasingvaihtoehdossa sopimuksen kaikki muut kustannukset vaihtuvia korkoja lukuun ottamatta ovat asiakkaan tiedossa ja siten ennakoitavissa koko sopimuskauden ajan. Leasingin avulla rahoitusratkaisu saadaan paremmin vastaamaan kohteen taloudellista ja teknistä käyttöikä. Kustannusten ennakoitavuus helpottaa budjetointia ja talouden suunnittelua. Kun kohteet ovat rahoittajan omistuksessa, asiakas ei myöskään sido pääomiaan omistamiseen. Suosion kasvun taustalla onkin useissa tapauksissa joustavuus ratkaisujen käyttöönotossa.

Rahoitusleasing soveltuu hyvin monenlaisten kuntasektorin investointien rahoitukseen kone- ja laitehankinnoista aina elinkaarihankkeisiin saakka. Esimerkkejä uusista sovellusalueista ovat sairaanhoitoalan laitteistot, vedenpuhdistamot ja katuvalaistusjärjestelmät.

Leasingsopimusten kokonaismäärä yhteensä

81

miljoonaa euroa

Yleisimpiä rahoitusleasingin käyttökohteita kuntasektorilla ovat ajoneuvojen ja pienlaitteiden hankinnat, mutta sitä käytetään myös erilaisten sairaanhoitoalan koneiden ja laitteiden hankintaan. Lääketieteelliset laitteet ovat tyypillisesti kalliita, ja niiden hankkiminen leasingilla on varteenotettava vaihtoehto myös tekniikan nopean uusiutumistahdin vuoksi.

Vuonna 2013 uusina leasingin sovelluskohteina nousivat esiin katuvalaistusten uusinnat. EU-direktiivien muututtua myös Suomessa joudutaan uusimaan valtaosa vanhoista katuvalaistuskohteista energiatehokkaammiksi. Leasingin käyttö näissä hankkeissa on erittäin toimiva rahoitusratkaisu eikä se sido kuntien omia pääomia.

Kuntarahoituksen leasingpalveluista selkeässä kasvussa ovat erilaiset puitesopimukset, joilla asiakkaat voivat hankkia tarvitsemaan hyödykkeitä joustavasti eteen tulevien tarpeiden mukaan. Niin ikään kasvussa ovat erilaisten tilaelementtiratkaisujen toteutukset leasingilla. Niitä käytetään esimerkiksi päiväkotien ja koulujen saneerausten väistötiloina. Ne soveltuvat myös kohteisiin, joissa tilojen käyttötarpeen arvellaan olevan niin lyhyt, että niitä ei kannata toteuttaa perinteisellä rakennustavalla. Tilaelementtiratkaisut voidaan siirtää käyttötarpeen jälkeen muualle uuteen käyttöön tai niistä voidaan luopua kokonaan ilman merkittäviä kustannuksia.

Leasingiä käytetään kasvavassa määrin myös erilaisissa elinkaarihankkeissa, jotka ovat yhä useammin kiinteistökohteita. Kiinteistöleasingin avulla asiakkaat voivat hankkia vaikkapa koulun elinkaarimallilla siten, että urakoitsija sitoutuu rakentamisen lisäksi ylläpitämään kiinteistön sovitun tasoisessa kunnossa esimerkiksi 15-20 vuoden ajan. Rahoitettaessa kohde leasingilla asiakas maksaa käytöstä ja kunnossapidosta ennalta sovit-

tua vuokraa eikä sen tarvitse sitoutua omistamaan kohdetta. Elinkaaren jälkeen kohde voidaan lunastaa omaksi, ja se on sopimuksen mukaisessa kunnossa.

Kuntarahoitusta kehittää leasingpalveluitaan tyydyttääkseen asiakaskunnan kasvavan kysynnän. Vuonna 2013 yhtiö otti käyttöön uuden laiterekisteripalvelun, jonka ansiosta asiakkaille voidaan tarjota kehittyneet käyttöomaisuuden hallinnan työkalut.

Inspira neuvoo

rahoitusratkaisuissa

Kuntarahoituksen tytäryhtiö Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy on julkisen sektorin rahoitusjärjestelyihin erikoistunut asiantuntijayritys. Yhtiö toimii riippumattomana asiantuntijana ja neuvonantajana investointihankkeissa ja omaisuusjärjestelyissä palvellen valtionhallintoa, kuntia ja kaupunkeja sekä yrityksiä ja yhteisöjä.

Inspira on sekä julkisella sektorilla toimivien että yksityisen sektorin eri osapuolten neuvonantaja.

Yhtiön toiminta-ajatuksena on auttaa julkista sektoria toteuttamaan rahoitusjärjestelynsä monipuolisemmin, edullisemmin, laadukkaammin ja nopeammissa aikatauluissa. Inspiran vahvuutena on julkisen sektorin erityistarpeiden tunteminen.

Inspiran liiketoiminnan hyöty asiakkaille konkretisoituu usein erilaisten muutostilanteiden hallinnassa mahdollisimman järkevällä tavalla.

Vuonna 2013 Inspiran neuvontapalveluiden kysynnässä korostuivat erilaiset kiinteistöomaisuuden kehittämiseen liittyvät elinkaarihankkeet. Hyviä esimerkkejä tällaisista olivat Espoon Lintuvaaran koulun ja päiväkodin peruskorjaus-, laajennus- ja ylläpitohanke sekä Pudasjärven kaupungin hirsirakenteisen koulukampuksen elinkaarihanke. Inspira valmisteli ja kilpailutti sopimuskokonaisuuden kummallekin hankkeelle.

Vuosi 2013 oli suurten investointihankkeiden osalta Suomessa väli vuosi, mutta vuonna 2014 suunnitteluvaiheeseen on jälleen tulossa useita suuria infrahankkeita. Näistä merkit-

Inspiran ydinosuamista on julkisen sektorin hankkeiden rahoitusratkaisujen suunnittelu. Inspira palvelee sekä julkista sektoria että yksityisiä yrityksiä julkishallinnon hankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

tävimpiä ovat E18 Hamina-Vaalimaa -moottoritiehanke sekä useat suuret toimitilojen uus- ja perusparannushankkeet, jotka toteutettaneen elinkaarimallilla. Lähivuosina neuvontapalveluiden kysyntää lisäävät myös monet energiasektorin hankkeet, kuten tuulipuistojen rahoituksen järjestäminen.

Inspira kehitti vuoden 2013 aikana toimintaansa luodakseen kestäväen pohjan kannattavalle kasvulle lähivuosina. Yhtiössä panostettiin erityisesti asiakassuhteiden kehittämiseen sekä täsmennettiin tavoiteasetantaa kasvuhakuisemmaksi. Yhtiö kehitti myös organisaatiotaan palkkaamalla vuoden aikana lisää henkilöstöä tavoitteena luoda uusia palvelumahdollisuuksia asiakaskunnalle.

Inspiran palvelut

Esiselvitykset

Inspira toteuttaa esiselvityksiä investointihankkeisiin sekä omaisuus- ja rahoitusjärjestelyihin liittyen. Esiselvityksissä voidaan pureutua käsillä olevan hankkeen kannalta keskeisiin ongelma-kohtiin, esimerkiksi taloudellisiin laskelmiin, vaihtoehtoihin toteutusmalleihin, omaisuusjärjestelyiden synergioiden selvityksiin, hankkeen kiinnostavuuden testaukseen, lainasalkun analysointiin jne. Esiselvitysten tarkoituksena on luoda pitävä pohja hankkeen päätöksenteolle ja eteenpäin viemiselle.

Investointien rahoituksen neuvontapalvelut

Inspira neuvoo asiakkaitaan investointihankkeiden toteuttamisessa ja rahoittamisessa hankkeen koko elinkaareen liittyen. Yhtiö toimii sekä julkisella sektorilla toimivien tilaajien että yksityisen sektorin eri osapuolien neuvontajana. Yhtiön asiantuntijat suunnittelevat käytettävät toteutus- ja sopimusmallit, rahoituskokonaisuuden sekä kilpailutuksessa käytettävän hankintamenettelyn. Sen jälkeen Inspira vastaa tavoitteiden mukaisen toteutus- ja rahoituskokonaisuuden käytännön kilpailutuksesta.

Omaisuusjärjestelyt

Inspiran omaisuusjärjestelypalvelut liittyvät julkisen sektorin omaisuuden ja palvelutuotannon järjestelyihin. Järjestelyt voivat olla esimerkiksi liikelaitostamisia tai yhtiöittämissä sekä yhteishankkeissa liikelaitoskuntayhtymien ja kuntien välisen yhteisyritysten perustamisia. Inspira palvelee myös markkinatoimijoiden kanssa tehtävissä yhteisyrityksissä sekä omaisuuserien myynneissä ja ostoissa.

Lisääntyvä sääntely

vaatii lisää osaajia

Kuntarahoituksen organisaatio on kasvanut viime vuosina nopeasti. Uusia osaajia on tarvittu mukaan paitsi liiketoiminnan volyymin kasvun vuoksi myös jatkuvasti lisääntyvän sääntelyn tuomien uusien tehtävien hoitamiseksi. Henkilöstömäärän kasvusta valtaosa onkin kohdistunut liiketoiminnan tukifunktioihin. Samaan aikaan on ollut meillä yhtiön historian suurimmat järjestelmäkehityshankkeet, jotka ovat kuormittaneet organisaation resursseja tuntuvasti.

Verrattuna kymmenen vuoden takaiseen aikaan yhtiön organisaatiolle asetetaan nyt huomattavasti kovemmat osaamisvaatimukset. Samalla työmäärä on nopeasti kasvanut erilaisten koko alaa koskevien vaatimusten lisääntymisen vuoksi. Erityisen nopeaa kehitys on ollut finanssikriisin jälkeen vuodesta 2008. Samana aikana yhtiön antolainaus ja varainhankinta ovat kasvaneet huomattavasti nopeammin kuin aikaisemmin.

Kuntarahoituksen kasvu on onnistuttu toteuttamaan menestyksellisesti. Yhtiön asiakastytyväisyys on huippuluokkaa, ja sillä on koko rahoitusalan tyytyväisimmät asiakkaat keväällä 2013 valmistuneen Taloustutkimuksen tutkimuksen mukaan. Samalla yhtiön organisaatio on kyennyt toimimaan tehokkaasti ja yhtiö nousi Kauppalehden tunnuslukuvierailussa "Suomen paras pankki" kärkeen toukokuussa 2013.

Kuntarahoituksessa seurataan säännöllisesti tehtävillä tutkimuksilla henkilöstön työtyytyväisyyttä ja toteutetaan näihin tutkimuksiin perustuvia kehittämistoimia.

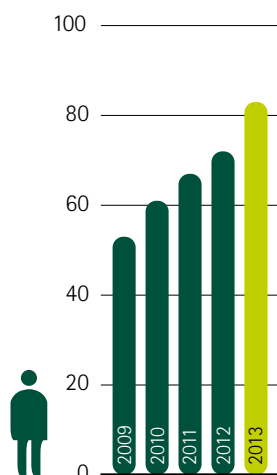
Organisaatiota kehitetään edelleen

Kasvun myötä Kuntarahoitusta on kehitetty aktiivisesti organisaatiotaan. Vuoden alussa yhtiöön muodostettiin uusi asiakasrahoitukseen keskittyvä Rahoitus-toiminto. Varainhankinta-, sijoitustoiminta- ja treasury-osastoista muodostettiin puolestaan Pääomamarkkinat-toiminto. Rahoitus-toiminnon vetäjänä aloitti helmikuussa DI Jukka Helminen, joka nimitettiin samalla yhtiön johtoryhmän jäseneksi. Pääomamarkkina-osaston johdossa jatkaa aiemmin molemmista toiminnoista vastannut varatoimitusjohtaja Esa Kallio.

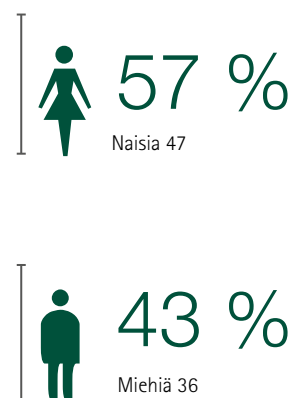
Vuoden 2013 alussa muodostettiin johtaja Marjo Tommisen vetämän Talous-toiminnon alle uusi Liiketoiminnan kehitys-osasto, joka vastaa yhtiön projektisalkussa olevien kehityshankkeiden toteutuksesta. Heinäkuun alusta Pääomamarkkinat-toiminnon alle organisoitiin uusi velkapääomamarkkinapalveluihin keskittyvä DCM-osasto sekä Rahoitus-toiminnon alle Viestintä- ja markkinointiosasto.

Organisaation muutosten tarkoituksena on vastata kasvavan toiminnan asettamiin vaatimuksiin myös tulevaisuudessa. Konsernin palveluksessa oli vuoden 2013 lopussa 83 henkilöä (2012: 72 henkilöä). Lisäksi yhtiö työllistää erilaisissa kehityshankkeissa ulkopuolisia konsultteja ja muita asiantuntijoita.

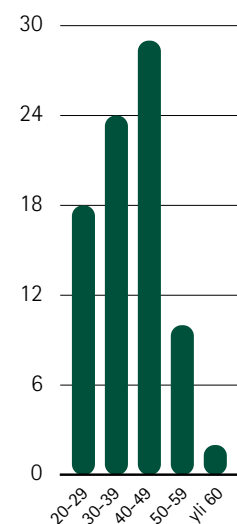
Henkilöstön määrä 2009–2013

Henkilöstön sukupuolijakauma

Henkilöstön ikäjakauma

” Yhtiön asiakastyytyväisyys on huippuluokkaa, ja sillä on koko rahoitusalan tyytyväisimmät asiakkaat keväällä 2013 valmistuneen Taloustutkimuksen tutkimuksen mukaan. Samalla yhtiön organisaatio on kyennyt toimimaan tehokkaasti ja yhtiö nousi Kauppalehden tunnuslukuvertailussa ”Suomen paras pankki” kärkeen toukokuussa 2013.

Kuntarahoitus-konsernin henkilöstömäärä oli

83

vuoden 2013 lopussa.

Kuntarahoituksen toiminta edellyttää henkilöstöltä laajaa ja syvällistä osaamista monilta eri rahoitusalan osa-alueilta.

Selvitys Kuntarahoituksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2013

Seuraava selvitys on arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7 §:n mukainen selvitys Kuntarahoitus Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmästä vuonna 2013. Selvitys annetaan tässä yhtenä kokonaisuutena hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä kuvauksena.

Hallinto

Hyvä hallintotapa

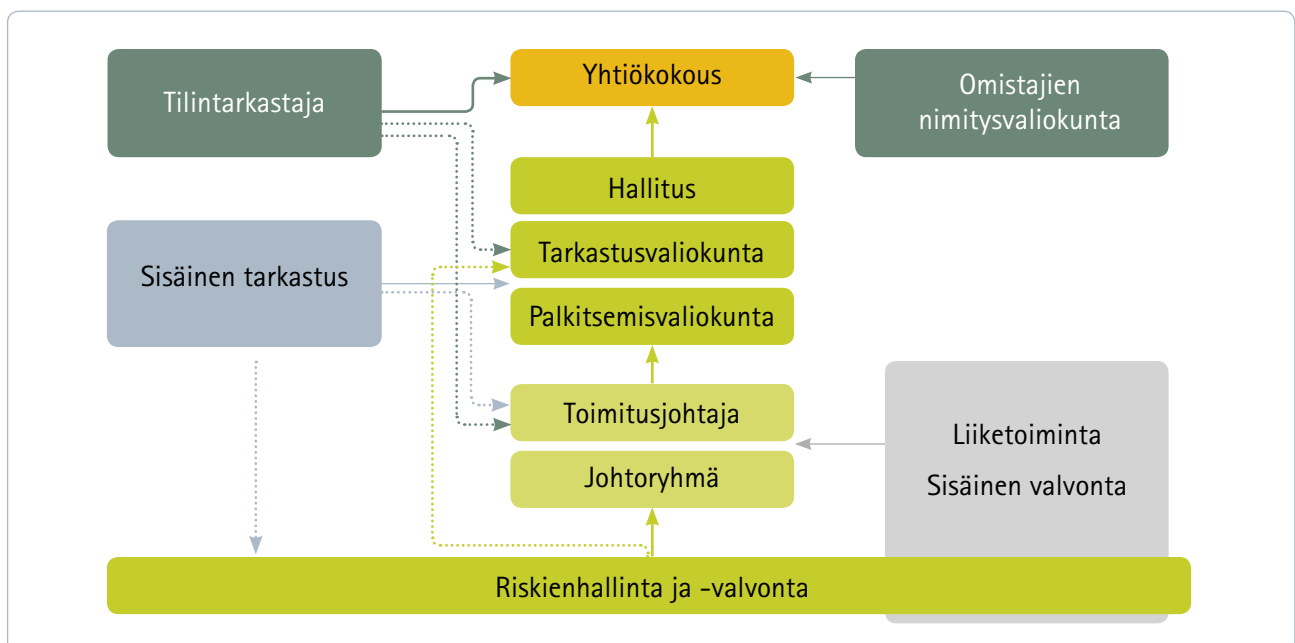
Vuodesta 2005 lähtien Kuntarahoituksessa on ollut voimassa hyvää hallintotapaa koskeva sisäinen ohje, jonka emoyhtiön hallitus on vahvistanut. Ohje on päivitetty kesällä 2013. Hyvä hallintotapa -ohjeen lisäksi yhtiössä on voimassa useita muita hallintoa, taloudellista raportointia, sisäistä valvontaa ja riskienhallinnan järjestämisestä koskevia politiikkoja ja ohjeita.

Kuntarahoituksen Hyvä hallintotapa -ohje noudattaa olennaisilta osiltaan pörssi-yhtiöitä koskevaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Koska Kuntarahoitus on yksinomaan joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskija, ja sen osakkeet eivät ole julkisen kaupankäyn-

nin kohteena, Kuntarahoituksen kannalta ei ole tarkoituksenmukaista suoraan soveltaa kyseistä koodia, mutta yhtiö on tästä huolimatta halunnut laatia oman Hyvä hallintotapa -ohjeensa kyseisen koodin pohjalta.

Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin lisäksi Kuntarahoituksen Hyvä hallintotapa -ohjeessa on otettu huomioon Finanssivalvonnan standardin "1.3 Luotettava hallinto ja toiminnan järjestäminen" mukaiset vaatimukset luottolaitoksen hallinnon järjestämisestä. Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi on saatavilla osoitteessa www.cgfinland.fi ja Finanssivalvonnan standardi osoitteessa www.finanssivalvonta.fi. Kuntarahoituksen Hyvä hallintotapa -ohje on saatavilla Kuntarahoituksen internet-sivuilla osoitteessa www.kuntarahoitus.fi suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi.

Oheisessa kuviossa on havainnollistettu Kuntarahoituksen hallinnollinen rakenne pääpiirteittäin. Kuvassa yhtenäiset nuolet kuvaavat raportoinnin nimenomaista velvoitetta ja katkoviivalliset nuolet muita raportointikanavia.

Omistajien nimitysvaliokunta

Kuntarahoituksella on yhtiökokouksen päättämä omistajien nimitysvaliokunta, jonka tehtävänä on vuosittain tehdä ehdotus varsinaiselle yhtiökokoukselle hallituksen jäsenten lukumäärästä, hallitukseen valittaviksi henkilöiksi sekä hallitukselle maksettaviksi palkkioiksi. Lisäksi nimitysvaliokunta tekee ehdotuksen varsinaisessa yhtiökokouksessa valittavalle hallitukselle hallituksen puheenjohtajaksi ja varapuheenjohtajaksi.

Yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti omistajien nimitysvaliokunnassa on neljä jäsentä, joista kolme suurinta omistajaa nimittää kukin yhden ja yhden jäsenen nimittää Suomen Kuntaliitto. Kolme suurinta omistajaa ovat Keva, Suomen valtio ja Helsingin kaupunki. Omistajien nimitysvaliokunnan jäseniksi mainitut tahot nimittivät vuoden 2013 yhtiökokousta varten seuraavat henkilöt:

- Sampsa Kataja (kansanedustaja, Kevan hallituksen puheenjohtaja 25.1.2013 asti), puheenjohtaja
- Helena Säteri (ylijohtaja, Ympäristöministeriö)
- Jussi Pajunen (kaupunginjohtaja, Helsingin kaupunki)
- Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma (toimitusjohtaja, Suomen Kuntaliitto).

Omistajien nimitysvaliokunnan jäseniksi mainitut tahot nimittivät vuoden 2014 yhtiökokousta varten seuraavat henkilöt:

- Pekka Alanen (vt. toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja, Keva), puheenjohtaja
- Helena Säteri (ylijohtaja, Ympäristöministeriö)
- Tapio Korhonen (kansliapäällikkö, Helsingin kaupunki)
- Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma (toimitusjohtaja, Suomen Kuntaliitto).

Vuoden 2013 varsinaista yhtiökokousta varten kokoontunut omistajien nimitysvaliokunta teki sen tehtävänä olleet ehdotukset yhtiökokoukselle ja yhtiökokous päätti asioista valiokunnan ehdotusten mukaisesti.

Vuoden 2014 varsinaiselle yhtiökokoukselle ja valittavalle hallitukselle tehdyt ehdotukset julkaistaan vuoden 2014 varsinaisen yhtiökokouksen kokouskutsun liitteenä ja ne ovat saatavilla yhtiön internet-sivuilta.

Hallitus

Hallituksen tehtävät

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa sille osakeyhtiölaissa, yhtiöjärjestyksessä ja sekä muussa lainsäädännössä ja viranomaissääntelyssä määritellyistä tehtävistä. Näin ollen hallituksen keskeisiin tehtäviin kuuluu vahvistaa yhtiön strategia, vuosittainen toimintasuunnitelma ja budjetti, seurata yhtiön taloudellista tilannetta ja valvoa, että yhtiön hallinnointi ja erityisesti riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty johdon toimesta.

Tilintarkastaja ja sisäinen tarkastus raportoivat hallitukselle, mikä varmistaa sen, että hallitus saa riippumattonta tietoa yhtiön tilasta. Hallitus vahvistaa yhtiön arvot ja eettiset toimintaperiaatteet sekä muut toimintaa ohjaavat politiikat. Hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen sekä päättää palkitsemisjärjestelmänjärjestelmän periaatteista.

Hallituksen kokoontuminen

Yhtiön hallitus on vahvistanut itselleen työjärjestyksen, joka on osa yhtiön Hyvä hallintotapa -ohjetta ja joka on saatavilla Kuntarahoituksen internet-sivuilla osoitteessa www.kuntarahoitus.fi. Hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta niin usein kuin yhtiön asiat sitä vaativat. Tilikaudella 2013 hallitus piti 10 kokousta. Hallituksen jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksissa oli 94. Hallitus arvioi vuosittain itsenäisesti työskentelynsä tehokkuuden ja tehtäviensä täyttämisen laadun.

Hallituksen valiokunnat

Toimintaansa tehostaakseen hallitus on perustanut avustaviksi ja valmisteleviksi toimielimiksi tarkastus- ja palkitsemisvaliokunnan. Näiden lisäksi hallitus voi tarpeen mukaan perustaa myös muita valiokuntia. Hallitus valitsee keskuudestaan valiokuntien jäsenet ja niiden puheenjohtajat. Valiokunnat raportoivat säännöllisesti hallitukselle toiminnastaan mm. siten, että valiokuntien pöytäkirjat toimitetaan tiedoksi hallitukselle.

Tarkastusvaliokunnan tarkoituksena on hallituksen valmistelevana toimielimenä avustaa hallitusta taloudelliseen raportointiin, sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvissä tehtävissä. Työnsä puitteissa tarkastusvaliokunta valvoo myös tilintarkastajien ja sisäisen tarkastuksen toimintaa. Tarkastusvaliokunnan työjärjestys on osa yhtiön Hyvä hallintotapa -ohjetta.

Tarkastusvaliokunnan jäsenenä tilikauden 2013 päättyessä olivat:

- Fredrik Forssell, puheenjohtaja
- Sirpa Louhevirta
- Tuula Saxholm
- Asta Tolonen

Tarkastusvaliokunta kokoontui tilikaudella neljä kertaa, ja tarkastusvaliokunnan jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksissa oli 100.

Hallituksen palkitsemisvaliokunta valmistelee palkitsemisjärjestelmään liittyvien tavoitteiden asettamista, palkitsemisjärjestelmän tavoitteiden saavuttamisen arviointia, palkitsemisjärjestelmän kehittämistä sekä toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkkausta ja muita etuisuuksia koskevat asiat hallituksen päätettäväksi. Palkitsemisvaliokunnan jäsenenä tilikauden 2013 päättyessä olivat:

- Eva Liljebloom, puheenjohtaja
- Teppo Koivisto
- Juha Yli-Rajala

Palkitsemisvaliokunta kokoontui tilikaudella viisi kertaa, ja palkitsemisvaliokunnan jäsenten keskimääräinen osallistumisprosentti kokouksissa oli 100.

Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä

Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja raportointi

Kuntarahoitus on toimintansa luonteen vuoksi väistämättä alttiina useille riskeille ja siksi sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa yhtiön strategista suunnittelua ja johtamista. Hyvin toteutettu sisäinen valvonta ja riskienhallinta sisältävät jokapäiväisiin toimintoihin, jotka lisäävät turvallisuutta ja asiakastyytyväisyyttä sekä helpottavat asetettujen tavoitteiden saavuttamista.

Rahoitustoimintaan liittyvän taseen riskiaseman hallinnan tarkoituksena on varmistaa, että antolainauksen, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan sekä muun liiketoiminnan riskit vastaavat yhtiön hyväksytyjä riskiprofiileja. Tavoitteena on kokonaisriskiaseman säilyttäminen niin matalalla tasolla, että emoyhtiön hyvää luottokelpoisuusluokitusta ei vaaranneta. Kuntarahoituksen sisäiseen valvontaan kuuluu taloudellisesta raportoinnista huolehtiva taloushallinto, yhtiön riskiasemasta ja sen muutoksista raportoiva liiketoiminnasta riippumaton riskienhallintatoiminto, joka vastaa myös riskienhallinnan menetelmien kehittämisestä, sekä liiketoimintojen suorittama sisäinen valvonta, joiden tuottamaa raportointia käsittelevät toimintojen esimiehet, toimitusjohtaja johtoryhmän avustamana ja yhtiön hallitus.

Hallitustason valvonta ja raportointi

Hallitus valvoo, että sisäinen valvonta ja sen osana riskienhallinta on riittävän kattavaa ja toimivaa ja että yhtiö ei toiminnassaan ota niin suurta riskiä, että siitä aiheutuu olennaista vaaraa yhtiön vakavaraisuudelle. Tässä valvonnassa hallitusta avustaa tarkastusvaliokunta. Hallitus ja tarkastusvaliokunta ovat vahvistaneet osana Kuntarahoitus Oyj:n Hyvä hallintotapa -ohjetta itselleen työjärjestykset, joissa määritellään myös hallituksen ja tarkastusvaliokunnan sisäiseen valvontaan ja riskienvalvontaan liittyvät tarkemmat tehtävät.

Yhtiön hallitus on vahvistanut yhtiölle toimintapolitiikat, jotka sisältävät sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan liittyvät toimintaperiaatteet ja limiitit. Osana yhtiön kokonaisstrategiaa hallitus on vahvistanut yhtiön riskienhallinnan strategian. Toimintapolitiikkojen tavoitteena on varmistaa yhtiön riskiaseman säilyminen vahvistetun profiilin mukaisena ohjaamalla yhtiön operatiivisia toimia. Toimintapolitiikat päivitetään vuosittain ja viimeisin päivitys on tehty kesällä 2013.

Osana sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehokasta toteuttamista hallitus on vahvistanut yhtiölle myös sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteet ja sisäisen tarkastuksen

vuosittaisen tarkastussuunnitelman sekä compliance-periaatteet (osana toimintapolitiikkoja), tietoturvaliiketoiminnan, jatkuvuussuunnitelman keskeiset periaatteet sekä muut yksittäiset operatiivisten riskien hallitsemiseksi välttämättömät periaatteelliset linjaukset. Näiden periaatteiden ajantasaisuus arvioidaan säännöllisesti ja niitä päivitetään tarpeen mukaan.

Yhtiön hallitus hyväksyy vakavaraisuuden hallintaa koskevan suunnitelman, joka päivitetään vuosittain. Suunnitelma ulottuu aina vuoteen 2018. Suunnittelun pitkä aikahorisontti liittyy EU-tasolla valmisteilla olevaan luottolaitossääntelyn muutoksiin, mihin sisältyy ns. vähimmäisomavaraisuusastetta (leverage ratio) koskeva vaade. Vähimmäisomavaraisuusasteen mahdollinen voimaantulo vuonna 2018 pakottaa yhtiön jo nyt valmistautumaan muutokseen, koska se toteutuessaan merkitsee yhtiön omia varoja koskevien vaatimusten moninkertaisumista. Leverage ratio mittaa omien varojen määrää suoraan suhteessa saataviin ilman saatavien riskiarviointia, kuten tapahtuu vakavaraisuuslaskennassa. Vakavaraisuuden hallinnan suunnitelma sisältää myös vakavaraisuuden hallinnan prosessin kuvauksen. Vakavaraisuutta koskevat tiedot julkistetaan viranomaisääntelyssä edellytetyllä tavalla osana yhtiön vuosikertomusta.

Konserni laskee vakavaraisuuden Basel II -säännöksiin perustuen. Pilari I:n mukaan laskettu luottoriskin vakavaraisuusvaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisten riskien vakavaraisuusvaade perusmenetelmällä. Markkinariskin vakavaraisuuslaskennassa huomioidaan vain valuuttariskit, koska konsernilla ei ole kaupankäyntivarastoa eikä osake- ja hyödykepositioita. Koska valuuttakurssiriskiltä suojaudutaan vaihtamalla johdannaissopimuksilla kaikki valuuttapohjainen varainhankinta euromääräiseksi, yhtiön valuuttapositio on hyvin pieni, eikä sen ole tarpeen varata omia pääomia valuuttariskiä varten.

Toimitusjohtaja vastaa niin taloudellisesta kuin riskienhallinnan raportoinnista hallitukselle. Yhtiön riskiasemasta raportoidaan säännöllisesti hallitukselle osana kuukausittaista raportointia ja lisäksi puolivuositain riskienhallinnasta vastaava johtaja laatii hallitukselle laajemman kokonaiskatsauksen yhtiön riskiasemasta suhteessa eri riskialueisiin nähden.

Liiketoimintatason valvonta ja raportointi

Sisäinen valvonta on osa jokaisen johtoon ja henkilökuntaan kuuluvan tehtäviä, ja henkilökunnalla on velvollisuus raportoida havaitsemistaan sisäisen valvontaan liittyvistä puutteista. Sisäisen valvonnan perustana on toiminto- ja osastokohtainen

organisaatio, jossa kaikilla on omat tehtävät ja vastualueet.

Päätöksenteko ja päätösten toimeenpano on eriytetty eri toimintoille tai henkilöille.

Yhtiön liiketoiminnan taloudellisen tuloksen luotettava ja oikea-aikainen raportointi on johdon olennainen työväline. Taloudellisen tuloksen raportointia tuotetaan taloushallinnon ja riskienhallinnan toimesta, mutta osin itsenäisesti myös liiketoimintojen tuottamana, jolloin voidaan kontrolloida taloudellisen raportoinnin oikeellisuutta sekä riittävyttä. Taloudellisen raportoinnin peruselementtejä ovat sisäinen kuukausittain tuotettava raportointi sekä ulkoisen laskennan edellyttämät osavuosi- ja vuositilinpäätökset.

Taloudellinen raportointi tapahtuu asianmukaisesti laaditun kirjanpidon ja muun liiketapahtumia koskevan aineiston perusteella. Taloudellisen raportoinnin oikeellisuuden varmistamiseksi taloushallinnossa on voimassa yksityiskohtaiset sisäiset ohjeet liiketapahtumien kirjaamisesta sekä muista taloushallinnon prosesseista, mitkä pitävät sisällään mm. kontrolliperiaatteet erilaisten transaktioiden hyväksymisen ja toteuttamisen osalta. Näitä kontrollitoimenpiteitä ovat mm. tilien ja transaktioiden täsmäyttämiseen liittyvät säännölliset rutiinit sekä maksuliikenteen prosessit, joissa noudatetaan aina neljän silmän periaatetta. Osa kontrollitoimenpiteistä on yhtiön tietojärjestelmien avulla automatisoituja ja osa niistä perustuu manuaaliseen tarkistukseen. Tarkastusvaliokunnan tehtävä on seurata ja valvoa taloudellisen raportoinnin prosesseja.

Yhtiöllä on liiketoiminnasta riippumaton riskienhallintatoiminto, joka ylläpitää, kehittää ja valmistelee riskienhallinnan periaatteita hallituksen vahvistettavaksi sekä laatii menetelmiä käytettäväksi riskien arvioimisessa ja mittaamisessa. Yhtiön eri toiminnot ovat vastuussa päivittäisistä riskienhallintapäätöksistä annettujen periaatteiden, ohjeistuksen, päätösvaltuuksien ja limiittien puitteissa. Riskienhallintatoiminto valvoo, että riskit pysyvät sallituissa rajoissa ja että riskejä mittaavat menetelmät ovat asianmukaiset. Yhtiön riskienhallintatoiminto raportoi johdolle kuukausittain yhtiön riskiasemasta suhteessa asetettuihin limiitteihin sekä tarvittaessa yksittäisistä olennaista riskitapahtumista.

Operatiivisten riskien hallinta, mukaan lukien yhtiön liiketoiminnalle kriittiset tietojärjestelmät, ja operatiivisten riskien valvonta on osa toimintojen ja osastojen normaaleja prosesseja. Tämän lisäksi yhtiön riskienhallintatoiminnolla on kokonaisvastuu operatiivisten riskien hallinnan koordinoimisesta. Yhtiössä tehdään vuosittain operatiivisia riskejä koskeva kartoitus, jossa arvioidaan riskejä, niiden toteutumistodennäköisyyttä ja vaikutuksia sekä päätetään hallintakeinoista kyseisille riskeille.

Yhtiön operatiivisen toiminnan johtamisesta ja riskienvalvonnan sekä taloudellisen raportoinnin järjestämisestä vastaa toimitusjohtaja apunaan johtoryhmä. Yhtiössä on erillinen luottoriskiryhmä, jonka tehtävänä on seurata ja valvoa yhtiön luottoriskejä sekä tehdä niiden hallintaan liittyviä päätöksiä. Luottoriskiryhmän lisäksi yhtiössä toimii ALM-ryhmä, joka tekee markkina-, likviditeetti- ja funding-riskeihin liittyviä strategisia linjauksia ja vastaa näiden osalta riskienhallinnan periaatteista. Taloudellisen raportoinnin oikeellisuuden varmistamisen tueksi yhtiössä toimii IFRS-ryhmä, jonka tehtävänä on kehittää ja seurata konsernin IFRS-laskentaa liiketoiminta- ja markkinamuutokset huomioiden. Liiketoiminnan kehitys -osasto huolehtii kehitysprojektien hallinnoinnista yhtiössä käytössä olevan projektimallin mukaisesti.

Ulkoisen ja sisäisen sääntelyn noudattamiseen (compliance) liittyvät tehtävät (sääntelyn seuranta, tiedotus, koulutus, valvonta) hoitaa yhtiön lakiasiat ja compliance -osasto. Compliance-toiminnasta raportoidaan kuukausittain johtoryhmälle ja vuosittain hallitukselle sekä tarpeen vaatiessa useammin. Hallitukselle annetaan säännöllisesti katsaus pankkisääntelyn kehityksestä ja sen vaikutuksista Kuntarahoituksen toimintaan.

Hallituksen vahvistamien toimintapolitiikkojen lisäksi yhtiössä on johtoryhmän vahvistamat toiminta- ja osastokohtaiset toimintaohjeet. Toimintaohjeita tukevat kaikista olennaisista prosesseista laaditut prosessikuvaukset, jotka päivitetään säännöllisesti. Jokaiselle työntekijälle on lisäksi laadittu toimenkuva, josta käy ilmi kunkin työntekijän päätehtävät sekä varamiesjärjestelyt. Näiden lisäksi osastojen esimiehet huolehtivat tarpeen mukaan erilaisten työohjeiden tai muiden tarkentavien ohjeiden laatimisesta ja ylläpidosta.

Yhtiö tekee vuosittain stressitestauksen, jossa arvioidaan eri skenaarioiden vaikutusta yhtiön taloudelliseen kehitykseen (ml. pääomatarve).

Yhtiön toimintaa koskeva säännöllinen ulkoinen raportointi Finanssivalvonnalle, Suomen Pankille, verohallinnolle, Tilastokeskukselle ja mahdollisille muille viranomaisille hoidetaan viranomaisen asettamien raportointivaatimusten mukaisesti edellytettynä ajankohtina.

Ulkoinen ja sisäinen tarkastus

Yhtiö on ulkoistanut sisäisen tarkastuksen tarkastustoiminnan Deloitte Et Touche Oy:lle ja toiminnan käytännön koordinoimisesta Kuntarahoituksen puolella vastaa yhtiön lakiasiat ja compliance -osasto. Sisäisen tarkastuksen tehtäviin kuuluu arvioida Kuntarahoituksen taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuutta ja oikeellisuutta. Lisäksi sen tehtävänä on arvioida, onko yhtiöllä toimintaa varten riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt manuaaliset ja tietotekniset järjestelmät ja että toimintaan liittyvien riskien hallinta on riittävää.

Hallitus hyväksyy vuosittain sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman kullekin tilikaudelle ja sisäisen tarkastuksen suorittamista kaikista tarkastuksista on tilikaudella 2013 raportoitu yhtiön johtoryhmälle, tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle. Sisäisen tarkastuksen antamista suosituksista ylläpidetään yhtiössä toimenpideseurantaa ja toimenpiteiden toteuttamisesta raportoidaan yhtiön johtoryhmälle, tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle vuosittain. Sisäinen tarkastus arvioi toimenpiteiden toteuttamisen tilanteen.

Kuntarahoitus Oyj:n tilintarkastajana tilikaudella 2013 on ollut KPMG Oy Ab, vastuunalaisena tilintarkastajana KHT Marcus Tötterman.

Kuntarahoituksen hallitus

VASEMMALTA > Edessä: Teppo Koivisto, Eva Liljebloom ja Fredrik Forssell.
Takana: Sirpa Louhevirta, Tuula Saxholm, Juha Yli-Rajala ja Asta Tolonen.

Hallituksen kokoonpano

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään kahdeksan jäsentä. Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet ja jäsenten toimikausi päättyy vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Vuoden 2013 varsinainen yhtiökokous valitsi omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti seuraavat henkilöt hallitukseen kaudelle 2013 – 2014. (varsinaisesta yhtiökokouksesta seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen):

Eva Liljeblom

puheenjohtaja
hallituksessa vuodesta 2003

Koulutus: kauppatieteiden tohtori
Syntymävuosi: 1958

Päätoimi: rehtori, professori, Svenska Handelshögskolan
Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä sekä merkittävistä osakkeenomistajista

Fredrik Forssell

varapuheenjohtaja
hallituksessa vuodesta 2011

Koulutus: kauppatieteiden maisteri
Syntymävuosi: 1968
Päätoimi: johtaja, suorat arvopaperisijoitukset, Keva
Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä

Teppo Koivisto

hallituksessa vuodesta 2011

Koulutus: valtiotieteiden maisteri
Syntymävuosi: 1966
Päätoimi: toimialajohtaja, Valtiokonttori
Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä

Sirpa Louhevirta

hallituksessa vuodesta 2011

Koulutus: kauppatieteiden maisteri
Syntymävuosi: 1964
Päätoimi: rahoitusjohtaja, Sanoma Oyj
Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä sekä merkittävistä osakkeenomistajista

Tuula Saxholm

hallituksessa vuodesta 2013

Koulutus: kauppatieteiden maisteri
Syntymävuosi: 1961
Päätoimi: rahoitusjohtaja, Helsingin kaupunki
Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä

Asta Tolonen

hallituksessa vuodesta 2011

Koulutus: kauppatieteiden maisteri
Syntymävuosi: 1960
Päätoimi: kunnanjohtaja, Suomussalmen kunta
Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä sekä merkittävistä osakkeenomistajista

Juha Yli-Rajala

hallituksessa vuodesta 2011

Koulutus: hallintotieteiden maisteri
Syntymävuosi: 1964
Päätoimi: konsernijohtaja, Tampereen kaupunki
Riippumattomuus: riippumaton yhtiöstä sekä merkittävistä osakkeenomistajista

Vuoden 2013 varsinaiseen yhtiökokoukseen asti edellisestä varsinaisesta yhtiökokouksesta lukien hallitukseen kuuluivat seuraava jäsenet:

- Eva Liljeblom
- Fredrik Forssell
- Teppo Koivisto
- Tapio Korhonen (henkilöesittely saatavilla Kuntarahoituksen vuoden 2012 vuosikertomuksessa)
- Sirpa Louhevirta
- Ossi Repo (henkilöesittely saatavilla Kuntarahoituksen vuoden 2012 vuosikertomuksessa)
- Asta Tolonen
- Juha Yli-Rajala

Kuntarahoituksen johtoryhmä

VASEMMALTA > Edessä: Mari Tyster, Pekka Averio ja Marjo Tomminen.
Takana: Jukka Helminen, Toni Heikkilä ja Esa Kallio.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiöllä on hallituksen nimittämä toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen. Toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa yhtiön toimintaa niin, että hallituksen tekemät päätökset toteutuvat ja että yhtiön toiminta on linjassa hallituksen asettaman strategian sekä riskienhallintaa koskevien periaatteiden ja limiittien kanssa. Toimitusjohtaja huolehtii, johtoryhmän tukemana, yhtiön päivittäisen liiketoiminnan toimivuuden valvonnasta (sisältäen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan sekä sääntelyn noudattamisen valvonnan), organisaatorakenteen toimivuuden ylläpitämisestä ja raportoinnista hallitukselle. Tarkempi kuvaus toimitusjohtajan ja johtoryhmän tehtävistä sisältyy yhtiön Hyvä hallintotapa -ohjeeseen.

Toimitusjohtaja ja johtoryhmä tilikauden 2013 päättyessä:

Pekka Averio

toimitusjohtaja
Kuntarahoituksessa vuodesta 1993
Koulutus: oikeustieteen kandidaatti, MBA
Syntymävuosi: 1956

Esa Kallio

toimitusjohtajan sijainen, varatoimitusjohtaja
Kuntarahoituksessa vuodesta 2005
Koulutus: kauppätieteiden maisteri
Syntymävuosi: 1963

Toni Heikkilä

johtaja, riskienhallinta & IT
Kuntarahoituksessa vuodesta 1997
Koulutus: kauppätieteiden lisensiaatti, M.Sc. (Finance)
Syntymävuosi: 1965

Jukka Helminen

johtaja, rahoitus
Kuntarahoituksessa vuodesta 2013
Koulutus: diplomi-insinööri
Syntymävuosi: 1964

Marjo Tomminen

johtaja, talous
Kuntarahoituksessa vuodesta 1992
Koulutus: yo-merkonomi MTT, EMBA
Syntymävuosi: 1962

Mari Tyster

johtaja, hallinto ja lakiasiat
Kuntarahoituksessa vuodesta 2009
Koulutus: oikeustieteen kandidaatti
Syntymävuosi: 1975

Kuntarahoitus tilinpäätös 1.1.-31.12.2013

Sisältö

Toimintakertomus	27
Konsernitalinpäätös	39
Tase	40
Tuloslaskelma	41
Rahavirtalaskelma	42
Laskelma oman pääoman muutoksista	43
Konsernitalinpäätöksen liitetiedot	44
Emoyhtiön tilinpäätös	73
Tase	74
Tuloslaskelma	75
Rahavirtalaskelma	76
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	77
Hallituksen esitys tilikauden voittoa koskeviksi toimenpiteiksi	94
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	94
Tilintarkastusmerkintä	94
Tilintarkastuskertomus	95

Toimintakertomus

Yhteenveto vuodesta 2013:

- Konsernin liikevoitto oli 141,3 miljoonaa euroa (2012: 138,6 miljoonaa euroa). Kasvua edelliseen vuoteen oli 2%.
- Korkokate kasvoi 5% edelliseen vuoteen verrattuna ja oli 149,5 miljoonaa euroa (2012: 142,4 miljoonaa euroa).
- Taseen loppusumma oli 26 156 miljoonaa euroa (2012: 25 560 miljoonaa euroa).
- Konsernin riskinkantokyky pysyi edelleen erittäin vahvana, vakavaraisuussuhde oli vuoden lopussa 39,88% (2012: 33,87%) ja ensisijaisten omien varojen vakavaraisuussuhde oli 35,42% (2012: 26,22%).
- Varainhankintaa tehtiin vuoden 2013 aikana 10 695 miljoonaa euroa (2012: 6 590 miljoonaa euroa). Varainhankinnan kokonaismäärä kasvoi 23 108 miljoonaan euroon (2012: 22 036 miljoonaa euroa).
- Luotonannon kokonaismäärä kasvoi 17 801 miljoonaan euroon (2012: 15 700 miljoonaa euroa). Luottoja nostettiin 9% enemmän kuin edellisellä vuonna, 3 537 miljoonaa euroa (2012: 3 254 miljoonaa euroa).
- Leasingtoiminnan kanta oli vuoden lopussa 81 miljoonaa euroa (2012: 64 miljoonaa euroa).
- Sijoitusten kokonaismäärä vuoden 2013 lopussa oli 5 671 miljoonaa euroa (2012: 6 224 miljoonaa euroa).
- Kuntarahoituksen tytäryhtiön Inspiran liikevaihto oli 1,7 miljoonaa euroa (2012: 1,8 miljoonaa euroa). Liikevoitto vuoden 2013 lopussa oli 0,0 miljoonaa euroa (2012: 0,2 miljoonaa euroa).

Avainluvut (konserni):

	31.12.2013	31.12.2012
Korkokate (milj. euroa)	149,5	142,4
Liikevoitto (milj. euroa)	141,3	138,6
Uusi luotonanto (milj. euroa)	3 537	3 254
Uusi varainhankinta (milj. euroa)	10 695	6 590
Taseen loppusumma (milj. euroa)	26 156	25 560
Omat varat (milj. euroa)	511,5	428,9
Ensisijaisten omien varojen vakavaraisuussuhde-%	35,42	26,22
Vakavaraisuussuhde-%	39,88	33,87
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	30,58	38,04
Kulu-tuotto-suhde	0,15	0,14
Henkilöstö	83	72

Tunnuslukujen laskentakaavat ovat sivulla 38.

Tässä toimintakertomuksessa esitetyt luvut ovat Kuntarahoitus-konsernin lukuja ellei toisin ole mainittu.

Luottoluokitukset

Kuntarahoituksen luottoluokitukset

Yhtiön pitkäaikaisen varainhankinnan luottoluokitukset ovat parhaat mahdolliset:

Luokituslaitos	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät	Lyhytaikainen varainhankinta	Näkymät
Moody's Investors Service	Aaa	Vakaat	P-1	Vakaat
Standard & Poor's	AAA	Vakaat	A-1+	Vakaat

Kuntien takauskeskuksen luottoluokitukset

Yhtiön varainhankinnan takaavalla Kuntien takauskeskuksella pitkäaikaisen varainhankinnan luottoluokitukset ovat parhaat mahdolliset:

Luokituslaitos	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät	Lyhytaikainen varainhankinta	Näkymät
Moody's Investors Service	Aaa	Vakaat	P-1	Vakaat
Standard & Poor's	AAA	Vakaat	A-1+	Vakaat

Toimintaympäristö vuonna 2013

Vuoden 2013 aikana rahoitusmarkkinoilla nähtiin pitkästä ajasta rauhallisempi jakso ilman uusia merkittäviä taloudellisia kriisejä. Euroopassa yleinen taloudellinen kehitys kääntyi useissa maissa varovaiseen kasvuun, ja Suomessakin talouden lasku näyttää pysähtyneen, vaikka selkeitä merkkejä kasvun alkamisesta ei vielä loppuvuodesta ollutkaan. Vuoden lopulla euroalueella nousi esiin vaara ajautumisesta deflaatioon, vaikka Euroopan keskuspankki pyrki tukemaan markkinoiden palautumista laskemalla korkotason ennätysalasta alas.

Kuntarahoitus on tärkeä osa suomalaisen yhteiskunnan taloudellista perusrakennetta, ja se on ainoa kuntakonsernien sekä valtion tukeman asuntotuotannon rahoittamiseen erikoistunut luottolaitos Suomessa. Vuonna 2013 kuntasektorin rahoitustarpeissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia edellisvuosiin nähden ja lainakysyntä kasvoi edellisvuosien tapaan maltillisesti. Rahoituksen tarjonnassa kilpailutilanne sen sijaan kiristyi hieman loppuvuotta kohden, mutta Kuntarahoitus säilytti siitä huolimatta asemansa asiakaskuntansa ehdottomasti tärkeimpänä ja kilpailukyysisimpänä rahoittajana.

Yhtiön varainhankinta onnistui vuoden aikana hyvin, ja yhtiö lisäsi varainhankinnan hajautusta uusille markkina-alueille ja uusiin sijoittajatyyppeihin. Yhtiötä pidetään kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla yhtenä luotettavimmista ja arvostetuimmista sijoituskohteista. Vuoden lopulla kansainvälisesti tärkeimmät luottoluokitajat Moody's ja Standard & Poor's vahvistivat yhtiölle edelleen parhaat mahdolliset luottoluokitukset.

Finanssikriisin laukaisemat sääntelyhankkeet etenivät vuoden aikana. Kuntarahoituksen kannalta isoin asia sääntelyn lisäämisessä on uuden vähimmäisomavaraisuusvaatimuksen (leverage ratio) mahdollinen voimaantulo vuoden 2018 alusta. EU-parlamentti päätti kesällä 2013 osana pankkien vakavaraisuus- ja likviditeettisääntelyä (CRR/CRD IV-sääntely) vähimmäisomavaraisuusasteen laskennasta ja raportoinnista, mutta jätti samalla Kuntarahoituksen kannalta tärkeimmästä kohdasta eli sen tasosta päättämisen myöhempään vaiheeseen. Yhtiöltä vaadittava vähimmäisomavaraisuusasteen minimitaso selviää vasta vuonna 2017. Tämän vuoksi yhtiö varautuu 3% vaatimukseen kasvattamalla omia varoja oman toimintansa tuloksella.

Liiketoiminnan kehitys

Konsernirakenne

Kuntarahoitus-konsernin (jäljempänä konserni) muodostavat Kuntarahoitus Oyj (jäljempänä Kuntarahoitus tai yhtiö) ja Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy (jäljempänä Inspira).

Kuntarahoituksen tehtävänä on tarjota markkinaehtoista rahoitusta kunnille, kuntayhtymille ja kuntien määräysvallassa oleville yhteisöille sekä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) nimeämille yleishyödyllisille yhteisöille hankkimalla varoja pääomamarkkinoilta kilpailukyysisin hinnoin.

Inspira tarjoaa rahoituksen asiantuntijapalveluja julkiselle sektorille. Palveluihin kuuluvat erilaiset julkisen sektorin investointien rahoitusmuotojen analysointi sekä niiden järjestäminen. Inspira tarjoaa palvelujaan myös erilaisiin julkisen sektorin omistussjärjestelyihin suunnitteleamalla niitä, tekemällä arvonmäärityksiä ja avustamalla sopimusneuvotteluissa. Inspira auttaa julkista sektoria järjestämään palveluitaan tehokkaammin ja toteuttamaan investointitarpeitaan taloudellisemmin.

Korkokate ja liikevoitto

Konsernin toiminta jatkui myönteisenä vuoden aikana. Konsernin tilikauden liikevoitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 141,3 miljoonaa euroa (2012: 138,6 miljoonaa euroa). Konsernin korkokate oli 149,5 miljoonaa euroa (2012: 142,4 miljoonaa euroa).

Kuntarahoituksen liikevoitto oli 141,3 miljoonaa euroa (2012: 138,5 miljoonaa euroa). Edelliseen vuoteen verrattuna liikevoittoa paransivat liiketoiminnan volyymin kasvu, uusien luottojen marginaalitason muutokset, hyvin sujunut varainhankinta, oman joukkovelkakirjalainojen takaisinostot sekä onnistunut taseen hallinta. Takaisinostoista tuloutui vuoden aikana 10,4 miljoonaa euroa (2012: 9,7 miljoonaa euroa), jotka on kirjattu korkokatteeseen. Tulokseen sisältyy arvostuksista kirjattuja realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia 14,4 miljoonaa euroa (2012: 15,8 miljoonaa euroa).

Kuntarahoituksen tytäryhtiön, Inspiran, liikevoitto vuodelta 2013 oli 0,0 miljoonaa euroa (2012: 0,2 miljoonaa euroa).

Kulut

Konsernin palkkiokulut olivat vuoden lopussa 4,1 miljoonaa euroa (2012: 3,2 miljoonaa euroa). Liiketoiminnan kulut kasvoivat 8% vuoden 2013 aikana 20,9 miljoonaan euroon (2012: 19,4 miljoonaa euroa). Kulujen kasvu johtui pääasiassa liiketoiminnan volyymin, yhtiön toimintaympäristön muutoksien aiheuttamasta henkilöstömäärän kasvusta sekä meneillään olevista järjestelmäkehityshankkeista.

Hallintokulut olivat 14,8 miljoonaa euroa (2012: 13,5 miljoonaa euroa), josta henkilöstökulut olivat 10,4 miljoonaa euroa (2012: 9,2 miljoonaa euroa). Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden poistot olivat 1,2 miljoonaa euroa (2012: 1,1 miljoonaa euroa). Liiketoiminnan muut kulut olivat 4,9 miljoonaa euroa (2012: 4,9 miljoonaa euroa). Lisäksi tulokseen on kirjattu muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappioiden peruutus 0,1 miljoonaa euroa (2012: 2,0 miljoonaa euroa).

Tase

Konsernin taseen loppusumma oli vuoden 2013 lopussa 26 156 miljoonaa euroa, kun se edellisen vuoden lopussa oli 25 560 miljoonaa euroa. Tase on kasvanut maltillisesti vuoden aikana. Rahoituseriin liittyvät kirjanpidolliset arvostukset ovat pienentäneet taseen kasvun nettovaikutusta, vaikka liiketoiminta on kasvanut.

Vakavaraisuus

Kuntarahoituksen omaa pääomaa koskevat tavoitteet suhteessa yhtiön riskinottoon ja toimintaympäristöön määritellään vuosisuunnittelun yhteydessä. Suunnitteluhorisontti ulottuu vuoteen 2018 saakka, jotta pystytään ennustamaan liiketoiminnan tulokehitystä ja omien varojen riittävyttä suhteessa muuttuvasta sääntelystä tuleviin kasvaviin pääomavaateisiin sekä reagoimaan riittävän ajoissa mahdollisiin lisäpääomitarpeisiin. Hallitus hyväksyy vakavaraisuuden hallintasuunnitelman ja valvoo sitä. Yhtiö päivittää vakavaraisuuden hallintasuunnitelmansa kerran vuodessa.

Vakavaraisuuden hallinta on jatkuvaa ja olennainen osa yhtiön strategisen suunnittelun prosessia, joka kattaa strategisten tavoitteiden asettamisen, kehityshankkeiden määrittämisen sekä taloudelliset ennusteet seuraaville vuosille. Tämä tehdään yhteistyössä toimivan johdon ja hallituksen kanssa, ja lopullisen strategian hyväksyy yhtiön hallitus. Toimiva johto huolehtii siitä, että yhtiön operatiiviset toimenpiteet vastaavat hallituksen vahvistaman strategian mukaisia linjauksia. Toimiva johto laatii vuosisuunnittelun yhteydessä liiketoimintasuunnitelman tulevalle vuodelle ja liiketoimintaennusteet sitä seuraaville vuosille. Tässä yhteydessä arvioidaan myös yhtiön riskiasemaa ja sen vaikutusta yhtiön taloudelliseen asemaan. Riskien arvioinnissa ja mittaamisessa käytetään apuna säännöllisin väliajoin toteutettavia riskianalyyssejä sekä erilaisia stressitestiskenaarioita. Näiden pohjalta päivitetään vuosittain vakavaraisuuden hallinnan suunnitelma ja päätetään mahdolliset toimenpiteet omien varojen vahvistamiseksi. Omien varojen riittävyttä seurataan myös kuukausittain liiketoiminnan analysoinnin yhteydessä.

Konserni laskee vakavaraisuuden Basel II -säännöksiin perustuen. Pilari I:n mukaan laskettu luottoriskin vakavaraisuusvaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisten riskien vakavaraisuusvaade perusmenetelmällä. Markkinariskin vakavaraisuuslaskennassa huomioidaan vain valuuttariskit, koska konsernilla ei ole kaupankäyntivarastoa eikä osake- ja hyödykepositioita. Koska valuuttakurssiriskiltä suojaudutaan vaihtamalla johdannaissopi-

muksilla kaikki valuuttapohjainen varainhankinta euromääräiseksi, yhtiön valuuttapositio on hyvin pieni, eikä sen ole tarpeen varata omia pääomia valuuttariskiä varten. Vakavaraisuuslaskennassa käytettävien riskipainojen määräyksissä käytetään Standard & Poor'sin, Moody's Investor Servicen sekä Fitch Ratingsin antamia luokitustietoja. Edellä mainitut yhtiöt ovat vakavaraisuuslaskennassa Finanssivalvonnan hyväksymiä luottoluokituslaitoksia. Kuntarahoitus käyttää luottoriskin vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin vähentämistekniikoita, kuten antolainatoiminnassa kuntien antamia takauksia sekä Suomen valtion antamia täytetakauksia. Johdannaisten osalta käytetään vähentämistekniikkana nettouussopimuksia, lisävuossopimuksia (ISDA/Credit Support Annex) sekä Kuntien takauskeskuksen myöntämiä takauksia joidenkin johdannaisvastapuolien vastapuoliriskin vakavaraisuusvaateen pienentämiseksi.

Kuntarahoitus-konsernin omat varat olivat vuoden lopussa 511,5 miljoonaa euroa (2012: 428,9 miljoonaa euroa). Ensisijaisia omia varoja oli vuoden 2013 lopussa 454,2 miljoonaa euroa (2012: 331,9 miljoonaa euroa). Ensisijaisista omista varoista ei ole tehty osingonjakovarausta, sillä varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti hallitus arvioi vuosittain jaettavan osingon määrän ja tekee ehdotuksen osingonjaosta yhtiön taloudellisen tilanteen ja voimassa olevan sääntelyn perusteella huomioiden yhtiön omistajarakenteen. Toissijaiset omat varat olivat vuoden lopussa 57,3 miljoonaa euroa (2012: 96,9 miljoonaa euroa). Tarkemmat kuvaukset omiin varoihin luetuista pääoma- ja debentuurilainoista ovat konsernin liitetiedoissa kohdassa 22.

Kuntarahoitus maksoi ylempiin toissijaisiin varoihin luettavan 40 miljoonaan euron "Upper Tier II 1/2008" -joukkovelkakirjalainan pois 31.3.2013 Finanssivalvonnan luvalla. Tilinpäätöksessä 2012 laina oli vielä luettu täysimääräisesti omiin varoihin ja vakavaraisuuteen.

Yhtiöllä on ensisijaisissa omissa varoissa 10 miljoonan euron pääomalaina sekä lisäksi pääomasijoituksia, joiden määrä on 1 miljoonaa euroa. Erät eivät täytä kaikilta osin vuoden 2014 alusta voimaan tulleita vakavaraisuussääntelyn ehtoja, josta syystä niistä voidaan lukea jatkossa omiin varoihin vain toimivaltaisen viranomaisen määrittämä määrä.

Konsernin vakavaraisuus on kehittynyt hyvin vuoden aikana. Luottolaitoslain edellyttämä omien varojen vähimmäisvaatimus, jolloin täytetään vähimmäisvakavaraisuussuhde 8%, oli 102,6 miljoonaa euroa (2012: 101,3 miljoonaa euroa). Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus satoi eniten konsernin omia varoja, 87,0 miljoonaa euroa (2012: 91,0 miljoonaa euroa), jossa merkittävin erä oli saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä.

Vähimmäisomavaraisuusasteen (leverage ratio) pitäisi tulla voimaan vuoden 2018 alusta ja tämä huomioiden yhtiö on alkanut valmistautua muutokseen. Lopullinen taso ja sisältö tiedettäneen vuonna 2017. Kuntarahoituksessa on tehty analyyssejä uuden vähimmäisomavaraisuusasteen vaikutuksista yhtiön kykyyn jatkaa nykyistä toimintaa ja kasvaa strategian mukaisesti. Yhtiö pyrkii saavuttamaan vaaditun tason kasvattamalla omia varoja oman toimintansa tuloksella. Vuoden 2013 lopussa vähimmäisomavaraisuusaste oli 1,7% laskettuna tällä hetkellä tiedossa olevia laskentaperiaatteita noudattaen.

■ Kuntarahoitus-konserni

Omat varat, konserni

(1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Osakepääoma	42 583	42 583
Vähemmistöosuus	71	168
Vararahasto	277	277
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	40 366	40 366
Edellisten tilikausien voitto	239 944	135 434
Tilikauden voitto	124 697	104 510
Pääomalainat	11 009	11 009
Aineettomat hyödykkeet	-4 740	-2 399
ENSISIJAISET OMAT VARAT YHTEENSÄ	454 208	331 948
Käyvän arvon rahasto	22 285	21 927
Ylempiin toissijaisiin omiin varoihin luettavat velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	40 000
Alempiin toissijaisiin omiin varoihin luettavat velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	35 000	35 000
TOISSIJAISET OMAT VARAT YHTEENSÄ	57 285	96 927
OMAT VARAT YHTEENSÄ	511 493	428 875

Vakavaraisuuden tunnusluvut, konserni

	31.12.2013	31.12.2012
Vakavaraisuussuhde-%	39,88	33,87
Ensisijaisten omien varojen vakavaraisuussuhde-%	35,42	26,22

Omien varojen vähimmäisvaatimus, konserni

(1 000 €)	31.12.2013		31.12.2012	
	Pääomavaade	Riski-painotetut saamiset	Pääomavaade	Riski-painotetut saamiset
Luotto- ja vastapuoliriski, standardimenetelmä	86 991	1 087 383	91 024	1 137 809
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä	38 233	477 916	45 549	569 367
Katetut joukkolainat	16 733	209 159	13 528	169 096
Arvopaperistetut erät	29 129	364 112	28 755	359 441
Sijoitusrahastosijoitukset	132	1 651	105	1 310
Muut erät	2 764	34 546	3 087	38 595
Markkinariski	0		0	
Operatiivinen riski, perusmenetelmä	15 609		10 270	
YHTEENSÄ	102 600	1 087 383	101 294	1 137 809

Varainhankinta

Kuntarahoituksen varainhankinnan perustana on hajautus keskeisille pääomamarkkinoille sekä luotettava, nopea ja joustava toiminta. Valtaosa varainhankinnasta tehdään vakioituina liikkeeseenlaskuina velkaohjelmien alla. Kuntarahoituksella on käytössään seuraavat velkaohjelmat:

Euro Medium Term Note (EMTN) -ohjelma	22 000 milj. euroa
Kotimainen velkaohjelma	800 milj. euroa
Euro Commercial Paper -ohjelma	4 000 milj. euroa
AUD-velkaohjelma (Kangaroo)	2 000 milj. AUD

Kuntarahoituksen varainhankinnan takaa Kuntien takauskeskus, jolla on Moody'silta ja Standard & Poor'silta samat luottoluokitukset kuin Kuntarahoituksella. Kuntien takauskeskus on antanut takauksen velkaohjelmille sekä ohjelmien ulkopuolisille varainhankintajärjestelyille, minkä vuoksi Kuntarahoituksen liikkeeseen laskemat velkasitoumukset lasketaan luottolaitosten vakavaraisuuslaskennassa nollariskiluokkaan Suomen lisäksi useissa Euroopan maissa.

Varainhankinta vuonna 2013 on ollut hyvin onnistunutta. Joukkovelkakirjalainojen ennenaikaiset takaisinmaksut kasvattiivat alkuvuonna jälleenrahoitustarvetta huomattavasti. Pitkäaikaisista varainhankintaa tehtiin 10 695 miljoonaa euroa (2012: 6 590 miljoonaa euroa). Vuonna 2013 ei laskettu liikkeeseen kotimaisen velkaohjelman alla Kuntaobligaatioita (2012: 8 miljoonaa euroa). Kaiken kaikkiaan vuoden 2013 aikana on laskettu liikkeeseen joukkovelkakirjalainoja 14 eri valuutassa (2012: 16 valuutaa). Lyhytaikaisia Kuntarahoituksen velkasitoumuksia (KVS) laskettiin vuonna 2013 liikkeeseen 9 245 miljoonaa euroa (2012: 4 239 miljoonaa euroa) ja kannan määrä oli vuoden lopussa 1 592 miljoonaa euroa (2012: 1 377 miljoonaa euroa). Koko varainhankinnan määrä oli vuoden lopussa 23 108 miljoonaa euroa (2012: 22 036 miljoonaa euroa). Tästä euromääräistä oli 15% (2012: 16%) ja valuutamääräistä 85% (2012: 84%). Yli puolet vuoden aikana tehdystä varainhankinnasta on ollut plain vanilla -järjestelyitä; strukturoidun varainhankinnan määrä on pienentynyt vuoden 2013 aikana.

Kuntarahoitus on aktiivinen toimija kansainvälisillä joukkovelkakirjamarkkinoilla ja varainhankinnasta valtaosa tulee kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta. Aasia, erityisesti Japani, oli edelleen tärkeä alue Kuntarahoituksen varainhankinnalle. Myös Euroopassa ja muualla maailmassa kiinnostus yhtiön joukkovelkakirjalainoihin on ollut suurta. Yhtiö lisäsi kuitenkin vuoden 2013 varainhankintansa maantieteellistä hajautusta merkittävästi.

Varainhankintajärjestelyjä tehtiin vuoden 2013 aikana 240 kappaletta (2012: 156 kappaletta). Varainhankinnan pääpaino on ollut vuoden 2013 aikana julkisilla markkinoilla, joilla on tehty euromääräisesti n. 46,5% koko vuoden varainhankinnasta. Tammiukuussa 2013 Kuntarahoitus laski liikkeeseen historiansa suurimman puntamääräisen viitelainan, 400 miljoonaa Englannin puntaa. Huhtikuussa Kuntarahoitus toimi ensimmäistä kertaa liikkeeseenlaskijana myös Yhdysvaltain rahoitusmarkkinoilla 144A-säännösten alaisena, jolloin se laski liikkeeseen 1,75 miljardin Yhdysvaltain dollarin viitelainan. Syyskuussa laskettiin liikkeeseen 144A-säännösten alla 1 miljardin Yhdysvaltain dollarin määräinen viitelaina. Näillä varainhankintajärjestelyillä Kuntarahoitus hajautti entisestään varainhankintalähteitään. Julkiset liikkeeseenlaskut olivat menestyksekkäitä haasteellisesta markkinatilanteesta huolimatta ja Kuntarahoitus laajensi sijoittajakuntaansa edelleen.

Aktiivinen sijoittajayhteistyö on lisännyt Kuntarahoituksen tunnettua eri markkinoilla, ja varainhankinnan lähteiden hajautus on osoittautunut onnistuneeksi strategiaksi. Yhtiö hajauttaa varainhankintaansa kolmella eri tavalla: maantieteellisesti, laskeamalla liikkeeseen erilaisille sijoittajaryhmille suunnattuja lainoja sekä laskeamalla liikkeeseen lainoja eri maturiteeteissa.

Asiakasrahoitus

Kuntarahoituksen asiakkaita ovat kunnat ja kuntayhtymät, niiden määräysvallassa olevat yhteisöt sekä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) nimeämät yleishyödylliset yhteisöt. Yhtiö on kasvattanut vuosien varrella merkitystään asiakkaidensa rahoittajana ja on asiakassegmentissään selkeästi suurin yksittäinen toimija.

Pitkäaikainen rahoitus

Vuonna 2013 kuntien ja kuntayhtymien rahoitustarpeet kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna. Asuntolainoituksen määrä oli hieman pienempi kuin mitä vuoden 2012 lopussa arvioitiin, sillä aravalainojen konvertoinnit ovat pienentyneet. Sen sijaan korotetun asuntotuotannon rahoitustarve pysyi samalla tasolla.

Kuntarahoituksen saamien lainatarjouspyyntöjen kokonaismäärä vuonna 2013 kasvoi 13% vuoteen 2012 verrattuna. Yhtiö sai tarjouspyyntöjä yhteensä 5 090 miljoonaa euroa (2012: 4 515 miljoonaa euroa), joista se voitti 3 442 miljoonaa euroa (2012: 3 284 miljoonaa euroa). Kuntien ja kuntayhtymien tarjouksia voittiin 1 969 miljoonaa euroa (2012: 1 822 miljoonaa euroa), kuntayhtiöiden 345 miljoonaa euroa (2012: 373 miljoonaa euroa) ja asuntoyhteisöjen 1 128 miljoonaa euroa (2012: 1 089 miljoonaa euroa). Pitkäaikainen antolainakanta oli vuoden 2013 lopussa 17 801 miljoonaa euroa (2012: 15 700 miljoonaa euroa). Lainakanta kasvoi 13% edellisestä vuodesta. Uusia lainoja nostettiin 9% enemmän kuin vuonna 2012, 3 537 miljoonaa euroa (2012: 3 254 miljoonaa euroa). Kuntarahoituksen osuus asiakaskuntansa rahoituksesta on edelleen säilynyt korkealla tasolla.

Kuntarahoitus tarjoaa luottojen lisäksi kunnille, kuntayhtymille ja kuntayhtiöille niiden tarpeiden mukaisesti räätälöityjä johdannaissovimuksia korkoriskeiltä suojautumiseen. Vuoden 2013 aikana suojaukseen käytettävien johdannaisten kysyntä on ollut vilkasta. Korjojen pysytellessä matalalla tasolla asiakkaat suojasivat velkojaan tulevaisuudessa mahdollisesti nousevia korkoja vastaan.

Leasingtoiminta

Kuntarahoitus tarjoaa rahoitusleasingpalveluita kunnille, kuntayhtymille sekä kuntien omistamille tai määräysvallassa oleville yhtiöille. Leasingpalvelut käynnistettiin vuonna 2010.

Kuntarahoituksen tavoitteena leasingtoiminnassa on tuoda leasingmarkkinoille lisää vaihtoehtoja ja läpinäkyvyyttä. Yhtiön leasingtoiminnassa on solmittu useita puitesopimuksia ja näkyvät leasingtoiminnan laajenemiselle ovat hyvät, sillä rahoitusleasing on varteenotettava vaihtoehto erityisesti kunnallista toimintaa harjoittavien kuntien yhtiöiden ja sairaanhoitopiirien hankinnoissa. Leasingkanta oli vuoden lopussa 81 miljoonaa euroa (2012: 64 miljoonaa euroa).

Lyhytaikainen rahoitus

Lyhytaikaisten rahoitustarpeidensa kattamiseksi kunnat ja kuntayhtymät laskevat liikkeeseen kuntatodistuksia. Kuntien ja kun-

■ Kuntarahoitus-konserni

tayhtymien määräysvallassa olevat yhtiöt laskevat puolestaan liikkeeseen kuntayritystodistuksia.

Korkotason säilyessä matalalla tasolla asiakkaat jatkoivat aktiivisesti lyhytaikaisen rahoituksen käyttöä. Vuoden 2013 lopussa Kuntarahoituksen kanssa sovittuja kuntatodistus- ja kuntayritystodistusohjelmia oli yhteensä 3 265 miljoonaa euroa (2012: 3 054 miljoonaa euroa). Yhtiön taseessa oli kuntien ja kuntien yritysten liikkeeseen laskemia kunta- ja kuntayritystodistuksia vuoden lopussa 704 miljoonaa euroa (2012: 753 miljoonaa euroa), ja koko vuoden aikana asiakkaat hankkivat rahoitusta lyhytaikaisilla ohjelmilla 8 993 miljoonaa euroa (2012: 9 109 miljoonaa euroa).

Sijoitustoiminta

Kuntarahoituksen sijoitustoiminta on pääasiassa etukäteisvarainhankinnalla saatujen varojen sijoittamista. Varat sijoitetaan likvideihin, hyvän luottoluokituksen omaaviin rahoitusinstrumentteihin, joilla turvataan liiketoiminnan jatkuminen kaikissa markkinatilanteissa. Yhtiön likviditeettipolitiikan mukaisesti likviditeetin määrän tulee riittää keskeytymättömän liiketoiminnan jatkumiseen vähintään kuuden kuukauden ajan. Yhtiö sijoittaa johdannaisten vakuussopimusten perusteella saadut käteisvakuudet lyhytaikaisiin rahamarkkinasijoituksiin.

Vuoden 2013 lopussa arvopaperisijoitusten kokonaismäärä oli 5 292 miljoonaa euroa (2012: 5 895 miljoonaa euroa) ja niiden keskimääräinen luottoluokitus AA (2012: AA). Arvopaperisalkun keskimääräinen takaisinmaksuaika oli vuoden 2013 lopussa 3,54 vuotta (2012: 2,97 vuotta). Tämän lisäksi muita sijoituksia oli 379 miljoonaa euroa (2012: 329 miljoonaa euroa), josta keskuspankkitalletuksia 354 miljoonaa euroa (2012: 228 miljoonaa euroa), rahamarkkinatalletuksia luottolaitoksiin 25 miljoonaa euroa (2012: 51 miljoonaa euroa) ja reposopimuksia 0 miljoonaa euroa (2012: 50 miljoonaa euroa).

Yhtiön likviditeettitilanne on säilynyt hyvänä vuoden 2013 aikana. Uusia sijoituksia on pääasiassa tehty katettuihin joukkovelkakirjalainoihin sekä euroalueen ydinmaiden vahvojen maiden julkisyhteisöjen sekä pankkien velkapapereihin.

Inspira

Inspiran liikevaihto vuonna 2013 oli 1,7 miljoonaa euroa (2012: 1,8 miljoonaa euroa). Tilikauden liikevoitto oli 0,0 miljoonaa euroa (2012: 0,2 miljoonaa euroa).

Liikevaihto koostui useasta toimeksiannosta liittyen julkisen sektorin investointien rahoitusjärjestelyihin sekä kuntasektorin erilaisiin toiminnan uudelleenjärjestelyihin. Vuoden 2013 aikana kysyntä Inspiran tarjoamista palveluista oli kasvussa, ja se näkyi Inspiran saamien tarjouspyyntöjen määrässä. Inspira toimi neuvonantajana vuoden aikana 66 toimeksiannossa.

Hallinnointikäytäntö

Hyvä hallintotapa

Hallitus on vahvistanut yhtiölle Hyvä hallintotapa -ohjeen, joka noudattelee olennaisilta osiltaan pörssiyhtiöitä koskevaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Koska Kuntarahoitus on yksinomaan joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskija, ja sen osakkeet eivät ole julkisen kaupankäynnin kohteena, Kuntarahoituksen kannalta ei ole tarkoituksenmukaista

suoraan soveltaa kyseistä koodia, mutta yhtiö on tästä huolimatta halunnut laatia oman Hyvä hallintotapa -ohjeensa kyseisen koodin pohjalta. Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin lisäksi Kuntarahoituksen Hyvä hallintotapa -ohjeessa on otettu huomioon Finanssivalvonnan standardin "1.3 Luotettava hallinto ja toiminnan järjestäminen" mukaiset vaatimukset luottolaitoksen hallinnon järjestämisestä.

Hallitus on vastuussa Kuntarahoituksessa Hyvä hallintotapa -ohjeistuksen noudattamisesta ja sitoutunut kehittämään sitä voimassa olevan lainsäädännön ja markkinakäytäntöjen mukaisesti. Osana vuosikertomusta, erillään hallituksen toimintakertomuksesta, Kuntarahoitus julkaisee tilikautta 2013 koskevan selvityksen yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sisältäen arvopaperimarkkinain edellyttämän kuvauksen taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä.

Kuntarahoituksen Hyvä hallintotapa -ohje on saatavilla yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.kuntarahoitus.fi suomeksi, englanniksi ja ruotsiksi.

Yhtiökokous

Kuntarahoituksen varsinainen yhtiökokous pidettiin 26.3.2013. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen tilikaudelta 2012 ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle sekä toimitusjohtajan sijaiselle. Lisäksi yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että osinkoa ei jaeta ja että voitonjakokelpoiset varat, 21 641 120,68 euroa, jätetään omaan pääomaan.

Varsinainen yhtiökokous päätti omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, että toimikaudella 2013–2014 yhtiön hallituksen jäsenten lukumäärä on seitsemän aiemman kahdeksan sijaan sekä nimitti hallituksen jäsenet. Yhtiökokous päätti myös omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti hallituksen jäsenille maksettavien palkkioiden määrät (lisätietoa maksetuista palkkioista emon liitetiedossa 41).

Kokouksessa valittiin lisäksi yhtiön tilintarkastajaksi tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab päävastuullisena tilintarkastajana KHT Marcus Tötterman.

Hallitus

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 26.3.2013 omistajien nimitysvaliokunta teki ehdotuksen yhtiökokoukselle yhtiön hallitukseen valittavista henkilöistä toimikaudelle, joka alkaa vuoden 2013 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiökokous päätti valita hallituksen jäseniksi seuraavat henkilöt: Eva Liljebloom (puheenjohtaja), Fredrik Forssell (varapuheenjohtaja), Teppo Koivisto, Sirpa Louhevirta, Tuula Saxholm, Asta Tolonen ja Juha Yli-Rajala.

Toimintaansa tehostaakseen hallitus on perustanut avustaviksi ja valmisteleviksi toimielimiksi tarkastus- ja palkitsemisvaliokunnan. Tarkastusvaliokunnan jäseninä toimivat Fredrik Forssell (puheenjohtaja), Sirpa Louhevirta, Tuula Saxholm ja Asta Tolonen. Palkitsemisvaliokunnan jäseninä toimivat Eva Liljebloom (puheenjohtaja), Teppo Koivisto ja Juha Yli-Rajala.

Yhtiön hallituksen ja sen valiokuntien toimintaa on selostettu tarkemmin toimintakertomuksesta erillisessä selvityksessä Kuntarahoituksen hallinto- ja ohjausjärjestelmästä.

Henkilöstö

Kuntarahoitus-konsernissa työskenteli vuoden 2013 lopussa 83 henkilöä (2012: 72), joista emoyhtiössä 70 henkilöä (2012: 61). Henkilöstölle maksetut palkat ja palkkiot olivat koko konsernissa 8,4 miljoonaa euroa (2012: 7,4 miljoonaa euroa).

Kuntarahoituksen toimitusjohtajana toimii Pekka Averio. Toimitusjohtajan sijaisena toimii varatoimitusjohtaja Esa Kallio. Lisäksi Kuntarahoituksen johtoryhmään kuuluvat johtaja Toni Heikkilä, johtaja Jukka Helminen, johtaja Marjo Tomminen sekä johtaja Mari Tyster. Johtaja Jukka Helminen nimitettiin Kuntarahoituksen johtoryhmän jäseneksi 25.2.2013 alkaen.

Kuntarahoituksen tytäryhtiön Inspiran toimitusjohtajana toimii Kimmo Lehto.

Palkat ja palkitseminen

Kuntarahoituksen johdon ja henkilöstön palkkiot muodostuvat kiinteästä palkkiosta (peruspalkka ja luontoisedut) ja muuttuvasta palkitsemisesta palkitsemisjärjestelmän ehtojen mukaan. Palkitsemisjärjestelmän periaatteet vahvistaa hallitus ja ne arvioidaan vuosittain. Palkitsemisjärjestelmiin ja palkkioihin liittyvässä työssä hallitusta avustaa hallituksen palkitsemisvaliokunta. Tarkempi kuvaus palkoista ja palkitsemisesta löytyy konsernin liitetietojen kohdasta 28.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus on ulkoistettu Deloitte Et Touche Oy:lle. Ulkoistettua tarkastustoimintaa koordinoi yhtiön Lakiasiat ja compliance -osasto. Sisäisen tarkastuksen tehtäviin kuuluu valvoa Kuntarahoituksen taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuutta ja oikeellisuutta. Lisäksi sen tehtävänä on varmistaa, että yhtiöllä on toimintaa varten riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt manuaaliset ja tietotekniset järjestelmät ja että toimintaan liittyvien riskien hallinta on riittävää. Sisäinen tarkastus raportoi hallitukselle ja sen tarkastusvaliokunnalle.

Riskienhallinta

Kuntarahoituksen liiketoiminta edellyttää riittäviä riskienhallintamekanismeja, joilla varmistetaan yhtiön riskiaseman säilyminen hallituksen vahvistamissa puitteissa. Kuntarahoitus soveltaa riskienhallinnassaan hyvin konservatiivisia periaatteita. Tavoitteena on kokonaisriskiaseman säilyttäminen niin matalalla tasolla, että yhtiön hyvää luottoluokitusta (Aaa/AAA) ei vaaranneta.

Kuntarahoituksen riskienhallinnan yleisistä periaatteista, limiitteistä ja mittaamistavoista päättää yhtiön hallitus. Riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että antolainauksen, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan sekä muun liiketoiminnan riskit ovat linjassa Kuntarahoituksen matalan riskiprofilin kanssa.

Sijoitusosasto vastaa yhtiön sijoitustoiminnan vastapuoliliimittien käyttämisestä. Treasury-osasto vastaa markkina- ja rahoitusriskejä koskevasta taseen riskiaseman hallinnasta. Rahoitusriskeihin ja operatiivisiin riskeihin liittyvien valvonta- ja raportointitehtävien hoidosta vastaavat yhtiön Middle office sekä Lakiasiat ja compliance -osastot. Riskiasema ja limiittien käyttöasteet raportoidaan säännöllisesti johtoryhmälle ja hallitukselle.

Kuntarahoituksessa tehdään säännöllisin väliajoin riskianalyysyjä eri riskialueista. Analyysien tavoitteena on tunnistaa toimintaympäristön muutosten mukanaan tuomia uusia haasteita ja riskejä sekä priorisoida riskit ja niiden hallinta analyysien tulosten perusteella.

Yhtiössä suoritetaan vuosittain kokonaisvaltainen stressitestausta, jonka on toteuttanut riippumaton ulkopuolinen taho. Syksyllä 2013 suoritettujen testauksen päättävöitteina oli analysoida Kuntarahoituksen oman pääoman kehitystä ja sen vaihtelualuetta ajanjaksoilla 2013–2018. Testauksen kohteina olivat liiketoiminnan markkina- ja luottoriskit ja näiden arvioidut taloudelliset vaikutukset eri

olosuhteissa. Testi sisälsi myös ns. käänteisen stressitestin, jossa analysoitiin poikkeuksellisten olosuhteiden kehityskulkuja, joissa yhtiön pääomatilanne voisi pudota kriittisen alhaiselle tasolle. Testin tulokset osoittivat, että nykyisillä pääomavaatimuksilla yhtiön oman pääoman taso on tarkastellun ajanjakson aikana riittävä myös erittäin epäsuotuisten olosuhteiden vallitessa.

Yhtiön riskiasemassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2013 aikana. Riskit pysyivät asetettujen limiittien puitteissa ja yhtiön arvion mukaan riskienhallinta on täyttännyt sille asetettuja vaatimukset. Yhtiön riskiasemasta raportoidaan säännöllisesti hallitukselle osana kuukausittaisia raportointia ja lisäksi puolivuositain riskienhallinta johtaja esittää hallitukselle laajemman kokonaiskatsauksen yhtiön riskiasemasta suhteessa eri riskialueisiin.

Strategiset riskit

Strategisella riskillä tarkoitetaan sitä, että yhtiö olisi valinnut väärän strategian pyrkiessään taloudellisesti tulokselliseen toimintaan tai että yhtiö ei pystyisi sopeuttamaan valittua strategiaa toimintaympäristön muutoksiin. Konsernin strategisten riskien hallinta perustuu jatkuvaan seurantaan ja analyysiin asiakkaiden tarpeista, ennusteisiin markkinoiden kehityksestä sekä kilpailutilanteen ja toimintaympäristön muutosten analysointiin. Riskejä ja niiden merkittävyyttä arvioidaan vuosittain liiketoimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä. Konsernin nykyinen strategia ulottuu vuoteen 2018.

Luottoriski

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä mahdollisuutta, että sopimusvastapuoli ei pysty vastaamaan sitoumuksistaan yhtiölle. Kuntarahoitus voi myöntää luottoja ja leasingrahoitusta ilman erillistä vakuutta ainoastaan suoraan kunnalle tai kuntayhtymälle. Muille luotoille vakuudeksi hyväksytään vain kunnan tai kuntayhtymän omavelkainen takaus, niiden täytetäkaus tai valtion täytetäkaus. Kun lainassa on kunnan tai valtion täytetäkaus edellytetään luotolle ensisijainen kiinnitys. Ensisijaisen kiinnityksen määrän on oltava 1,2 kertaa luoton määrä. Näiden takausten käyttö luottoriskiä pienentävänä menetelmänä mahdollistaa sen, että kaikki myönnetty luotot luetaan vakavaraisuuslaskennassa nollariskiluokkaan. Yhtiö ei ole ollut toimintansa aikana järjestämättömiä saamia eikä luottotappioita asiakkaidensa rahoituksessa.

Luottoriskiä Kuntarahoitukselle aiheutuu myös etukäteisvarainhankintajoinnoista ja johdannaisinstrumenteista. Vastapuolten valinnassa sovelletaan luottoriskin arvioinnin osalta yhtiön hallituksen hyväksymiä, ulkoiseen luottoluokitukseen perustuvia periaatteita ja limiittejä. Luottoriskin seurannassa käytetään saamistodistusten nimellisarvoja ja johdannaisten luottovasta-arvoja (käyvän arvon menetelmä).

Kuntarahoitus rajoittaa johdannaissojimuksista syntyvää luottoriskiä solmimalla lisävakuussopimuksia (ISDA/Credit Support Annex) merkittävimpien johdannaisvastapuolten kanssa. Yhtiöllä on 44 voimassa olevaa lisävakuussopimusta. Lisäksi yhtiöllä on Kuntien takauskeskuksen myöntämiä takauksia joidenkin vastapuolten johdannaissojimuksien vastapuoliriskien pienentämiseksi.

Taseen ja sitovien luottolupausten vastuuarvot

31.12.2013 (1 000 €)	Yhteensä	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Saamiset luottolaitoksilta	Saamis-todistukset	Sitovat luottolupaukset
Julkisyhteisöt	10 012 742	8 329 298	-	1 578 395	105 049
Yritykset ja asuntoyhteisöt	10 216 288	9 287 948	-	51 968	876 371
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	183 992	183 992	-	-	-
Luottolaitokset	4 806 755	-	589 144	4 217 610	-
Muut	137 672	-	-	137 672	-
Yhteensä	25 357 447	17 801 239	589 144	5 985 644	981 420

31.12.2012 (1 000 €)	Yhteensä	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Saamiset luottolaitoksilta	Saamis-todistukset	Sitovat luottolupaukset
Julkisyhteisöt	8 904 446	7 428 634	-	1 391 274	84 539
Yritykset ja asuntoyhteisöt	9 323 201	8 104 843	-	55 309	1 163 049
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	166 647	166 647	-	-	-
Luottolaitokset	4 689 600	-	106 828	4 582 772	-
Muut	608 476	-	-	608 476	-
Yhteensä	23 692 371	15 700 124	106 828	6 637 831	1 247 588

Johdannaissopimusten jakautuminen vastapuolen luottoluokituksen mukaan

(1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Suomalaiset kunnat	1 460 644	1 136 356
AAA	-	-
AA	12 551 206	10 086 480
A	38 458 997	29 999 588
BBB	274 131	2 750 112
Yhteensä	52 744 978	43 972 536

Markkinariski

Markkinariski tarkoittaa sitä, että yhtiölle syntyisi tappio, jos markkinahinta tai sen volatiliiteetti muuttuvat yhtiön kannalta epäedulliseen suuntaan. Markkinariskejä ovat korko-, valuuttakurssi-, osakekurssi- tai muu hintariski.

Kuntarahoitus hallitsee liiketoiminnasta syntyvää korkoriskiä johdannaissopimusten avulla. Valuuttakurssiriskiltä suojaututaan vaihtamalla johdannaissopimuksilla kaikki valuuttapohjainen varainhankinta euromääräiseksi. Myös muilta hintariskeiltä suojaututaan johdannaissopimuksilla. Johdannaissopimuksia voidaan solmia vain suojaustarkoituksessa.

Varainhankinnan jakautuminen ulkomaan rahan määräisiin eriin

(1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Velat luottolaitoksille	172 032	371 473
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	245 791	343 452
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	19 318 547	17 788 370
Yhteensä	19 736 370	18 503 296

Yhtiössä on asetettu limiitit seuraaville markkinariskeille:

- valuuttapositionriski
- korkoriski
  - duraatio
  - Value-at-Risk
  - taseen korkoherkkyys (Economic Value)
  - tulariski
- etukäteisvarainhankintasijoitusten hintariski

Valuuttapositio

Valuuttapositio lasketaan eri valuutoissa olevien saamisten ja velkojen erotuksena euromääräisenä.

(1 000 €)	Valuutta	Valuuttapositio
31.12.2013	USD	-12
31.12.2012	USD	-1

Duraatio

Duraatiolla tarkoitetaan ajallista korkoriskiä, joka kuvaa keskimääräistä jäljellä olevaa juoksu-aikaa nykyisellä korkotasolla.

	Saamiset	Velat	Erotus
31.12.2013	1,538 vuotta	1,470 vuotta	25 vrk
31.12.2012	1,704 vuotta	1,600 vuotta	38 vrk

Value-at-Risk

VaR-luku kuvaa 99%:n todennäköisyydellä laskettua 10 vrk aikana tapahtuvaa taseen negatiivista markkina-arvon enimmäismuutosta euroina. Yhtiön käyttämä VaR-malli mittaa taseen markkinariskejä eli käytännössä korkoherkkyttä, koska yhtiö suojautuu kielteiseltä muulta markkinariskiltä. Malli ei mittaa taseen luottoriskiä.

(1 000 €)	31.12.	Vuoden keskiarvo	Vuoden alin	Vuoden ylin
2013	1 110	749	560	1 110
2012	810	924	470	1 650

Rahoitusvelkojen maturiteettijakauma

31.12.2013 (1 000 €)	Enint. 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	578 651	45 290	1 640 446	2 264 386
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	20 087	353 027	556 095	929 209
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	7 718 594	10 884 367	1 666 337	20 269 298
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	10 000	37 965	1 009	48 974
Yhteensä	8 327 332	11 320 648	3 863 887	23 511 867

31.12.2012 (1 000 €)	Enint. 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	2 049 851	225 297	1 686 581	3 961 729
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	47 606	216 996	784 875	1 049 477
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	9 019 033	7 422 376	2 356 966	18 798 375
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	50 000	39 346	1 009	90 355
Yhteensä	11 166 490	7 904 015	4 829 431	23 899 936

Velat, joissa on ennenaikaisen eräännyttämisen mahdollisuus, ovat taulukossa sen mukaisessa maturiteettiluokassa, jolloin eräännyttäminen olisi ensimmäisen kerran mahdollista.

Economic Value

Economic Value kuvaa taseen nykyarvon korkoherkkyyttä. Sitä mitataan laskemalla korkoherkkien kassavirtojen nykyarvon muutosta korkokäyrän erilaisilla muutoksilla. Perusskenaarioina käytetään koko korkokäyrän 200 korkopisteen nousua ja laskua.

(1 000 €)	Vaikutus	Suhteessa omiin varoihin
31.12.2013	10 000	2,0 %
31.12.2012	3 100	0,7 %

Tuloriski

Tuloriskillä tarkoitetaan koronmuutosten epäedullista vaikutusta yhtiön korkokatteeseen. Perusskenaarioina käytetään koko korkokäyrän 100 korkopisteen muutosta. Vaikutusta tarkastellaan suhteessa yhtiön kannattavuuteen ja omien varojen määrään.

(1 000 €)	Vaikutus	Suhteessa korkokatteeseen
31.12.2013	-3 096	2,4 %
31.12.2012	-3 066	3,3 %

Hintariski

Hintariskillä tarkoitetaan mahdollisuutta etukäteisvarainhankintasiirtojen markkina-arvojen muutokselle markkinoiden lisätuottovaateen muuttuessa sijoituskohteen riskin tai markkinoiden riskiherkkyyden muutoksen seurauksena. Tuottovaateen muutos lasketaan 99 %:n luottamustasolla.

(1 000 €)	Tuottovaateen muutos	Vaikutus	Suhteessa omiin varoihin
31.12.2013	0,33 %-yks	-53 046	10,4 %
31.12.2012		Ei vertailukua	

Edellä mainittujen riskimittareiden lisäksi johdolle raportoidaan kuukausittain emoyhtiön korkoherkkyyksianalyysi ja taseen markkina-arvon muutoslaskelmat.

Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriski tarkoittaa sitä, että yhtiö ei eräpäivänä kykenisi selviytymään maksuvelvoitteistaan, joita rahoitussopimusten toteuttaminen tai muu rahoitustoiminta aiheuttaa. Kuntarahoituksen hallitus on asettanut maksuvalmiusriskille seuraavat limiitit:

- jälleerahoitus-gap
- vähimmäisaika likvidien varojen riittävydelle

Markkinoiden likviditeettiriski

Markkinoiden likviditeettiriski tarkoittaa sitä, että yhtiö ei kykenisi realisoimaan tai kattamaan positioitaan markkinahintaan, koska markkinoilla ei ole riittävästi likviditeettiä tai markkinat eivät toimi jonkin häiriön takia.

Yhtiö seuraa markkinoiden ja tuotteiden likviditeettiä jatkuvasti. Lisäksi johdannaissopimuksia solmittaessa noudatetaan markkinoiden vakiintuneita standardeja. Lähes kaikki käypään arvoon arvostettavien saamistodistusten markkina-arvot lasketaan markkinoilta saatavien hintanoteerauksien perusteella. Lopuille saamistodistuksista lasketaan markkina-arvo käyttäen muuta markkinainformaatiota.

Yhtiö on Suomen Pankin rahapolitiikan vastapuoli. Yhtiö on pantannut velkakirjoja Suomen Pankille (emon liitetieto 37).

Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski tarkoittaa tappion vaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Operatiivisiin riskeihin sisältyy myös sisäisen ja ulkoisen sääntelyn noudattamatta jättämisestä aiheutuva riski (ns. compliance-riski), oikeudelliset riskit ja maineriski. Operatiiviset riskit voivat toteutua esim. kuluina, korvauksina, maineen menetyksenä, vääränä positio-, riski- ja tulostietona tai toiminnan keskeytymisenä.

Operatiiviset riskit on tunnistettu osana yhtiön toimintoja ja prosesseja. Tämä on toteutettu vuosittaisella operatiivisten riskien osasto- ja yhtiökohtaisella kartoitushankinnalla. Operatiivisten riskien hallinta on toimintojen/osastojen vastuulla, minkä lisäksi yhtiön riskienhallinnasta vastaavat osastot tukevat toimintoja/osastoja tässä työssä ja huolehtivat operatiivisten riskien hallinnan koordinoimisesta yhtiötasolla.

■ Kuntarahoitus-konserni

Kuntarahoituksessa on käytössä useita menetelmiä operatiivisten riskien hallitsemiseksi. Yhtiössä on voimassa toimintaa ohjaavia sisäisiä ohjeita, joita päivitetään säännöllisesti ja joiden noudattamista valvotaan. Keskeiset työtehtävät ja prosessit on kartoitettu ja kuvattu. Sisäiset ohjeet ja prosessit päivitetään säännöllisesti. Kaupankäynnin, riskienvalvonnan, back-office -toimintojen, dokumentoinnin ja kirjanpidon työtehtävät on eriytetty. Yhtiöllä on riittävät varamiehitysjärjestelmät keskeisien tehtävien jatkuvuuden turvaamiseksi. Henkilöstön ammattitaidon ylläpitämisestä ja kehittämisestä huolehditaan säännöllisten kehityskeskustelujen ja koulutussuunnitelmien avulla. Kuntarahoitus ylläpitää riittävää vakuutusturvaa ja vakuutusturvan taso arvioidaan säännöllisesti. Kuntarahoituksella on liiketoiminnan jatkuvuus suunnitelma, jolla varaudutaan liiketoiminnan keskeytyksiin siten, että yhtiö pystyy jatkamaan toimintaansa ja rajoittamaan tappioita erilaisissa liiketoimintaa kohtaavissa häiriötilanteissa. Vuosittainen operatiivisten riskien kartoitus ja operatiivisten riskitapahtumien vahinkoilmoitusprosessi antavat syötteitä yhtiön jatkuvuus suunnitteluun.

Kuntarahoituksen compliance-toiminto seuraa jatkuvasti yhtiön toimintaan vaikuttavan lainsäädännön ja viranomaissääntelyn kehitystä ja valvoo, että sääntelyssä tapahtuneet muutokset otetaan asianmukaisesti huomioon yhtiön toiminnassa. Luottolaitosten toimintaan liittyvä lainsäädäntö ja viranomaissääntely ovat suurien muutosten edessä, mikä asettaa haasteita yhtiön compliance-toiminnalle. Tähän liittyviä riskejä yhtiössä on pyritty minimoimaan aktiivisella yhteydenpidolla viranomaisiin ja yhtiön sisäisillä compliance-toiminnan järjestelyillä (ml. raportointi, vaikutusarviointi).

Yhtiössä on meneillään mittavat tietojärjestelmähankkeet toiminnan tehostamiseksi. Näiden projektien laajuuden vuoksi niihin liittyy operatiivisia riskejä, joita on pyritty minimoimaan kehittämällä projektien hallintaan ja seurantaan liittyviä malleja (ml. säännöllinen raportointi).

Operatiivisten riskien toteutumista seurataan systemaattisella vahinkoilmoitusraportoinnilla, jonka pohjalta tarvittaessa muutetaan toimintatapoja tai toteutetaan muita operatiivista riskiä pienentäviä toimenpiteitä. Vahinkotapahtumista raportoidaan johdoryhmälle ja hallitukselle. Operatiivisista riskeistä ei realisoitunut olennaisia tappioita vuoden 2013 aikana.

Osakepääoma ja omistajat

Tilikauden 2013 lopussa Kuntarahoituksen maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma oli 43,0 miljoonaa euroa ja osakkeiden lukumäärä on 39 063 798. Kukin osake oikeuttaa yhtiökokouksessa yhteen ääneen.

Vuoden 2013 päättyessä Kuntarahoituksella oli 284 osakkeenomistajaa (31.12.2012: 296).

10 suurinta osakkeenomistajaa 31.12.2013

	kpl	%-osuus
1. Keva	11 975 550	30,66
2. Suomen valtio	6 250 000	16,00
3. Helsingin kaupunki	4 066 525	10,41
4. Espoon kaupunki	1 547 884	3,96
5. VAV Asunnot Oy (Vantaa)	963 048	2,47
6. Tampereen kaupunki	919 027	2,35
7. Oulun kaupunki	903 125	2,31
8. Turun kaupunki	615 681	1,58
9. Kuopion kaupunki	569 450	1,46
10. Lahden kaupunki	502 220	1,29

Tilinpäätöksen jälkeiset tapahtumat

Yhtiön hallituksen tiedossa ei ole sellaisia seikkoja, jotka vaikuttaisivat olennaisesti yhtiön taloudelliseen asemaan tilikauden päättymisen jälkeiseltä ajalta.

Näkymät vuodelle 2014

Kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla odotetaan vuodesta 2014 muodostuvan rauhallinen ilman merkittäviä heilahteluja. Euroopassa talouskasvua uhkaavana suurimpana vaarana on mahdollinen deflaatio, jota kuitenkin pyritään estämään pitämällä korkotasoa erittäin alhaisena. Alhaisen korkotason myötä markkinatilanne on Kuntarahoituksen kannalta aiempaa haastavampi.

Suomen valtio ja suomalainen kuntasektori ovat heikentyneestä taloudellisesta näkymistä huolimatta säilyttäneet edelleen parhaat luottoluokitukset, ja niiden suhteellinen asema euroalueen sisällä on vahvistunut. Rahoituksen saatavuudessa ei tämän vuoksi odoteta tapahtuvan merkittäviä muutoksia. Vuonna 2014 tehtävän varainhankinnan määrän ennakoidaan olevan pienempi kuin vuonna 2013.

Kuntasektorin investointitarpeet ovat pitkällä aikavälillä kasvussa. Kuntien käynnistämien investointien sen sijaan arvioidaan säilyvän nykytasolla tai laskevan hieman yleisen taloudellisen epävarmuuden lisääntyessä. Myös meneillään oleva, vielä keskeneräinen kuntauudistus saattaa lykätä kuntien investointipäätöksiä lähivuosina. Valtion tukema korkotuettu asuntotuotanto säilynee edellisen vuoden tasolla.

Vuoden 2014 aikana EU-tason sääntely lisääntyy merkittävästi. Vuoden alusta voimaan tullut pääomatarpeita lisäävä uusittu pankkien vakavaraisuus- ja likviditeettisääntelykehikko (CRR/CRD IV) jättää varsin vähän mahdollisuuksia kansalliseen sääntelyyn tai poikkeamiin yhtenäisestä eurooppalaisesta mallista. Tämän myötä muun muassa kotimainen luottolaitoslaki tullaan uusimaan kokonaisuudessaan vuonna 2014. Pankkisektorille ja kaikille johdannaisinstrumentteja käyttäville tahoille merkittävä uudistus on myös johdannaisia koskeva EU-asetus, EMIR, jonka käyttöönotto jatkuu vuonna 2014.

Kuntarahoitus jatkaa oman toimintansa kehittämistä suunnitelmallisesti panostaen erityisesti asiakkaiden tarvitsemien palveluiden kehittämiseen, toiminta- ja sääntely-ympäristön muutoksiin sopeutumiseen sekä tietojärjestelmien uudistukseen ja prosessien hiomiseen.

Kuntarahoituksen toiminnan kannattavuuden odotetaan säilyvän vuonna 2014 hyvällä tasolla.

Konsernin kehitys

	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2009
Liikevaihto (milj. euroa)	196,8	292,5	319,0	198,9	285,3
Korkokate (milj. euroa)	149,5	142,4	94,2	78,7	50,6
%-osuus liikevaihdosta	76,0	48,7	29,5	39,6	17,7
Liikevoitto (milj. euroa)	141,3	138,6	65,3	58,3	33,7
%-osuus liikevaihdosta	71,78	47,38	20,45	29,32	11,82
Kulu-tuotto-suhde	0,15	0,14	0,23	0,23	0,31
Lainakanta (milj. euroa)	17 801	15 700	13 625	11 698	9 741
Varainhankinnan kanta (milj. euroa)	23 108	22 036	20 092	17 162	13 218
Taseen loppusumma (milj. euroa)	26 156	25 560	23 842	20 047	14 557
Oman pääoman tuotto-% (ROE)	30,58	38,04	27,08	28,42	27,84
Koko pääoman tuotto-% (ROA)	0,48	0,42	0,23	0,42	0,31
Omavaraisuusaste-%	1,80	1,35	0,86	0,85	0,91
Ensisijaiset omat varat (milj. euroa)	454,2	331,9	227,6	177,5	145,4
Omat varat (milj. euroa)	511,5	428,9	288,4	245,9	207,7
Ensisijaisten omien varojen vakavaraisuussuhde-%	35,42	26,22	19,04	13,92	14,12
Vakavaraisuussuhde-%	39,88	33,87	24,13	19,28	20,17
Henkilöstö	83	72	67	61	53

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Liikevaihto

Korkotuotot + palkkiotuotot + arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot

Kulu-tuotto -suhde

Palkkiokulut + hallintokulut + poistot + liiketoiminnan muut kulut

---

Korkokate + palkkiotuotot + arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot + myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot + suojauslaskennan nettotuotot + liiketoiminnan muut tuotot

Oman pääoman tuotto-% (ROE)

Liikevoitto - verot

Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

× 100

Koko pääoman tuotto-% (ROA)

Liikevoitto - verot

Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

× 100

Omavaraisuusaste-%

Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus + tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä

Taseen loppusumma

× 100

Ensisijaisten omien varojen vakavaraisuussuhde-%

Ensisijaiset omat varat yhteensä

Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä

× 8

Vakavaraisuussuhde-%

Omat varat yhteensä

Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä

× 8

Kuntarahoitus-konsernin tilinpäätös

Tase

(1 000 €)	Liite	31.12.2013	31.12.2012
VARAT			
Käteiset varat	(8)	354 232	228 188
Saamiset luottolaitoksilta	(9)	589 144	106 828
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		17 882 282	15 764 232
Saamistodistukset	(10)	5 985 644	6 637 831
Osakkeet ja osuudet	(11)	10 050	10 035
Johdannaissopimukset	(7, 12)	1 094 150	2 551 683
Aineettomat hyödykkeet	(13, 15)	4 740	2 399
Aineelliset hyödykkeet	(14, 15)	2 525	2 341
Muut varat	(16)	1 977	2 410
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(17)	231 656	254 214
VARAT YHTEENSÄ	(4, 5, 6)	26 156 402	25 560 160
VELAT JA OMA PÄÄOMA			
VELAT			
Velat luottolaitoksille		2 264 386	3 961 730
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		929 209	1 049 477
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	(19)	20 269 298	18 798 375
Johdannaissopimukset	(7, 12)	1 818 359	937 983
Muut velat	(20)	1 395	1 306
Siirtovelat ja saadut ennakot	(21)	268 590	297 999
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	(22)	48 974	90 355
Laskennalliset verovelat	(18)	85 967	77 670
VELAT YHTEENSÄ	(4, 5, 6)	25 686 178	25 214 895
OMA PÄÄOMA JA MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUS			
Osakepääoma	(23)	42 583	42 583
Vararahasto	(23)	277	277
Käyvän arvon rahasto		22 285	21 927
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	(23)	40 366	40 366
Kertyneet voittovarot		364 641	239 944
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma		470 153	345 097
Määräysvallattomien omistajien osuus		71	168
OMA PÄÄOMA JA MÄÄRÄYSVALLATTOMIEN OMISTAJIEN OSUUS YHTEENSÄ		470 224	345 265
VELAT JA OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	(4, 5, 6)	26 156 402	25 560 160

Tuloslaskelma

(1 000 €)	Liite	1.1.–31.12.2013	1.1.–31.12.2012
Korkotuotot	(29)	180 014	275 660
Korkokulut	(29)	-30 524	-133 259
KORKOKATE	(29)	149 490	142 402
Palkkiotuotot	(30)	1 933	1 730
Palkkiokulut	(31)	-4 135	-3 225
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(32)	5 023	14 340
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	(33)	214	405
Suojauslaskennan nettotulos	(34)	9 617	340
Liiketoiminnan muut tuotot	(35)	5	26
Hallintokulut	(36)	-14 802	-13 495
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(15)	-1 196	-1 067
Liiketoiminnan muut kulut	(37)	-4 937	-4 874
Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	(38)	54	2 020
LIKEVOITTO		141 266	138 601
Tuloverot	(39)	-16 567	-33 991
TILIKAUDEN VOITTO		124 699	104 611
Tilikauden voiton jakautuminen			
Emoyrityksen omistajille		124 697	104 510
Määräysvallattomille omistajille		1	100

Laaja tuloslaskelma

(1 000 €)	Liite	1.1.–31.12.2013	1.1.–31.12.2012
Tilikauden voitto		124 699	104 611
Muut laajan tuloksen erät			
Myöhemmin tulosvaikutteiset erät			
Myytävissä olevat rahoitusvarat (käyvän arvon rahasto):			
Käyvän arvon muutoksista		1 004	47 308
Tuloslaskelmaan siirretty erä		-2 356	283
IAS 39 Luokittelun muutoksista	(10)	167	272
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot		290	-11 726
Yhteisöverokannan muutos		1 254	-
TILIKAUDEN LAAJA TULOS YHTEENSÄ		125 057	140 747
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyrityksen omistajille		125 056	140 647
Määräysvallattomille omistajille		1	100

Rahavirtalaskelma

(1 000 €)	1.1.-31.12.2013	1.1.-31.12.2012
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	-62 468	-482 695
Pitkäaikaisen varainhankinnan nettomuutos	3 381 994	1 478 271
Lyhytaikaisen varainhankinnan nettomuutos	234 714	1 127 527
Pitkäaikaisten luottojen nettomuutos	-2 271 953	-2 046 141
Lyhytaikaisten luottojen nettomuutos	52 280	-219 555
Sijoitusten nettomuutos	397 440	-929 650
Vakuustalletusten nettomuutos	-1 970 860	-32 890
Maksetut korot	-28 664	-172 854
Saadut korot	171 333	309 769
Muut tuotot	16 716	9 503
Maksut liiketoiminnan kuluista	-31 525	-10 013
Maksetut verot	-13 943	3 339
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 709	-1 128
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-748	-390
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-2 961	-738
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-40 098	-173
Pääomalainojen muutokset	-40 000	-
Maksetut osingot ja muu voitonjako	-98	-173
RAHAVAROJEN MUUTOS	-106 275	-483 996
RAHAVARAT 1.1.	1 991 448	2 475 444
RAHAVARAT 31.12.	1 885 173	1 991 448

Rahavaroihin lasketaan mukaan seuraavat tase-erät:

Käteiset varat, saamiset luottolaitoksilta ja lisäksi 3 kuukauden kuluessa erääntyvät saamistodistukset.

(1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Käteiset varat	354 232	228 188
Saamiset luottolaitoksilta	589 144	106 828
Saamistodistukset, joiden eräpäivä alle 3 kk	941 796	1 656 432
RAHAVARAT YHTEENSÄ	1 885 173	1 991 448

Laskelma oman pääoman muutoksista

(1 000 €)	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma						Määräys- vallat- tomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Vara- rahasto	Käyvän arvon rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
OMA PÄÄOMA 31.12.2011	42 583	277	-14 210	40 366	135 434	204 450	241	204 691
Vuodelta 2011 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-	-173	-173
Tilikauden voitto	-	-	-	-	104 510	104 510	100	104 610
Muut laajan tuloksen erät								
Myöhemmin tulosvaikutteiset erät								
Myytavissä olevat rahoitusvarat (käyvän arvon rahasto):								
Käyvän arvon muutoksista	-	-	47 308	-	-	47 308	-	47 308
Tuloslaskelmaan siirretty erä	-	-	283	-	-	283	-	283
IAS 39 Luokittelun muutok- sista	-	-	272	-	-	272	-	272
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	-	-	-11 726	-	-	-11 726	-	-11 726
Yhteisöverokannan muutos	-	-	-	-	-	-	-	-
OMA PÄÄOMA 31.12.2012	42 583	277	21 927	40 366	239 944	345 097	168	345 265
Vuodelta 2012 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-	-98	-98
Tilikauden voitto	-	-	-	-	124 698	124 698	1	124 699
Muut laajan tuloksen erät								
Myöhemmin tulosvaikutteiset erät								
Myytavissä olevat rahoitusvarat (käyvän arvon rahasto):								
Käyvän arvon muutoksista	-	-	1 004	-	-	1 004	-	1 004
Tuloslaskelmaan siirretty erä	-	-	-2 356	-	-	-2 356	-	-2 356
IAS 39 Luokittelun muutok- sista	-	-	167	-	-	167	-	167
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot	-	-	290	-	-	290	-	290
Yhteisöverokannan muutos	-	-	1 253	-	-	1 253	-	1 253
OMA PÄÄOMA 31.12.2013	42 583	277	22 285	40 366	364 642	470 153	71	470 224

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

- Liite 1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet
- Liite 2. Riskienhallinta
- Liite 3. Vakavaraisuus

Tasetta koskevat liitetiedot ja muut liitetiedot

- Liite 4. Rahoitusvarat ja -velat
- Liite 5. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot
- Liite 6. Taseen maturiteettijakauma
- Liite 7. Rahoitusvarojen ja velkojen netottaminen
- Liite 8. Käteiset varat
- Liite 9. Saamiset luottolaitoksilta
- Liite 10. Saamistodistukset
- Liite 11. Osakkeet ja osuudet
- Liite 12. Johdannaissopimukset
- Liite 13. Aineettomat hyödykkeet
- Liite 14. Aineelliset hyödykkeet
- Liite 15. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- Liite 16. Muut varat
- Liite 17. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- Liite 18. Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- Liite 19. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- Liite 20. Muut velat
- Liite 21. Siirtovelat ja saadut ennakot
- Liite 22. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- Liite 23. Omaa pääomaa koskevat liitetiedot
- Liite 24. Ehdolliset varat
- Liite 25. Ehdolliset velat
- Liite 26. Vuokravastuut
- Liite 27. Lähipiiritapahtumat
- Liite 28. Henkilöstö

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- Liite 29. Korkotuotot ja -kulut
- Liite 30. Palkkiotuotot
- Liite 31. Palkkiokulut
- Liite 32. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- Liite 33. Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot
- Liite 34. Suojauslaskennan nettotuotot
- Liite 35. Liiketoiminnan muut tuotot
- Liite 36. Hallintokulut
- Liite 37. Liiketoiminnan muut kulut
- Liite 38. Arvon alentumistappiot muista rahoitusvaroista
- Liite 39. Tuloverot
- Liite 40. Raportointikauden jälkeiset tapahtumat

Liite 1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernin perustiedot

Kuntarahoitus-konsernin muodostavat Kuntarahoitus Oyj (Kuntarahoitus tai yhtiö) ja Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy (tytäryhtiö). Kuntarahoituksen tehtävänä on tarjota markkinaehtois- ta rahoitusta kunnille, kuntayhtymille ja kuntien määräysvallassa oleville yhteisöille sekä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen (ARA) nimeämille yleishyödyllisille yhteisöille hankkimalla varoja pääomamarkkinoilta kilpailukykyisin hinnoin.

Konsernin emoyhtiö on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Helsinki ja rekisteröity osoite Jaakonkatu 3 A, 00100 Helsinki. Tytäryhtiön kotipaikka on Helsinki ja rekisteröity osoite Jaakonkatu 3 A, 00100 Helsinki.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Internet-osoitteesta www.kuntarahoitus.fi tai konsernin emoyhtiöstä osoitteesta Jaakonkatu 3 A, 00100 Helsinki.

Kuntarahoitus Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 6.2.2014 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2013 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksen (EY) N:o 1606/2002 säädetyt menettelyt mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta myytävissä olevia rahoitusvaroja, käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja, johdannaissopimuksia ja suojauskohteita käyvän arvon suojauslaskennassa.

Finanssivalvonnan standardin 4.5. mukaiset vakavaraisuustiedot (Pilari 3) on esitetty osana tilinpäätöstä ja soveltuvin osin toimintakertomuksessa.

IAS 39 ja IFRS 7 -standardeihin tehdyt muutokset ovat vaikuttaneet 1.7.2008 alkaen tilinpäätöksen esittämiseen.

Kuntarahoitus luokitteli uudestaan osan etukäteisvarainhankinnan saamistodistuksista. IAS 39 ja IFRS 7 -standardeihin tehtyjen muutosten perusteella siirrettiin 1.7.2008 mukaisiin käypiin arvoihin myytävissä olevien ryhmään kirjattuja saamistodistuksia eräpäivään asti pidettävien ryhmään. Saamistodistuksia luokiteltiin myytävissä olevien ryhmästä eräpäivään asti pidettävien ryhmään myös 1.1.2008. Erittely siirroista on esitetty liitetiedossa 10.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaa laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Laatimisperiaatteiden kohdassa "Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arviointiin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät" esitetään tietoa niistä osa-alueista, joissa johdon harkinta tai epävarmuustekijät saattavat aiheuttaa eniten vaikutuksia esitettäviin lukuihin.

Konsernin toimintavaluutta on euro ja tilinpäätöksen liitetiedot esitetään tuhansina euroina. Kaikki liitetietojen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluovusta.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää Kuntarahoitus Oyj:n, joka on emoyhtiö ja sen suoraan omistaman tytäryhtiön Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy:n tilinpäätökset.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintameno- menetelmällä. Konsernin sisäiset liiketapahtumat sekä sisäiset saamiset ja velat on eliminoitu. Tilikauden voiton jakautuminen emoyhtiölle ja määräysvallattomille omistajille on esitetty tuloslaskelman yhteydessä. Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus omista pääomista on esitetty omana eräänä taseessa oman pääoman osana.

Segmenttiraportointi

Kuntarahoitus-konsernin toimialana on luottolaitostoiminta ja rahoituspalveluiden tarjoaminen. Yhtiöllä on vain yksi segmentti, jonka perusteella myös yhtiön toimivalle johdolle raportoidaan. IFRS 8 mukaiset koko yhtiötason tiedot on esitetty tuotteita ja palveluita koskevien tietojen osalta liitetiedossa 29. Korkotuottojen ja -kulujen erittely sekä 30. Palkkiotuotot. Yhtiö ei ole jakanut tuottoja tai varoja maantieteellisten alueiden perusteella, sillä konsernin toiminta rajoittuu Suomeen. Yhtiöllä ei ole yksittäistä asiasta, joka muodostaisi yli 10% yhteisön tuotoista.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu yhtiön toimintavaluutaksi, euroiksi, käyttäen liiketapahtumien toteutuspäivän kurssia. Tilinpäätöspäivänä ulkomaan rahan määräiset monetaariset saamiset ja velat muunnetaan euroiksi käyttäen Euroopan keskuspankin tilinpäätöspäivän keskikurssia ja kirjataan tuloslaskelman erään Valuuttatoiminnan nettotuotot. Ulkomaan rahan määräisten, myytävissä oleviksi luokiteltujen monetaaristen arvopapereiden käyvän arvon muutokset jaotellaan arvopaperin jakotetun hankintameno- muutoksista johtuviin valuuttakurssieroihin ja muihin kirjanpitoarvon muutoksiin. Jakotetun hankintameno- muutoksiin liittyvät valuuttakurssierot kirjataan tulosvaikuttavasti, ja muut kirjanpitoarvon muutokset kirjataan muihin laajan tuloksen eriin.

Rahoitusinstrumenttien luokittelu ja arvostamisperiaatteet

IAS 39 -standardiin Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen perustuen yhtiön rahoitusvarat on luokiteltu seuraaviin ryhmiin: lainat ja muut saamiset, myytävissä olevat rahoitusvarat, eräpäivään asti pidettävät sijoitukset ja käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Ryhmät arvostetaan seuraavasti:

Lainat ja muut saamiset

Erään luokitellaan johdannaissaamisiin kuulumattomia varoja, joiden maksut ovat määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa tai alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä luokittele niitä käypään

■ Kuntarahoitus-konserni

arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi tai myytävissä oleviksi.

Erät arvostetaan alun perin kirjanpitoon merkittäessä käypään arvoon transaktiomenoilla oikaistuna ja myöhempi arvostaminen jaksotettuun hankintamenuon. Kuitenkin suojauslaskennan kohteena olevat antolainat arvostetaan suojatun riskin osalta käypään arvoon.

Myytävissä olevat rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuuluvia varoja, jotka on joko nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu mihinkään muuhun ryhmään.

Yhtiö luokittelee erään etukäteisvarainhankinnan sijoitukset saamistodistuksiin sekä rahasto-osuuksiin.

Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan alun perin käypään arvoon ja myöhempi käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään käyvän arvon rahastossa vero-vaikutus huomioon ottaen. Saamistodistuksista saadut korot kirjataan tulosvaikutteisesti erään korkotuotot. Rahasto-osuuksista saadut tuotonmaksut sekä myytävissä olevista rahoitusvaroista realisoituneet myyntivoitot ja -tappiot kirjataan tuloslaskelman erään Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot.

Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset

Erään luokiteltavat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuuluvia rahoitusvaroja, joihin liittyvät maksusuoritukset ovat kiinteitä tai määritettävissä, jotka erääntyvät määrättyinä päivinä ja jotka yhteisöllä on vakaa aikomus ja kyky pitää eräpäivään asti. Nämä rahoitusvarat yhtiö arvostaa alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä.

Käypään arvoon tuloksen kautta arvostettavat rahoitusvarat ja -velat

Yhtiö luokittelee lyhytaikaiset valuuttamääräiset velkasitoumukset (KVS) ja sijoitustodistukset käyvän arvon optiolla käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi. Lisäksi saamistodistukset, joiden korkoriskiä on suojattu korkojohdannaisilla sekä osa vaihtuvakorkoisista antolainoista on luokiteltu käyvän arvon optiolla käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi. Lyhytaikaiset valuuttamääräiset velkasitoumukset ja saamistodistukset, joiden korkoriskiä on suojattu koronvaihtosopimuksilla, mutta joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, on arvostettu käyvän arvon optiolla, jotta kirjanpidollinen epäsymmetria johdannaisen ja suojauskohteen välillä saadaan eliminoitua. Käyvän arvon optiota sovelletaan myös sijoitustodistuksiin ja osaan antolainoista, sillä kyseisiä erä raportoidaan johdolle ja hallinnoidaan käypien arvojen perusteella. Näiden erien käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot.

Johdannaiset arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti ja johdannaissopimukset kirjataan taseeseen. Johdannaissopimuksista taseeseen merkityt positiiviset käyvän arvon muutokset kirjataan taseen varoihin erään Johdannaissopimukset ja negatiiviset käyvän arvon muutokset taseen velkoihin erään Johdannaissopimukset. Muiden kuin käyvän arvon suojauslaskennassa olevien johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman erään Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Yhtiö arvioi jokaisena raportointikauden päättyessä, onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvon alentumisesta. Rahoitusvaroihin kuuluvan erän

arvo on alentunut ja arvonalentumistappiota on syntynyt, jos arvonalentumisesta on objektiivista näyttöä yhden tai useamman, omaisuuserän alkuperäisen kirjaamisen jälkeen toteutuneen tapahtuman seurauksena ja tällä tappion synnyttävällä tapahtumalla on luotettavasti arvioitavissa oleva vaikutus rahoitusvaroista tulevaisuudessa saataviin arvioituihin rahavirtoihin. Objektiivista näyttöä siitä, että rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai varojen ryhmän arvo on alentunut, on esimerkiksi tieto seuraavista tappion synnyttävistä tapahtumista:

- liikkeeseenlaskijan tai velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet
- sopimusehtojen rikkominen, kuten koronmaksun tai lyhenysten viivästyminen tai maksamatta jääminen

Jos on objektiivista näyttöä siitä, että jaksotettuun hankintamenuon taseeseen merkityistä lainoista ja muista saamisista tai eräpäivään asti pidettävistä sijoituksista on syntynyt arvonalentumistappiota, tappion suuruus määritetään omaisuuserän kirjanpitoarvon ja alkuperäisellä efektiivisellä korolla diskontattujen vastaisten rahavirtojen nyky-arvon erotuksena. Tappion määrä kirjataan tulosvaikutteisesti.

Mikäli arvonalentumistappion määrä myöhemmällä kaudella pienenee ja tämän vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan, peruutetaan aikaisemmin kirjattu arvonalentumistappio tulosvaikutteisesti.

Mikäli myytävissä oleviin rahoitusvaroihin kuuluvan erän arvon alentumisesta on objektiivista näyttöä, siirretään muihin laajan tuloksen eriin kirjattu kertynyt tappio omasta pääomas- ta tulosvaikutteiseksi. Jos myytävissä olevaksi luokitellun vieraan pääoman ehtoisen instrumentin käypä arvo nousee myöhemmällä kaudella ja nousun katsotaan objektiivisesti liittyvän arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan, peruutetaan arvonalentumistappio tulosvaikutteisesti.

Kaikessa antolainauksessa yrityksille, julkisyhteisöille ja voittoa tavoittelemattomille yhteisöille on kunnan tai kuntayhtymän takaus tai täytetäkaus tai valtion täytetäkaus. Lainojen ja muiden saamisten arvon alentumisia ei ole eikä konsernilla ole järjestä- mättömiä saamisia, joten arvonalentumiskirjauksia ei ole tehty.

Rahoitusvelat

Yhtiön rahoitusvelat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmällä. Suojauslaskennan kohteena oleva varainhankinta arvostetaan suojatun riskin osalta käypään arvoon. Velkojen ottamisen yhteydessä syntyvien palkkioiden kirjauskäytäntö: mikäli velkaa on sitä otettaessa saatu vähemmän tai enemmän kuin yhtiö on lainaehdojen mukaan velvollinen maksamaan takaisin velan erääntyessä, velka merkitään taseeseen sen määräisenä, mitä velasta sitä otettaessa on saatu, oikaistuna velan ottamisesta aiheutuneilla välittömillä palkkiokuluilla. Emissioero jaksotetaan ajan kulumisen perusteella velan juokuajalle.

Johdannaissopimuksista saatujen ja suoritettujen vuotuisten korkojen erotus kirjataan suojattavan velan korkokulujen oikaisuksi tai suojattavan saamisen korkotuottojen oikaisuksi siltä tilikaudelta, jolta ne kertyvät.

Käyvän arvon määrytyminen

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritetään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerausten avulla tai jos toimivia markkinoita ei ole, arvostusmenetelmiä käyttäen. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja

säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia ja säännönmukaisesti toistuvia, toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita.

Käypään arvoon arvostettavien saamistodistusten markkina-arvo on laskettu pääsääntöisesti markkinoilta saatavien hintanoteerauksien perusteella. Osalle sijoituksia käypä arvo on laskettu käyttämällä arvostusmalleja. Muiden rahoitusvarojen, -velkojen ja johdannaissopimusten käyvän arvon laskennassa käytetään julkisesti noteerattuja korkoja ja kurssseja sekä markkinoilla vakiintuneita arvostusmenetelmiä.

Kytkeyty johdannaiset

Yhtiöllä on rahoitusvaroja ja -velkoja, joissa kytketyn johdannaisen taloudelliset ominaispiirteet eivät liity läheisesti pääsopimuksen taloudellisiin ominaispiirteisiin. Tällaisten hybridi-instrumenttien kytketty johdannainen kirjataan taseeseen ja johdannaisen käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Pääsopimuksen tasearvo lasketaan IAS 39 -standardin instrumenttiluokittelun mukaisesti. Yhtiö on tehnyt varainhankinnassa jokaiseen erottamista vaativaan hybridi-instrumenttiin täysin suojaavan johdannaissopimuksen.

Suojauslaskenta

Yhtiö soveltaa käyvän arvon suojauslaskentaa korkoriskiin seuraavien erien osalta: kiinteäkorkoinen ja pitkiin viitekorkoihin sidottu sekä strukturoituihin korkoehtoihin perustuva antolainaus, kiinteäkorkoinen rahoitusleasing, valuuttamääräinen ja kiinteäkorkoinen varainhankinta sekä kiinteäkorkoiset sijoitukset.

Suojausinstrumenttien ja suojauskohteiden välinen suhde dokumentoidaan suojausta aloitettaessa. Suojaus katsotaan tehokkaaksi, kun suojaussuhde on vähintään 80% ja enintään 125%. Suojauksen tehokkuus todennetaan merkittäessä sopimus käyvän arvon suojauslaskennan kohteeksi ja sen jälkeen vähintään puolivuositain.

Suojauslaskennan piiriin kuuluvien johdannaissopimusten ja niillä suojattujen tase-erien käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelman erään Suojauslaskennan nettotulos.

Rahoitusvarojen ja -velkojen taseeseen kirjaaminen ja taseesta pois kirjaaminen

Lainat ja muut saamiset merkitään taseeseen asiakkaan nostaessa lainan, myytävissä olevat rahoitusvarat ja johdannaissopimukset selvityspäivänä ja rahoitusvelat silloin, kun vastike saadaan.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun sopimusperusteinen oikeus varoihin lakkaa tai kun oikeudet on siirretty toiselle osapuolelle. Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun veloitteet on täytetty.

Rahoitusinstrumenttien netottaminen

Rahoitusvarat ja -velat vähennetään toisistaan ja esitetään taseessa nettomääräisenä silloin, kun kirjattujen määrien vähentämiseen toisistaan on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus ja suoritus aiotaan toteuttaa nettomääräisesti tai omaisuuserä aiotaan realisoida ja velka suorittaa samanaikaisesti.

Vuokrasopimukset

Vuokrasopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiin ja muihin vuokrasopimuksiin sen perusteella siirtyvätkö omistamiseen liittyvät olennaiset riskit ja edut vuokralle ottajalle.

Rahoitusleasingsopimukset, joissa Kuntarahoitus on vuokralle antaja, merkitään taseeseen ja esitetään saamisena määrään, joka vastaa nettosijoitusta vuokrasopimukseen. Sopimuksista saatava vuokra jaetaan saamisen lyhennykseksi ja korkotuotoksi. Korkotuotto jaksetaan vuokra-ajalle siten, että jäljellä oleva nettosijoitus tuottaa saman suuruisen tuotto prosenttien mukaisen tuoton vuokra-ajalta. Rahoitusleasingsopimukset sisältyvät taseessa erään Lainat ja muut saamiset. Korot merkitään tuloslaskelmassa erään Korkotuotot.

Muiden vuokrasopimusten osalta Kuntarahoitus on vuokralle ottaja. Muut vuokrasopimukset ovat lähinnä toimitiloihin liittyviä sopimuksia. Sopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet kirjataan taseeseen alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla. Hyödykkeet poistetaan tasapoistoin arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Koneet ja kalusto poistetaan suunnitelman mukaisesti tasapoistoina 5 vuodessa. Aktivoidut atk-laitteet poistetaan tasapoistoin 4 vuodessa ja aktivoidut ohjelmistot poistetaan arvioidun käyttöiän mukaisesti 4, 7 tai 10 vuodessa. Toimiston peruseräparannukset poistetaan toimiston määräaikaisen vuokrasopimuksen päättymiseen mennessä tasapoistoin. Kiinteistö poistetaan tasapoistoina 25 vuodessa.

Hyödykkeiden jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan jokaisessa tilinpäätöksessä ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Aineettomien ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden arvonalentuminen

Jokaisena tilinpäätöspäivänä aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden osalta arvioidaan, onko arvonalentumisesta viitteitä. Jos arvonalentumisesta on viitteitä, arvioidaan omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Mikäli omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin kerrytettävissä oleva rahamäärä, kirjataan tuloslaskelmaan arvonalentumistappio.

Tuottojen ja kulujen kirjaaminen

Korkokate

Korkotuotot ja -kulut kirjataan ajan kulumisen perusteella efektiivisen koron menetelmällä. Efektiivisen koron laskemisessa otetaan huomioon saadut ja maksetut palkkiot, transaktiomenot sekä mahdolliset yli- ja alikurssit.

Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot sisältää palkkiotuotot rahoituksen neuvonantopalveluista. Palkkiokulut sisältää maksetut takauspalkkiot, säilytyspalkkiot ja ohjelmien päivityskulut. Palkkiotuotot ja -kulut kirjataan palvelun suorittamisen yhteydessä.

Suojauslaskennan nettotulos

Suojauslaskennan nettotulos sisältää suojauslaskennassa olevien rahoitusvarojen, -velkojen ja niitä suojaavien johdannaissopimusten nettotuloksen käypään arvoon arvostamisesta.

Työsuhde-etuudet

Yhtiön palkitsemisjärjestelmä on kokonaisuudessaan maksu-
rusteinen ja kuvattu emoyhtiön liitetiedoissa. Eläketurva on hoi-
dettu ulkopuolisen eläkevakuutusyhtiön kautta. Eläkejärjestelyt
luokitellaan maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Eläkejärjestelyihin
tehdyt suoritukset kirjataan tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella,
jota veloitus koskee.

Varaukset

Suomalaisen tilinpäätöskäytännön mukaisesti kirjattu vapaaeh-
toinen luottotappiovaraus ei täytä IAS 37 –standardin *Varaukset,
ehdolliset velat ja ehdolliset varat* kirjausedellytyksiä, joten tehty
varaus puretaan konsernitiilinpäätöksessä omaan pääomaan. Pu-
retusta luottotappiovarauksesta on kirjattu laskennallinen vero-
velka IAS 12 –standardin Tuloverot mukaisesti.

Tuloverot

Konsernin tuloslaskelman erään Tuloverot kirjataan konserniyh-
tiöiden tulosten perusteella määräytyvät suoriteperusteiset verot
sekä laskennallisten verojen muutokset IAS 12 –standardin *Tulo-
verot* mukaisesti. Verot merkitään tuloslaskelmaan, paitsi jos ne
liittyvät muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan
kirjattuihin eriin. Tällöin myös vero kirjataan vastaavasti muihin
laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan. Kauden ve-
rotettavaan tuloon perustuvat verot lasketaan niiden verolakien
perusteella, jotka on tilinpäätöspäivään mennessä säädetty tai
käytännössä hyväksytty.

Laskennalliset verot voivat muodostua väliaikaisista eroista
kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä sekä verotuksessa
vahvistetuista tappioista. Yhtiössä laskennalliset verot muodostu-
vat emoyhtiössä tehdyn luottotappiovarauksen purkamisesta kon-
sernitiilinpäätöksessä ja myytävissä olevien sijoitusten käypään ar-
voon arvostamisen arvonmuutoksista. Laskennalliset verovelat ja
-saamiset lasketaan sen säädetyn verokannan mukaan, jonka en-
nakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkauessa. Mikäli
laskennallinen vero aiheutuu tase-eristä, joiden muutokset eivät
vaikuta tuloslaskelmaan, laskennallisen veron muutosta ei kirjata
tuloslaskelmaan, vaan muihin laajan tuloksen eriin.

Yhtiöllä ei ole verotuksellisia eriä, joista ei ole kirjattu lasken-
nallisia verosaamiaisia tai -velkoja.

Kertaluonteiset erät

Tavanomaiseen liiketoimintaan kuulumattomat tapahtumat, jotka
ovat kooltaan tai luonteeltaan poikkeuksellisia käsitellään kerta-
luonteisina erinä. Vuoden 2013 tai vertailuvuoden 2012 tuloslas-
kelmat tai rahoituslaskelmat eivät sisällä kertaluonteisia eriä.

Johdon harkintaa edellyttävät laatimis- periaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaan edellyttää
tiettyjä johdon tekemiä arvioita ja oletuksia, jotka ovat vaikut-
taneet tilinpäätöksessä esitettäviin tuottoihin, kuluihin, varoihin
ja velkoihin.

Konsernin keskeiset oletukset koskevat tulevaisuutta ja ti-
linpäätöspäivän arvioihin liittyviä keskeisiä epävarmuustekijöitä
ja liittyvät mm. käyvän arvon arviointiin ja rahoitusvarojen ar-
von alentumisiin.

Markkinahintatiedon ollessa rajoitettua julkisesti noteeraa-
mattomien rahoitusvarojen tai muiden rahoitusvarojen arviointi
edellyttää johdon harkintaa. Käypään arvoon arvostamisen peri-
aatteet kuvataan kohdassa "Käyvän arvon määräytyminen".

Konsernissa arvioidaan kuukausittain, onko olemassa objek-
tiivista näyttöä, että muiden kuin käypään arvoon tulosvaikuttei-
sesti kirjattujen rahoitusvarojen arvo on alentunut.

Riskienhallintaperiaatteet on kuvattu osana toimintakerto-
musta sekä konsernin liitetiedoissa.

Uusien standardien soveltaminen

Päätyneellä tilikaudella sovelletut uudet ja muutetut standardit

Yhtiö on noudattanut vuoden 2013 alusta seuraavia voimaan
tulleita uusia ja muutettuja standardeja:

Muutokset IAS 1:een *Tilinpäätöksen esittäminen*: Keskeisin
muutos on vaatimus muiden laajan tuloksen erien ryhmittele-
misestä sen mukaan, siirretäänkö ne mahdollisesti myöhemmin
tulosvaikutteiksi tiettyjen ehtojen täytyessä. Muutokset ovat
vaikuttaneet yhtiön muiden laajan tuloksen erien esitystapaan.

IFRS 13 *Käyvän arvon määrittäminen*: IFRS 13:een on yhdis-
tetty vaatimukset käyvän arvon määrittämisestä sekä sitä koske-
vien tietojen esittämisestä tilinpäätöksessä, lisäksi uuteen stan-
dardiin sisältyy käyvän arvon määritelmä. Käyvän arvon käyttöä
ei laajenneta, mutta standardissa annetaan ohjeistusta sen mää-
rittämisestä silloin, kun sen käyttö on sallittu tai sitä on vaadittu
jossain toisessa standardissa. IFRS 13 sisältyneet uudet liitetieto-
vaatimukset on huomioitu konsernitiilinpäätöksen liitetiedoissa.

Muutokset IFRS 7:ään *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä
esitettävät tiedot*: Muutoksilla tarkennetaan liitetietovaatimuksia,
jotka koskevat taseessa nettomääräisinä esitettyjä rahoitusinstru-
mentteja sekä yleisiä netotusjärjestelyjä tai vastaavanlaisia sopi-
muksia. Muutetun standardin vaikutus on huomioitu konserniti-
linpäätöksen liitetiedoissa.

IFRS-standardeihin tehdyt parannukset (Annual Improve-
ments to IFRSs 2009–2011, toukokuu 2012): Annual Improve-
ments –menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vä-
hemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi
ja toteutetaan kerran vuodessa. Hankkeeseen kuuluvat muutokset
koskevat yhteensä viittä standardia. Muutosten vaikutukset eivät
ole olleet merkittäviä.

Muilla vuonna 2013 voimaan tulleilla tai muutetuilla standar-
deilla ei ollut vaikutusta konsernitiilinpäätökseen.

Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnat

Yhtiö ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n jo julkistamia uusia tai
uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Standardit ja tulkinnat ote-
taan käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä
lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensim-
mäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

IFRS 10 *Konsernitiilinpäätös ja siihen tehty muutokset* (sovel-
lettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Ole-
massa olevien periaatteiden mukaisesti IFRS 10 määrittää mää-
räysvallan keskeiseksi tekijäksi, kun ratkaistaan, tuleeko yhteisö
yhdistellä konsernitiilinpäätökseen. Lisäksi standardissa annetaan
lisäohjeistusta määräysvallan määrittelystä silloin, kun sitä on vai-
kea arvioida. Uudella standardilla ei arvioida olevan vaikutusta yhtiön
konsernitiilinpäätökseen.

IFRS 11 *Yhteisjärjestelyt ja siihen tehty muutokset* (sovellet-
tava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 11
painottaa yhteisjärjestelyjen kirjanpitokäsittelyssä niistä seuraavia
oikeuksia ja velvoitteita enemmän kuin niiden oikeudellista
muotoa. Yhteisjärjestelyjä on kahden tyyppisiä: yhteiset toimin-
not ja yhteisytykset. Yhteisytysten raportoinnissa on käytet-
tävä jatkossa yhtä menetelmää, pääomaosuusmenetelmää, eikä

aiempi suhteellisen yhdistelyn vaihtoehto ole enää sallittu. Uudella standardilla ei arvioida olevan vaikutusta yhtiön konsernitilinpäätökseen.

IFRS 12 *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä ja siihen tehdyt muutokset* (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 12 kokoa yhteen tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskevat vaatimukset, jotka liittyvät erilaisiin osuuksiin muissa yhteisöissä, ml. osakkuusyhtiöt, yhteisjärjestelyt, strukturoidut yhteisöt ja muut, taseen ulkopuolelle jäävät yhteisöt. Uusi standardi laajentaa liitetietoja, joita konserni esittää omistuksistaan muissa yhteisöissä. Uudella standardilla ei arvioida olevan vaikutusta yhtiön konsernitilinpäätökseen.

IAS 27 *Erillistilinpäätös* (uudistettu 2011) ja siihen tehdyt muutokset (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Uudistettu standardi sisältää IFRS-erillistilinpäätöstä koskevat vaatimukset, jotka jäivät jäljelle, kun määräysvaltaa koskevat kohdat siirrettiin uuteen IFRS 10:een. Uudistetulla standardilla ei ole vaikutusta yhtiön konsernitilinpäätökseen.

IAS 28 *Osuudet osakkuus- ja yhteisyhtyksissä* (uudistettu 2011) (sovellettava EU:ssa 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 11:n julkaisemisen seurauksena uudistettu standardi sisältää vaatimukset sekä osakkuus- että yhteisyhtysten kirjanpitoikäistelystä pääomaosuusmenetelmällä. Uudistetulla standardilla ei arvioida olevan vaikutusta yhtiön konsernitilinpäätökseen.

Muutokset IAS 32:een *Rahoitusinstrumentit: esittämistapa* (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutokset selventävät taseen rahoitusvarojen ja -velkojen nettomääräistä esittämistä koskevan sääntelyn vaatimuksia ja antavat lisää aihetta koskevaa soveltamisohjeistusta. Muutoksilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta yhtiön konsernitilinpäätökseen.

Muutokset IAS 36:een *Rahoituserien arvon alentuminen* (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutosten tarkoituksena on selkeyttää, että tilinpäätöksessä omaisuuserien kerrytettävissä olevasta rahamäärästä esitettävien tietojen soveltamisala rajoittuu arvoltaan alentuneisiin omaisuuseriin, mikäli kyseinen summa perustuu käypään arvoon vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla. Muutetulla standardilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta yhtiön konsernitilinpäätökseen.

Muutokset IAS 39:ään *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* (sovellettava 1.1.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IAS 39:ään on lisätty poikkeussäännös, jonka perusteella suojaussuhteen ei katsota päättävän tietyissä olosuhteissa, kun suojausinstrumentiksi määritetty johdannaisinstrumentti uudistetaan yhdeltä vastapuolelta keskusvastapuolelle säädösten tai määräysten seurauksena. Näillä muutoksilla ei arvioida olevan vaikutusta yhtiön konsernitilinpäätökseen.

IASB julkistamat säännökset, joista ei ole vielä hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa 31.12.2013:

IFRS-standardeihin tehdyt parannukset (Annual Improvements to IFRSs), muutuskokoelmat 2011–2013 sekä 2010–2012, joulukuu 2013) (sovellettava 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Hankkeeseen kuuluvat muutokset koskevat neljää (2011–2013) ja seitsemää (2010–2012) standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardieittain, mutta ne eivät ole merkittäviä.

IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit ja siihen tehdyt muutokset* (standardin voimaantulon ajankohtaa on lykätty (aiemmin 1.1.2015) ja voimaantulopäivä määritetään myöhemmin): Alun perin kolmessa vaiheessa toteutettava hankkeen on tarkoitus korvata nykyisin voimassa oleva IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen. Ensimmäisen vaiheen muutokset (julkistettu marraskuussa 2009) koskevat rahoitusvarojen luokittelua ja arvostamista.

Rahoitusvarat jaetaan arvostustavan perusteella kahteen pääryhmään: jaksotettuun hankintamenoan arvostettavat ja käypään arvoon arvostettavat. Luokittelu riippuu yrityksen liiketoimintamallista ja sopimukseen perustuvien rahavirtojen ominaispiirteistä. Lokakuussa 2010 julkistetut muutokset käsittelevät rahoitusvelkojen luokittelua ja arvostamista, ja näitä koskevat IAS 39:n säännökset siirtyvät uuteen standardiin pääosin sellaisenaan. Yleistä suojauslaskentaa koskevat muutokset annettiin marraskuussa 2013. IFRS 9:n vielä keskeneräinen osa liittyy rahoitusvarojen arvonalentumisiin. Lisäksi IASB esittää vielä muutoksia rahoitusvarojen luokittelu- ja arvostamisperiaatteisiin. Makrosuojauslaskentaa koskeva osio on eriytetty IFRS 9:stä erilliseksi omaksi projektikseen. Koska IFRS 9 -hanke on kesken, standardin vaikutuksista konsernitilinpäätökseen ei toistaiseksi voida esittää arviota.

Muilla tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevilla standardeilla ja tulkinnoilla ei arvioida olevan vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

Liite 2. Riskienhallinta

Kuntarahoituksen liiketoiminta edellyttää riittäviä riskienhallintamekanismeja, joilla varmistetaan yhtiön riskiaseman säilyminen hallituksen vahvistamissa puitteissa. Kuntarahoitus soveltaa riskienhallinnassaan hyvin konservatiivisia periaatteita. Tavoitteena on kokonaisriskiaseman säilyttäminen niin matalalla tasolla, että yhtiön hyvää luottoluokitusta (Aaa/AAA) ei vaaranneta.

Kuntarahoituksen riskienhallinnan yleisistä periaatteista, limiitteistä ja mittaamistavoista päättää yhtiön hallitus. Riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että antolainauksen, varainhankinnan ja sijoitustoiminnan sekä muun liiketoiminnan riskit ovat linjassa Kuntarahoituksen matalan riskiprofiilin kanssa.

Sijoitusosasto vastaa yhtiön sijoitustoiminnan vastapuoliimiittien käyttämisestä. Treasury-osasto vastaa markkina- ja rahoitusriskejä koskevasta taseen riskiaseman hallinnasta. Rahoitusriskeihin ja operatiivisiin riskeihin liittyvien valvonta- ja raportointitehtävien hoidosta vastaavat yhtiön Middle office sekä Lakiasiat ja compliance -osastot. Riskiasema ja limiittien käyttöasteet raportoidaan säännöllisesti johtoryhmälle ja hallitukselle.

Kuntarahoituksessa tehdään säännöllisin väliajoin riskianalyysijä eri riskialueista. Analyysien tavoitteena on tunnistaa toimintaympäristön muutosten mukanaan tuomia uusia haasteita ja riskejä sekä priorisoida riskit ja niiden hallinta analyysien tulosten perusteella.

Yhtiössä suoritetaan vuosittain kokonaisvaltainen stressitestausta, jonka on toteuttanut riippumaton ulkopuolinen taho. Syksyllä 2013 suoritettujen testauksen päätavoitteina oli analysoida Kuntarahoituksen oman pääoman kehitystä ja sen vaihtelualueita ajanjaksoilla 2013–2018. Testauksen kohteina olivat liiketoiminnan markkina- ja luottoriskit ja näiden arvioidut taloudelliset vaikutukset eri olosuhteissa. Testi sisälsi myös ns. käänteisen stressitestin, jossa analysoitiin poikkeuksellisten olosuhteiden kehityskulkuja, joissa yhtiön pääomatilanne voisi pudota kriittisen alhaiselle tasolle. Testin tulokset osoittivat, että nykyisillä pääomavaatimuksilla yhtiön oman pääoman taso on tarkastellun ajanjakson aikana riittävä myös erittäin epäsuotuisten olosuhteiden vallitessa.

Yhtiön riskiasemassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia vuoden 2013 aikana. Riskit pysyivät asetettujen limiittien puitteissa ja yhtiön arvion mukaan riskienhallinta on täyttänyt sille asetettavat vaatimukset. Yhtiön riskiasemasta raportoidaan säännöllisesti hallitukselle osana kuukausittaista raportointia ja lisäksi puolivuositteittäin riskienhallintajohtaja esittää hallitukselle laajemman kokonaiskatsauksen yhtiön riskiasemasta suhteessa eri riskialueisiin.

Strategiset riskit

Strategisella riskillä tarkoitetaan sitä, että yhtiö olisi valinnut väärän strategian pyrkiessään taloudellisesti tulokselliseen toimintaan tai että yhtiö ei pystyisi sopeuttamaan valittua strategiaa toimintaympäristön muutoksiin. Konsernin strategisten riskien hallinta perustuu jatkuvaan seurantaan ja analyysiin asiakkaiden tarpeista, ennusteisiin markkinoiden kehityksestä sekä kilpailutilanteen ja toimintaympäristön muutosten analysointiin. Riskejä ja niiden merkittävyyttä arvioidaan vuosittain liiketoimintasuunnitelman laatimisen yhteydessä. Konsernin nykyinen strategia ulottuu vuoteen 2018.

Luottoriski

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä mahdollisuutta, että sopimusvastaopuoli ei pysty vastaamaan sitoumuksistaan yhtiölle. Kuntarahoitus voi myöntää luottoja ja leasingrahoitusta ilman erillistä vakuutta ainoastaan suoraan kunnalle tai kuntayhtymälle. Muille luotoille vakuudeksi hyväksytään vain kunnan tai kuntayhtymän omavelkainen takaus, niiden täytetäkaus tai valtion täytetäkaus. Kun lainassa on kunnan tai valtion täytetäkaus edellytetään luotolle ensisijainen kiinnitys. Ensisijaisen kiinnityksen määrän on oltava 1,2 kertaa luoton määrä. Näiden takauksen käyttö luottoriskiä pienentävänä menetelmänä mahdollistaa sen, että kaikki myönnettyt luotot luetaan vakavaraisuuslaskennassa nollariskiluokkaan. Yhtiö ei kanna leasingkohteiden jäännösarvoriskiä. Kuntarahoituksella ei ole ollut toimintansa aikana järjestämättömiä saamia eikä luottotappioita asiakkaidensa rahoituksessa.

Luottoriskiä Kuntarahoitukselle aiheutuu myös etukäteisvarainhankintasijoituksista ja johdannaisinstrumenteista. Vastapuolten valinnassa sovelletaan luottoriskin arvioinnin osalta yhtiön hallituksen hyväksymiä, ulkoiseen luottoluokitukseen perustuvia periaatteita ja limiittejä. Luottoriskin seurannassa käytetään saamistodistusten nimellisarvoja ja johdannaisten luottovasta-arvoja (käyvän arvon menetelmä).

Taseen ja sitovien luottolupauksen vastuuarvot

		Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Saamiset luottolaitoksilta	Saamis- todistukset	Sitovat luottolupaukset
31.12.2013 (1 000 €)	Yhteensä				
Julkisyhteisöt	10 012 742	8 329 298	-	1 578 395	105 049
Yritykset ja asuntoyhteisöt	10 216 288	9 287 948	-	51 968	876 371
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	183 992	183 992	-	-	-
Luottolaitokset	4 806 755	-	589 144	4 217 610	-
Muut	137 672	-	-	137 672	-
Yhteensä	25 357 447	17 801 239	589 144	5 985 644	981 420

		Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Saamiset luottolaitoksilta	Saamis- todistukset	Sitovat luottolupaukset
31.12.2012 (1 000 €)	Yhteensä				
Julkisyhteisöt	8 904 446	7 428 634	-	1 391 274	84 539
Yritykset ja asuntoyhteisöt	9 323 201	8 104 843	-	55 30	1 163 049
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	166 647	166 647	-	-	-
Luottolaitokset	4 689 600	-	106 828	4 582 772	-
Muut	608 476	-	-	608 476	-
Yhteensä	23 692 371	15 700 124	106 828	6 637 831	1 247 588

Kuntarahoitus rajoittaa johdannaissopimuksista syntyvää luottoriskiä solmimalla lisävaluussopimuksia (ISDA/Credit Support Annex) merkittävimpien johdannaissopimusten kanssa. Yhtiöllä on 44 voimassa olevaa lisävaluussopimusta. Lisäksi yhtiöllä on Kuntien takauskeskuksen myöntämiä takauksia joidenkin vastapuolten johdannaissopimusten vastapuoliriskien pienentämiseksi.

Johdannaissopimusten jakautuminen vastapuolen luottoluokituksen mukaan

(1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Suomalaiset kunnat	1 460 644	1 136 356
AAA	-	-
AA	12 551 206	10 086 480
A	38 458 997	29 999 588
BBB	274 131	2 750 112
Yhteensä	52 744 978	43 972 536

Markkinariski

Markkinariski tarkoittaa sitä, että yhtiölle syntyisi tappio, jos markkinahinta tai sen volatiliiteetti muuttuvat yhtiön kannalta epäedulliseen suuntaan. Markkinariskejä ovat korko-, valuuttakurssi-, osakekurssi- tai muu hintariski.

Kuntarahoitus hallitsee liiketoiminnasta syntyvää korkoriskiä johdannaissopimusten avulla. Valuuttakurssiriskiltä suojaudutaan vaihtamalla johdannaissopimuksilla kaikki valuuttapohjainen varainhankinta euromääräiseksi. Myös muilta hintariskeiltä suojaudutaan johdannaissopimuksilla. Johdannaissopimuksia voidaan solmia vain suojaustarkoituksessa.

Varainhankinnan jakautuminen ulkomaan rahan määriin eriin

(1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Velat luottolaitoksille	172 032	371 473
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	245 791	343 452
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	19 318 547	17 788 370
Yhteensä	19 736 370	18 503 296

Yhtiössä on asetettu limiitit seuraaville markkinariskeille:

- valuuttaposition riski
- korkoriski
  - duraatio
  - Value-at-Risk
  - taseen korkoherkkyys (Economic Value)
  - tulariski
- etukäteisvarainhankintajohdusten hintariski

Valuuttaposition

Valuuttaposition lasketaan eri valuutoissa olevien saamisten ja velkojen erotuksena euromääräisenä.

(1 000 €)	Valuutta	Valuuttaposition
31.12.2013	USD	-12
31.12.2012	USD	-1

Duraatio

Duraatioilla tarkoitetaan ajallista korkoriskiä, joka kuvaa keskimääräistä jäljellä olevaa juoksu-aikaa nykyisellä korkotasolla.

	Saamiset	Velat	Erotus
31.12.2013	1,538 vuotta	1,470 vuotta	25 vrk
31.12.2012	1,704 vuotta	1,600 vuotta	38 vrk

Value-at-Risk

VaR-luku kuvaa 99 %:n todennäköisyydellä laskettua 10 vrk aikana tapahtuvaa taseen negatiivista markkina-arvon enimmäismuutosta euroina. Yhtiön käyttämä VaR-malli mittaa taseen markkinariskejä eli käytännössä korkoherkkyttä, koska yhtiö suojautuu kaitelta muulta markkinariskiltä. Malli ei mittaa taseen luottoriskiä.

(1 000 €)	31.12.	Vuoden keskiarvo	Vuoden alin	Vuoden ylin
2013	1 110	749	560	1 110
2012	810	924	470	1 650

Rahoitusvelkojen maturiteettijakauma

31.12.2013 (1 000 €)	Enint. 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	578 651	45 290	1 640 446	2 264 386
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	20 087	353 027	556 095	929 209
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	7 718 594	10 884 367	1 666 337	20 269 298
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	10 000	37 965	1 009	48 974
Yhteensä	8 327 332	11 320 648	3 863 887	23 511 867

31.12.2012 (1 000 €)	Enint. 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	2 049 851	225 297	1 686 581	3 961 729
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	47 606	216 996	784 875	1 049 477
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	9 019 033	7 422 376	2 356 966	18 798 375
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	50 000	39 346	1 009	90 355
Yhteensä	11 166 490	7 904 015	4 829 431	23 899 936

Velat, joissa on ennenaikaisen eräännyttämisen mahdollisuus, ovat taulukossa sen mukaisessa maturiteetti-luokassa, jolloin eräännyttäminen olisi ensimmäisen kerran mahdollista.

Economic Value

Economic Value kuvaa taseen nykyarvon korkoherkkyttä. Sitä mitataan laskemalla korkoherkkien kassavirtojen nykyarvon muutosta korkokäyrän erilaisilla muutoksilla. Perusskenaarioina käytetään koko korkokäyrän 200 korkopisteen nousua ja laskua.

(1 000 €)	Vaikutus	Suhteessa omiin varoihin
31.12.2013	10 000	2,0 %
31.12.2012	3 100	0,7 %

Tulariski

Tulariskillä tarkoitetaan koronmuutosten epäedullista vaikutusta yhtiön korkokatteeseen. Perusskenaarioina käytetään koko korkokäyrän 100 korkopisteen muutosta. Vaikutusta tarkastellaan suhteessa yhtiön kannattavuuteen ja omien varojen määrään.

(1 000 €)	Vaikutus	Suhteessa korkokatteeseen
31.12.2013	-3 096	2,4 %
31.12.2012	-3 066	3,3 %

Hintariski

Hintariskillä tarkoitetaan mahdollisuutta etukäteisvarainhankintajohdusten markkina-arvojen muutokselle markkinoiden lisätuottovaateen muuttuessa sijoituskohteen riskin tai markkinoiden riskiherkkyyden muutoksen seurauksena. Tuottovaateen muutos lasketaan 99 %:n luottamustasolla.

(1 000 €)	Tuottovaateen muutos	Vaikutus	Suhteessa omiin varoihin
31.12.2013	0,33 %-yks	-53 046	10,4 %
31.12.2012	Ei vertailukua		

Edellä mainittujen riskimittareiden lisäksi johdolle raportoidaan kuukausittain emoyhtiön korkoherkkyysanalyysi ja taseen markkina-arvon muutoslaskelmat.

Maksuvalmiusriski

Maksuvalmiusriski tarkoittaa sitä, että yhtiö ei eräpäivänä kykenisi selviytymään maksuvelvoitteistaan, joita rahoitussopimusten toteuttaminen tai muu rahoitustoiminta aiheuttaa. Kuntarahoituksen hallitus on asettanut maksuvalmiusriskille seuraavat limiitit:

- jälleenerahoitus-gap
- vähimmäisaika likvidien varojen riittävyydelle

Markkinoiden likviditeettiriski

Markkinoiden likviditeettiriski tarkoittaa sitä, että yhtiö ei kykenisi realisoimaan tai kattamaan positiotaan markkinahintaan, koska markkinoilla ei ole riittävästi likviditeettiä tai markkinat eivät toimi jonkin häiriön takia.

Yhtiö seuraa markkinoiden ja tuotteiden likviditeettiä jatkuvasti. Lisäksi johdannaispimuksia solmittaessa noudatetaan markkinoiden vakiintuneita standardeja. Lähes kaikki käypään arvoon arvostettavien saamistodistusten markkina-arvot lasketaan markkinoilta saatavien hintanoteerauksien perusteella. Lopuille saamistodistuksista lasketaan markkina-arvo käyttäen muuta markkinainformaatiota.

Yhtiö on Suomen Pankin rahapolitiikan vastapuoli. Yhtiö on pantannut velkakirjoja Suomen Pankille (emon liitetieto 37).

Operatiiviset riskit

Operatiivinen riski tarkoittaa tappion vaaraa, joka aiheutuu riittämättömistä tai epäonnistuneista sisäisistä prosesseista, henkilöstöstä, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä. Operatiivisiin riskeihin sisältyy myös sisäisen ja ulkoisen sääntelyn noudattamatta jättämisestä aiheutuva riski (ns. compliance-riski), oikeudelliset riskit ja maineriski. Operatiiviset riskit voivat toteutua esim. kuluina, korvauksina, maineen menetyksenä, vääränä positio-, riski- ja tulostietona tai toiminnan keskeytymisenä.

Operatiiviset riskit on tunnistettu osana yhtiön toimintoja ja prosesseja. Tämä on toteutettu vuosittaisella operatiivisten riskien osasto- ja yhtiökohtaisella kartoitusprojektilla. Operatiivisten riskien hallinta on toimintojen/osastojen vastuulla, minkä lisäksi yhtiön riskienvalvonnasta vastaavat osastot tukevat toimintoja/osastoja tässä työssä ja huolehtivat operatiivisten riskien hallinnan koordinoinnista yhtiötasolla.

Kuntarahoituksessa on käytössä useita menetelmiä operatiivisten riskien hallitsemiseksi. Yhtiössä on voimassa toimintaa ohjaavia sisäisiä ohjeita, joita päivitetään säännöllisesti ja joiden noudattamista valvotaan. Keskeiset työtehtävät ja prosessit on kartoitettu ja kuvattu. Sisäiset ohjeet ja prosessit päivitetään säännöllisesti. Kaupankäynnin, riskienvalvonnan, back-office -toimintojen, dokumentoinnin ja kirjanpidon työtehtävät on eriytetty. Yhtiöllä on riittävät varamiehitysjärjestelmät keskeisten tehtävien jatkuvuuden turvaamiseksi. Henkilöstön ammattitaidon ylläpitämisestä ja kehittämisestä huolehditaan säännöllisten kehityskeskustelujen ja koulutussuunnitelmien avulla. Kuntarahoitus ylläpitää riittävää vakuutusturvaa ja vakuutusturvan taso arvioidaan säännöllisesti. Kuntarahoituksella on liiketoiminnan jatkuvuussuunnitelma, jolla varaudutaan liiketoiminnan keskeytyksiin siten, että yhtiö pystyy jatkamaan toimintaansa ja rajoittamaan tappioita erilaisissa liiketoimintaa kohtaavissa häiriötilanteissa. Vuosittainen operatiivisten riskien kartoitus ja operatiivisten riskitapahtumien vahinkoilmoitusprosessi antavat syötteitä yhtiön jatkuvuussuunnitteluun.

Kuntarahoituksen compliance-toiminto seuraa jatkuvasti yhtiön toimintaan vaikuttavan lainsäädännön ja viranomais sääntelyn kehitystä ja valvoo, että sääntelyssä tapahtuneet muutokset otetaan asianmukaisesti huomioon yhtiön toiminnassa. Luotto-laitosten toimintaan liittyvä lainsäädäntö ja viranomais sääntely ovat suurien muutosten edessä, mikä asettaa haasteita yhtiön compliance-toiminnalle. Tähän liittyviä riskejä yhtiössä on pyritty minimoimaan aktiivisella yhteydenpidolla viranomaisiin ja yhtiön sisäisillä compliance-toiminnan järjestelyillä (ml. raportointi, vaikutusarviointi).

Yhtiössä on meneillään mittavat tietojärjestelmähankkeet toiminnan tehostamiseksi. Näiden projektien laajuuden vuoksi niihin liittyy operatiivisia riskejä, joita on pyritty minimoimaan kehittämällä projektien hallintaa ja seurantaan liittyviä malleja (ml. säännöllinen raportointi).

Operatiivisten riskien toteutumista seurataan systemaattisella vahinkoilmoitusraportoinnilla, jonka pohjalta tarvittaessa muutetaan toimintatapoja tai toteutetaan muita operatiivista riskiä pienentäviä toimenpiteitä. Vahinkotapahtumista raportoidaan johdoryhmälle ja hallitukselle. Operatiivisista riskeistä ei realisoitunut olennaisia tappioita vuoden 2013 aikana.

Liite 3. Vakavaraisuus

Kuntarahoituksen omaa pääomaa koskevat tavoitteet suhteessa yhtiön riskinottoon ja toimintaympäristöön määritellään vuosisuunnittelun yhteydessä. Suunnitteluhorisontti ulottuu vuoteen 2018 saakka, jotta pystytään ennustamaan liiketoiminnan tulosehitystä ja omien varojen riittävyttä suhteessa muuttuvasta sääntelystä tuleviin kasvaviin pääomavaateisiin sekä reagoimaan riittävän ajoissa mahdollisiin lisäpääomitarpeisiin. Hallitus hyväksyy vakavaraisuuden hallintasuunnitelman ja valvoo sitä. Yhtiö päivittää vakavaraisuuden hallintasuunnitelmansa kerran vuodessa.

Vakavaraisuuden hallinta on jatkuvaa ja olennainen osa yhtiön strategisen suunnittelun prosessia, joka kattaa strategisten tavoitteiden asettamisen, kehityshankkeiden määrittämisen sekä taloudelliset ennusteet seuraaville vuosille. Tämä tehdään yhteistyössä toimivan johdon ja hallituksen kanssa ja lopullisen strategian hyväksyy yhtiön hallitus. Toimiva johto huolehtii siitä, että yhtiön operatiiviset toimenpiteet vastaavat hallituksen vahvistaman strategian mukaisia linjauksia. Toimiva johto laatii vuosisuunnittelun yhteydessä liiketoimintasuunnitelman tulevalle vuodelle ja liiketoimintaennusteet sitä seuraaville vuosille. Tässä yhteydessä arvioidaan myös yhtiön riskiasemaa ja sen vaikutusta yhtiön taloudelliseen asemaan. Riskien arvioinnissa ja mittaamisessa käytetään apuna säännöllisin väliajoin toteutettavia riskianalysejä sekä erilaisia stressitestiskenaarioita. Näiden pohjalta päivitetään vuosittain vakavaraisuuden hallinnan suunnitelma ja päätetään mahdolliset toimenpiteet omien varojen vahvistamiseksi. Omien varojen riittävyttä seurataan myös kuukausittain liiketoiminnan analysoinnin yhteydessä.

Konserni laskee vakavaraisuuden Basel II -säännöksiin perustuen. Pileri I:n mukaan laskettu luottoriskin vakavaraisuusvaade lasketaan standardimenetelmällä ja operatiivisten riskien vakavaraisuusvaade perusmenetelmällä. Markkinariskin vakavaraisuuslaskennassa huomioidaan vain valuuttariskit, koska konsernilla ei ole kaupankäyntivarastoa eikä osake- ja hyödykepositioita. Koska valuuttakurssiriskiltä suojaudutaan vaihtamalla johdannaispimuksilla kaikki valuuttapohjainen varainhankinta euromääräiseksi, yhtiön valuuttapositio on hyvin pieni eikä sen ole tarpeen varata omia pääomia valuuttariskiä varten. Vakavaraisuuslaskennassa käytettävien riskipainojen määrittämisessä käytetään Standard & Poor'sin, Moody's Investor Servicen sekä Fitch Ratingsin antamia luokitustietoja. Edellä mainitut yhtiöt ovat vakavaraisuuslaskennassa Finanssivalvonnan hyväksymiä luottoluokituslaitoksia. Kuntarahoitus käyttää luottoriskin vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin vähentämistekniikoita, kuten antolainatoiminnassa kuntien antamia takauksia sekä Suomen valtion antamia täytetakauksia.

Johdannaisten osalta käytetään vähentämistekniikkana nettouussopimuksia, lisävakuussopimuksia (ISDA/Credit Support Annex) sekä Kuntien takauskeskuksen myöntämiä takauksia joidenkin johdannaisvastapuolien vastapuoliriskin vakavaraisuusvaateen pienentämiseksi.

Kuntarahoitus-konsernin omat varat olivat vuoden lopussa 511,5 miljoonaa euroa (2012: 428,9 miljoonaa euroa). Ensisijaisia omia varoja oli vuoden 2013 lopussa 454,2 miljoonaa euroa (2012: 331,9 miljoonaa euroa). Ensisijaisista omista varoista ei ole tehty osingonjakovarausta, sillä varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti hallitus arvioi vuosittain jaettavan osingon määrän ja tekee ehdotuksen osingonjaosta yhtiön taloudellisen tilanteen ja voimassa olevan sääntelyn perusteella huomioiden yhtiön omistajakenteen. Toissijaiset omat varat olivat vuoden lopussa 57,3 miljoonaa euroa (2012: 96,9 miljoonaa euroa). Tarkemmat kuvaukset omiin varoihin luetuista pääoma- ja debentuurilainoista ovat konsernin liitetiedoissa kohdassa 22.

Kuntarahoitus maksoi ylempiin toissijaisiin varoihin luettavan 40 miljoonan euron "Upper Tier II 1/2008" -joukkovelkakirjalainan pois 31.3.2013 Finanssivalvonnan luvalla. Tilinpäätöksessä 2012 laina oli vielä luettu täysimääräisesti omiin varoihin ja vakavaraisuuteen.

Yhtiöllä on ensisijaisissa omissa varoissa 10 miljoonan euron pääomalaina sekä lisäksi pääomasijoituksia, joiden määrä on 1 miljoonaa euroa. Erät eivät täytä kaikilta osin vuoden 2014 alusta voimaan tulleita vakavaraisuussääntelyn ehtoja, josta syystä niistä voidaan lukea jatkossa omiin varoihin vain toimivaltaisen viranomaisen määrittämä määrä.

Konsernin vakavaraisuus on kehittynyt hyvin vuoden aikana. Luottolaitoslain edellyttämä omien varojen vähimmäisvaatimus, jolloin täytetään vähimmäisvakavaraisuussuhde 8%, oli 102,6 miljoonaa euroa (2012: 101,3 miljoonaa euroa). Luottoriskin vakavaraisuusvaatimus satoi eniten konsernin omia varoja, 87,0 miljoonaa euroa (2012: 91,0 miljoonaa euroa), jossa merkittävin erä oli saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä.

Vähimmäisomavaraisuusasteen (leverage ratio) pitäisi tulla voimaan vuoden 2018 alusta ja tämä huomioiden yhtiö on alkanut valmistautua muutokseen. Lopullinen taso ja sisältö tiedettäneen vuonna 2017. Kuntarahoituksessa on tehty analyyseja uuden vähimmäisomavaraisuusasteen vaikutuksista yhtiön kykyyn jatkaa nykyistä toimintaa ja kasvaa strategian mukaisesti. Yhtiö pyrkii saavuttamaan vaaditun tason kasvattamalla omia varoja oman toimintansa tuloksella. Vuoden 2013 lopussa vähimmäisomavaraisuusaste oli 1,7% laskettuna tällä hetkellä tiedossa olevia laskentaperiaatteita noudattaen.

Omat varat, konserni

(1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Osakepääoma	42 583	42 583
Vähemmistöosuus	71	168
Vararahasto	277	277
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	40 366	40 366
Edellisten tilikausien voitto	239 944	135 434
Tilikauden voitto	124 697	104 510
Pääomalainat	11 009	11 009
Aineettomat hyödykkeet	-4 740	-2 399
ENSISIJAISET OMAT VARAT YHTEENSÄ	454 208	331 948
Käyvän arvon rahasto	22 285	21 927
Ylempiin toissijaisiin omiin varoihin luettavat velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	40 000
Alempiin toissijaisiin omiin varoihin luettavat velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	35 000	35 000
TOISSIJAISET OMAT VARAT YHTEENSÄ	57 285	96 927
OMAT VARAT YHTEENSÄ	511 493	428 875

Vakavaraisuuden tunnusluvut, konserni

	31.12.2013	31.12.2012
Vakavaraisuussuhde-%	39,88	33,87
Ensisijaisten omien varojen vakavaraisuussuhde-%	35,42	26,22

Kuntarahoitus-konserni

Omien varojen vähimmäisvaatimus, konserni

(1 000 €)	31.12.2013		31.12.2012	
	Pääomavaade	Riski-painotetut saamiset	Pääomavaade	Riski-painotetut saamiset
Luotto- ja vastapuoliriski, standardimenetelmä	86 991	1 087 383	91 024	1 137 809
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä	38 233	477 916	45 549	569 367
Katetut joukkolainat	16 733	209 159	13 528	169 096
Arvopaperistetut erät	29 129	364 112	28 755	359 441
Sijoitusrahastosijoitukset	132	1 651	105	1 310
Muut erät	2 764	34 546	3 087	38 595
Markkinariski	0		0	
Operatiivinen riski, perusmenetelmä	15 609		10 270	
YHTEENSÄ	102 600	1 087 383	101 294	1 137 809

Vastuiden määrä vastuuryhmittäin

(1 000 €)	Vastuiden kokonaismäärä		Riskipainotetut saamiset	
	2013	2013	2012	2012
Vastuuryhmä				
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	871 488	-	581 870	-
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	9 042 168	-	8 264 929	-
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	223 518	-	220 068	-
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä	3 631 141	477 916	4 383 058	569 367
Saamiset yrityksiltä	4 177 264	-	3 728 430	-
Kiinteistövakuudelliset saamiset	5 415 371	-	4 594 011	-
Katetut joukkolainat	1 943 658	209 159	1 670 960	169 096
Arvopaperistetut erät	142 995	364 112	164 309	359 441
Sijoitusrahastosijoitukset	10 023	1 651	10 008	1 310
Muut erät	236 189	34 546	258 995	38 595
Taseen ulkopuoliset erät	981 420	-	1 247 588	-
YHTEENSÄ	26 675 235	1 087 383	25 124 227	1 137 809

Vastuiden jäljellä oleva juoksu-aika vastuuryhmittäin

31.12.2013 (1 000 €)

Vastuuryhmä	Alle 3 kk	3–12 kk	1–5 v	5–10 v	Yli 10 v	Yhteensä
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	404 241	-	199 207	227 567	40 473	871 488
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	683 479	290 124	2 133 158	4 282 262	1 653 145	9 042 168
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	-	-	136 375	87 143	-	223 518
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä	1 390 098	160 883	1 783 852	268 793	27 516	3 631 141
Saamiset yrityksiltä	38 523	50 591	294 014	534 120	3 260 015	4 177 264
Kiinteistövakuudelliset saamiset	39 575	43 479	349 817	468 559	4 513 942	5 415 371
Katetut joukkolainat	20 025	239 486	1 300 089	384 058	-	1 943 658
Arvopaperistetut erät	-	-	30 435	24 946	87 614	142 995
Sijoitusrahastosijoitukset	-	-	-	-	10 023	10 023
Muut erät	80 126	139 584	16 479	-	-	236 189
Taseen ulkopuoliset erät	981 420	-	-	-	-	981 420
YHTEENSÄ	2 656 067	924 146	6 243 426	6 277 448	9 592 728	26 675 235

31.12.2012 (1 000 €)

Vastuuryhmä	Alle 3 kk	3–12 kk	1–5 v	5–10 v	Yli 10 v	Yhteensä
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	248 252	-	96 642	192 835	44 141	581 870
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	755 078	268 400	2 052 034	3 875 261	1 314 155	8 264 929
Saamiset kansainvälisiltä organisaatioilta	30 021	-	138 338	51 709	-	220 068
Saamiset luottolaitoksilta ja sijoituspalveluyrityksiltä	1 718 075	923 206	1 568 257	159 636	13 883	4 383 058
Saamiset yrityksiltä	49 923	21 706	291 636	471 563	2 893 602	3 728 430
Kiinteistövakuudelliset saamiset	689	31 971	368 015	541 166	3 652 171	4 594 011
Katetut joukkolainat	66 565	72 666	1 428 180	103 549	-	1 670 960
Arvopaperistetut erät	947	-	30 211	10 000	123 151	164 309
Sijoitusrahastosijoitukset	-	-	-	-	10 008	10 008
Muut erät	88 520	152 853	17 622	-	-	258 995
Taseen ulkopuoliset erät	1 247 588	-	-	-	-	1 247 588
YHTEENSÄ	4 205 658	1 470 802	5 990 936	5 405 719	8 051 110	25 124 227

Vastuut riskipainoittain ennen ja jälkeen luottoriskin vähentämistekniikoita

31.12.2013 (1 000 €)

Riskipaino-%	Vastuuarvo ennen luottoriskin vähentämistekniikoita	Vastuuarvo luottoriskin vähentämistekniikoiden jälkeen	Riskipainotetut saamiset
0	11 189 545	22 058 589	-
10	1 820 240	1 820 240	182 024
20	3 973 745	2 697 336	539 467
50	28 311	51 542	25 771
100	9 622 694	6 828	6 828
Muut riskipainot	40 700	40 700	333 293
YHTEENSÄ	26 675 235	26 675 235	1 087 383

31.12.2012 (1 000 €)

Riskipaino-%	Vastuuarvo ennen luottoriskin vähentämistekniikoita	Vastuuarvo luottoriskin vähentämistekniikoiden jälkeen	Riskipainotetut saamiset
0	10 383 886	20 494 452	-
10	1 674 334	1 674 334	167 433
20	4 588 032	2 799 906	559 981
50	39 731	47 680	23 840
100	8 403 245	72 855	72 855
Muut riskipainot	34 999	34 999	313 700
YHTEENSÄ	25 124 227	25 124 226	1 137 809

Tasetta koskevat liitetiedot ja muut liitetiedot

Liite 4. Rahoitusvarat ja -velat

Rahoitusvarat

31.12.2013 (1 000 €)	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	Käypään arvoon tuloksen kautta arvostettavat erät	Suojaavat johdannais-sopimukset	Yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	354 232	-	-	-	-	354 232	354 232
Saamiset luottolaitoksilta	589 144	-	-	-	-	589 144	589 154
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	17 604 871	-	-	277 411	-	17 882 282	18 575 989
Saamistodistukset	-	4 348 627	824 824	812 193	-	5 985 644	5 971 460
Osakkeet ja osuudet	-	10 050	-	-	-	10 050	10 050
Johdannais-sopimukset	-	-	-	168 537	925 613	1 094 150	1 094 150
Yhteensä	18 548 248	4 358 677	824 824	1 258 141	925 613	25 915 503	26 595 036

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sisältää leasing-sopimuksiin perustuvia saamia 81 044 tuhatta euroa.

Vuonna 2013 Myytävissä olevista saamistodistuksista 2 539 201 tuhanteen euroon sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa korkoriskin osalta. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sisältää 6 591 034 tuhatta euroa lainoja ja muita saamia, jotka ovat käyvän arvon suojauslaskennassa korkoriskin osalta.

Rahoitusvelat

31.12.2013 (1 000 €)	Muut rahoitusvelat	Käypään arvoon tuloksen kautta arvostettavat erät	Suojaavat johdannais-sopimukset	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	2 264 386	-	-	2 264 386	2 264 267
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	929 209	-	-	929 209	925 254
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	18 827 657	1 441 641	-	20 269 298	20 268 875
Johdannais-sopimukset	-	208 936	1 609 423	1 818 359	1 818 359
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	48 974	-	-	48 974	49 849
Yhteensä	22 070 226	1 650 577	1 609 423	25 330 226	25 326 604

Vuonna 2013 muista rahoitusveloista 18 783 658 tuhanteen euroon sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa korkoriskin osalta.

Rahoitusvarat

31.12.2012 (1 000 €)	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Eräpäivään asti pidettävät sijoitukset	Käypään arvoon tuloksen kautta arvostettavat erät	Suojaavat johdannais-sopimukset	Yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	228 188	-	-	-	-	228 188	228 188
Saamiset luottolaitoksilta	106 828	-	-	-	-	106 828	106 828
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	15 439 889	-	-	324 343	-	15 764 232	16 451 002
Saamistodistukset	-	4 435 129	885 299	1 317 403	-	6 637 831	6 622 858
Osakkeet ja osuudet	-	10 035	-	-	-	10 035	10 035
Johdannais-sopimukset	-	-	-	273 441	2 278 242	2 551 683	2 551 683
Yhteensä	15 774 905	4 445 164	885 299	1 915 187	2 278 242	25 298 796	25 970 593

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sisältää leasing-sopimuksiin perustuvia saamia 64 107 tuhatta euroa.

Vuonna 2012 Myytävissä olevista saamistodistuksista 1 846 917 tuhanteen euroon sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa korkoriskin osalta. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sisältää 6 368 984 tuhatta euroa lainoja ja muita saamia, jotka ovat käyvän arvon suojauslaskennassa korkoriskin osalta.

Rahoitusvelat

31.12.2012 (1 000 €)	Muut rahoitusvelat	Käypään arvoon tuloksen	Suojaavat johdannais-	Yhteensä	Käypä arvo
		kautta arvostettavat erät	sopimukset		
Velat luottolaitoksille	3 961 730	-	-	3 961 730	3 961 513
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 049 477	-	-	1 049 477	1 045 307
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	17 884 532	913 843	-	18 798 375	18 795 007
Johdannaissopimukset	-	321 554	616 429	937 983	937 983
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	90 355	-	-	90 355	91 371
Yhteensä	22 986 094	1 235 397	616 429	24 837 920	24 831 182

Vuonna 2012 muista rahoitusveloista 16 883 952 tuhanteen euroon sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa korkoriskin osalta.

Liite 5. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

31.12.2013 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat					
Saamistodistukset	812 193	692 297	119 896	-	812 193
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	6 868 445	-	6 868 445	-	6 868 445
Johdannaissopimukset	168 537	-	168 537	-	168 537
Suojaavat johdannaiset	925 613	-	925 613	-	925 613
Myytävissä olevat rahoitusvarat					
Saamistodistukset	4 348 627	4 337 483	11 145	-	4 348 627
Rahasto-osuudet	10 050	10 050	-	-	10 050
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat yhteensä	13 133 465	5 039 830	8 093 635	-	13 133 465
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut rahoitusvarat					
Käteiset varat	354 232	354 232	-	-	354 232
Saamiset luottolaitoksilta	589 144	589 154	-	-	589 154
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	11 013 837	-	11 707 544	-	11 707 544
Saamistodistukset	824 824	-	810 640	-	810 640
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut rahoitusvarat yhteensä	12 782 037	943 386	12 518 184	-	13 461 570
Rahoitusvarat yhteensä	25 915 502	5 983 216	20 611 820	-	26 595 035

31.12.2013 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	1 856 371	-	1 856 371	-	1 856 371
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	723 136	-	723 136	-	723 136
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	17 607 827	-	17 607 827	-	17 607 827
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	37 965	-	37 965	-	37 965
Johdannaissopimukset	208 936	-	208 936	-	208 936
Suojaavat johdannaiset	1 609 423	-	1 609 423	-	1 609 423
Käypään arvoon arvostetut rahoitusvelat yhteensä	22 043 658	-	22 043 658	-	22 043 658
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	408 015	-	407 896	-	407 896
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	206 072	-	202 118	-	202 118
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 661 471	-	2 661 048	-	2 661 048
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	11 009	-	11 884	-	11 884
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut rahoitusvelat yhteensä	3 286 568	-	3 282 946	-	3 282 946
Rahoitusvelat yhteensä	25 330 226	-	25 326 604	-	25 326 604

■ Kuntarahoitus-konserni

31.12.2012 (1 000 €)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostetut varat				
Saamistodistukset	737 575	579 828	-	1 317 403
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-	6 399 702	-	6 399 702
Johdannaissopimukset	-	273 441	-	273 441
Suojaavat johdannaiset	-	2 278 242	-	2 278 242
Myytävissä olevat varat				
Saamistodistukset	4 418 203	16 926	-	4 435 129
Rahasto-osuudet	10 035	-	-	10 035
Yhteensä	5 165 812	9 548 139	-	14 713 951

31.12.2012 (1 000 €)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostetut velat				
Velat luottolaitoksille	-	1 928 415	-	1 928 415
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	851 236	-	851 236
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	15 018 143	-	15 018 143
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	39 346	-	39 346
Johdannaissopimukset	-	321 554	-	321 554
Suojaavat johdannaiset	-	616 429	-	616 429
Yhteensä	-	18 775 123	-	18 775 123

Taso 1 Arvostus on perustunut aktiivisilla toimivilla markkinoilla täysin samanlaisille varoille tai veloille noteerattuihin käypiin arvoihin. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos kauppaa käydään usein ja hintatietoja on saatavilla säännöllisesti. Tason 1 rahoitusvarat koostuvat sijoituksista saamistodistuksiin.

Taso 2 Arvostus on määritelty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja. Hinnat ovat todennettavissa joko suoraan tai välillisesti. Tason 2 rahoitusinstrumenteilla ei käydä aktiivisesti kauppaa toimivilla markkinoilla ja käypä arvo määritetään yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä. Näissä arvostusmenetelmissä käytetään markkinoilta havainnoitavissa olevia syöttötietoja. Tason 2 rahoitusinstrumentit koostuvat pääosin OTC-johdannaisista, yhtiön omista liikkeeseenlaskuista sekä antolainauksesta.

Taso 3 Arvostus on perustunut syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin.

Tilikauden 2013 aikana ei tapahtunut siirtoja tasojen 1 ja 2 välillä.

Tilikauden 2013 aikana ei ole tehty siirtoja Taso 3:sta muihin luokkiin tai muista luokista Taso 3:een.

Tilikauden 2012 aikana ei ole tehty siirtoja Taso 3:sta muihin luokkiin tai muista luokista Taso 3:een.

Liite 6. Taseen maturiteettijakauma

31.12.2013 (1 000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Käteiset varat	354 232	-	-	-	-	354 232
Saamiset luottolaitoksilta	584 144	5 000	-	-	-	589 144
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	302 766	1 209 954	5 683 637	4 136 665	6 549 260	17 882 282
Saamistodistukset	941 796	445 780	3 449 959	992 506	155 603	5 985 644
Osakkeet ja osuudet	-	-	-	-	10 050	10 050
Johdannaissopimukset	-475	95 045	326 944	225 718	446 918	1 094 150
Aineettomat hyödykkeet	-	-	-	4 740	-	4 740
Aineelliset hyödykkeet	-	-	2 525	-	-	2 525
Muut varat	1 977	-	-	-	-	1 977
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	78 149	139 554	13 954	-	-	231 656
Yhteensä	2 262 590	1 895 332	9 477 019	5 359 629	7 161 830	26 156 402

31.12.2013 (1 000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	362 527	216 123	45 290	428 906	1 211 540	2 264 386
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	17 450	2 637	353 027	261 835	294 260	929 209
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3 484 291	4 234 304	10 884 367	1 107 874	558 463	20 269 298
Johdannaissopimukset	112 855	130 844	993 041	421 750	159 869	1 818 359
Muut velat	1 395	-	-	-	-	1 395
Siirtovelat ja saadut ennakot	74 777	129 949	50 653	13 212	-	268 590
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	10 000	37 965	-	1 009	48 974
Laskennalliset verovelat	85 967	-	-	-	-	85 967
Oma pääoma	-	-	-	-	470 224	470 224
Yhteensä	4 139 261	4 723 857	12 364 342	2 233 576	2 695 366	26 156 402

Velat, joissa on ennenaikaisen eräännyttämisen mahdollisuus, ovat taulukossa sen mukaisessa maturiteettiluokassa, jolloin eräännyttäminen olisi ensimmäisen kerran mahdollista. Yhtiön arvio on, että velkoja tullaan vuoden 2014 aikana eräännyttämään ennenaikaisesti 40–60%. Vuoden 2013 aikana eräänntyi tällaisia velkoja ennenaikaisesti 73%.

Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

31.12.2012 (1 000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta	98 828	8 000	-	-	-	106 828
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	223 208	1 074 287	5 185 649	3 813 222	5 467 866	15 764 232
Saamistodistukset	1 656 432	1 020 865	3 261 629	517 729	181 174	6 637 831
Yhteensä	1 978 469	2 103 152	8 447 278	4 330 951	5 649 040	22 508 890

31.12.2012 (1 000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	1 781 880	267 971	225 297	355 912	1 330 669	3 961 730
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	20 986	26 620	216 996	473 148	311 726	1 049 477
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 854 234	6 164 798	7 422 376	1 695 948	661 018	18 798 375
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	40 000	10 000	39 346	-	1 009	90 355
Yhteensä	4 697 101	6 469 389	7 904 016	2 525 009	2 304 422	23 899 936

Velat, joissa on ennenaikaisen eräännyttämisen mahdollisuus, ovat taulukossa sen mukaisessa maturiteettiluokassa, jolloin eräännyttäminen olisi ensimmäisen kerran mahdollista. Yhtiön arvio on, että velkoja tullaan vuoden 2013 aikana eräännyttämään ennenaikaisesti 40–50%. Vuoden 2012 aikana eräänntyi tällaisia velkoja ennenaikaisesti 34%.

Liite 7. Rahoitusvarojen ja -velkojen netottaminen

Seuraaviin rahoitusvaroihin ja -velkoihin liittyy täytäntöön pantavissa olevia yleisiä netotussopimuksia:

31.12.2013 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo, brutto	Taseessa netotetut, brutto	Kirjanpitoarvo, netto	Rahamäärät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Vakuudeksi saatu käteinen	Vakuudeksi annettu käteinen	Netto
Rahoitusvarat						
Johdannaissopimukset	1 094 150	-	1 094 150	-354 890	-	739 260
Rahoitusvelat						
Johdannaissopimukset	1 818 359	-	1 818 359	-	-553 200	1 285 159

Yhtiö ei ole esittänyt rahoitusvaroja tai -velkoja netotettuna taseessa vuonna 2013.

31.12.2012 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo, brutto	Taseessa netotetut, brutto	Kirjanpitoarvo, netto	Rahamäärät, joita ei ole netotettu taseessa		
				Vakuudeksi saatu käteinen	Vakuudeksi annettu käteinen	Netto
Rahoitusvarat						
Johdannaissopimukset	2 551 683	-	2 551 683	-1 774 050	-	777 633
Rahoitusvelat						
Johdannaissopimukset	937 983	-	937 983	-	-1 500	936 483

Yhtiö ei ole esittänyt rahoitusvaroja tai -velkoja netotettuna taseessa vuonna 2012.

Liite 8. Käteiset varat

(1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Kassa	3	3
Vaadittaessa maksettavat talletukset keskuspankeissa	354 229	228 185
Yhteensä	354 232	228 188

Liite 9. Saamiset luottolaitoksilta

31.12.2013 (1 000 €)	Yhteensä	Vaadittaessa maksettavat	Muut kuin vaadittaessa maksettavat
Kotimaisilta luottolaitoksilta	34 356	9 133	25 223
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	554 788	1 588	553 200
Yhteensä	589 144	10 721	578 423

31.12.2012 (1 000 €)	Yhteensä	Vaadittaessa maksettavat	Muut kuin vaadittaessa maksettavat
Kotimaisilta luottolaitoksilta	56 242	5 144	51 098
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	50 586	586	50 000
Yhteensä	106 828	5 730	101 098

Liite 10. Saamistodistukset

31.12.2013 (1 000 €)	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat saamistodistukset	926 386	652 008	1 578 395
Eräpäivään asti pidettävät	-	652 008	652 008
Kuntatodistukset	-	652 008	652 008
Myytäviksi olevat	900 169	-	900 169
Valtion jvk:t	517 258	-	517 258
Muiden julkisyhteisöjen jvk:t	382 910	-	382 910
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	26 217	-	26 217
Muiden julkisyhteisöjen jvk:t	26 217	-	26 217
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat saamistodistukset	4 103 393	303 856	4 407 250
Eräpäivään asti pidettävät	-	172 816	172 816
Pankkien jvk:t	-	4 999	4 999
Yritystodistukset	-	51 968	51 968
Muut saamistodistukset	-	115 849	115 849
Myytäviksi olevat	3 437 314	11 145	3 448 459
Pankkien jvk:t	3 426 636	-	3 426 636
Muut saamistodistukset	10 678	11 145	21 823
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	666 079	119 896	785 975
Pankkien sijoitustodistukset	-	119 896	119 896
Pankkien jvk:t	666 079	-	666 079
Yhteensä	5 029 780	955 865	5 985 644
Joista keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat	4 654 390	3 903	4 658 293
Joista yhteensä ne, joille ei kerrytetä korkoa	4 999	-	4 999

31.12.2012 (1 000 €)	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat saamistodistukset	693 933	697 341	1 391 274
Eräpäivään asti pidettävät	-	697 341	697 341
Kuntatodistukset	-	697 341	697 341
Myytäviksi olevat	667 143	-	667 143
Valtion jvk:t	333 618	-	333 618
Muiden julkisyhteisöjen jvk:t	333 525	-	333 525
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	26 790	-	26 790
Muiden julkisyhteisöjen jvk:t	26 790	-	26 790
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat saamistodistukset	4 594 494	652 063	5 246 557
Eräpäivään asti pidettävät	132 649	55 309	187 958
Pankkien jvk:t	-	4 999	4 999
Yritystodistukset	-	55 309	55 309
Muut saamistodistukset	-	127 650	127 650
Myytäviksi olevat	3 751 060	16 926	3 767 986
Pankkien sijoitustodistukset	-	-	-
Pankkien jvk:t	3 338 586	-	3 338 586
Muut saamistodistukset	412 474	16 926	429 400
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat	710 785	579 828	1 290 613
Pankkien sijoitustodistukset	-	579 828	579 828
Pankkien jvk:t	659 358	-	659 358
Muut saamistodistukset	51 426	-	51 426
Yhteensä	5 288 427	1 349 404	6 637 831
Joista keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat	4 534 815	70 152	4 604 967
Joista yhteensä ne, joille ei kerrytetä korkoa	4 999	-	4 999

■ Kuntarahoitus-konserni

Luokittelun muutokset: Myytävissä olevista on siirretty eräpäivään asti pidettäviin

	Sijoitusten käypä arvo siirtohetkellä
1.1.2008	171 935
1.7.2008	34 967
Yhteensä	206 902

Mikäli luokittelun muutosta ei olisi tehty, sijoitusten käyvän arvon muutosten vaikutus käyvän arvon rahastoon olisi ollut:

2013	1 139
2012	2 182
2011	5 238
2010	3 903
2009	-3 487
2008	-22 319
Kumulatiivisesti	-13 344

Eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin siirrettyjen saamistodistusten arvostuseroa on purettu käyvän arvon rahastosta:

2013	167
2012	272
2011	652
2010	765
2009	953
2008	852

Liite 11. Osakkeet ja osuudet

31.12.2013 (1000 €)	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Joista luottolaitoksissa
Myytävissä olevat	10 023	27	10 050	-
Yhteensä	10 023	27	10 050	-

31.12.2012 (1000 €)	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Joista luottolaitoksissa
Myytävissä olevat	10 008	27	10 035	-
Yhteensä	10 008	27	10 035	-

Liite 12. Johdannaisopimukset

31.12.2013 (1000 €)	Kohde-etuuden nimellisarvo			Yhteensä	Käypä arvo	
	Jäljellä oleva juoksu-aika				Positiivinen	Negatiivinen
	Alle 1 vuotta	1 – 5 vuotta	Yli 5 vuotta			
Muut kuin suojauslaskennassa olevat sopimukset (IFRS-luokittelu)						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	1 688 698	2 692 239	2 093 043	6 473 980	45 484	-59 989
Korkotermiinit	5 000	-	-	5 000	-	-2
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset	-	23 807	15 354	39 160	145	-142
Terminisopimukset	1 442 027	-	-	1 442 027	-	-26 134
Osakejohdannaiset	216 133	1 989 851	26 382	2 232 366	88 486	-88 486
Muut johdannaiset	29 896	166 888	56 500	253 285	34 422	-34 182
Yhteensä	3 381 755	4 872 785	2 191 279	10 445 819	168 537	-208 935
Suojauslaskennassa olevat sopimukset (IFRS-luokittelu)						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	1 685 500	10 568 883	13 158 175	25 412 558	273 041	-258 375
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuuttavaihtosopimukset	3 476 168	11 039 449	2 370 984	16 886 601	652 572	-1 351 049
Yhteensä	5 161 668	21 608 332	15 529 159	42 299 159	925 613	-1 609 424
Kaikki yhteensä	8 543 423	26 481 118	17 720 438	52 744 978	1 094 150	-1 818 359

31.12.2012 (1000 €)	Kohde-etuuden nimellisarvo				Käypä arvo	
	Jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Positiivinen	Negatiivinen
	Alle 1 vuotta	1 – 5 vuotta	Yli 5 vuotta			
Muut kuin suojauslaskennassa olevat sopimukset (IFRS-luokittelu)						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	582 000	4 068 764	1 545 619	6 196 383	56 035	-91 858
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihto-sopimukset	-	35 554	18 304	53 858	329	-323
Termiinisopimukset	927 088	-	-	927 088	592	-13 249
Osakejohdannaiset	1 002 111	2 701 622	86 760	3 790 493	172 391	-172 391
Muut johdannaiset	145 019	164 043	56 500	365 562	44 093	-43 733
Yhteensä	2 656 217	6 969 983	1 707 184	11 333 384	273 441	-321 554
Suojauslaskennassa olevat sopimukset (IFRS-luokittelu)						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	261 784	7 434 418	10 928 828	18 625 030	516 296	-378 058
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihto-sopimukset	2 483 905	7 587 950	3 969 502	14 041 357	1 761 946	-238 371
Yhteensä	2 745 689	15 022 368	14 898 329	32 666 387	2 278 242	-616 429
Kaikki yhteensä	5 401 907	21 992 351	16 605 513	43 999 772	2 551 683	-937 983

Liite 13. Aineettomat hyödykkeet

(1000 €)	31.12.2013	31.12.2012
IT-järjestelmät	4 740	2 399
Yhteensä	4 740	2 399

Liite 14. Aineelliset hyödykkeet

(1000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Kiinteistöt	873	914
Toimitilojen perusparannusmenot	604	814
Muut aineelliset hyödykkeet	1048	614
Yhteensä	2 525	2 341

Liite 15. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet		
			Kiinteistöt	Muut aineelli- set hyödykkeet
31.12.2013 (1 000 €)	Yhteensä			
Hankintameno 1.1.	4 839	1 207	3 238	4 445
+ Lisäykset tilikautena	2 961	-	799	799
- Vähennykset tilikautena	-	-	-50	-50
Hankintameno 31.12.	7 800	1 207	3 987	5 193
Kertyneet poistot 1.1.	2 440	293	1 810	2 103
- Vähennysten kertyneet poistot	-	-	-12	-12
+ Tilikauden poisto	620	40	536	576
Kertyneet poistot 31.12.	3 060	333	2 335	2 668
Kirjanpitoarvo 31.12.	4 740	873	1 652	2 525

	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet		
			Kiinteistöt	Muut aineelli- set hyödykkeet
31.12.2012 (1 000 €)	Yhteensä			
Hankintameno 1.1.	4 156	1 167	2 888	4 055
+ Lisäykset tilikautena	738	40	350	390
- Vähennykset tilikautena	-55	-	-	-
Hankintameno 31.12.	4 839	1 207	3 238	4 445
Kertyneet poistot 1.1.	1 882	254	1 340	1 594
- Vähennysten kertyneet poistot	-1	-	-	-
+ Tilikauden poisto	559	39	470	509
Kertyneet poistot 31.12.	2 440	293	1 810	2 103
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 399	914	1 428	2 342

Liite 16. Muut varat

(1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Leasingvuokraamiset	3 200	1 954
Muut	-1 222	456
Yhteensä	1 977	2 410

Liite 17. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

(1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Korot	229 647	253 683
Muut	2 009	531
Yhteensä	231 656	254 214

Liite 18. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennalliset verosaamiset (1 000 €)	31.12.2012	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu laajaan tulokseen	31.12.2013
Muista väliaikaisista eroista				
Käyvän arvon rahastosta	-	-	-	-
Yhteensä	-	-	-	-

Laskennalliset verovelat (1 000 €)	31.12.2012	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu laajaan tulokseen	31.12.2013
Muista väliaikaisista eroista				
Käyvän arvon rahastosta	7 115	-	-1 544	5 571
Vapaaehtoisten varausten muutoksesta	70 555	9 841	-	80 396
Yhteensä	77 670	9 841	-1 544	85 967

Laskennallisen verovelan laskemiseen on vuonna 2013 sovellettu 1.1.2014 voimaan tulevaa yhteisöverokantaa 20%. Verokannan muutos 24,5%:sta 20%:iin hyväksyttiin hallituksen esityksessä HE 185/2013 17.12.2013. Verokannan muutoksesta kirjattiin tuloslaskelmaan 12 959 tuhatta euroa laskennallisen verovelan vähennystä.

Laskennalliset verosaamiset (1 000 €)	31.12.2011	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu laajaan tulokseen	31.12.2012
Muista väliaikaisista eroista				
Käyvän arvon rahastosta	4 611	-	-4 611	-
Yhteensä	4 611	-	-4 611	-

Laskennalliset verovelat (1 000 €)	31.12.2011	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu laajaan tulokseen	31.12.2012
Muista väliaikaisista eroista				
Käyvän arvon rahastosta	-	-	7 115	7 115
Vapaaehtoisten varausten muutoksesta	43 605	26 950	-	70 555
Yhteensä	43 605	26 950	7 115	77 670

Liite 19. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

(1 000 €)	31.12.2013		31.12.2012	
	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo
Joukkovelkakirjalainat	18 677 686	22 391 949	17 434 533	20 045 787
Muut	1 591 612	1 592 027	1 363 841	1 377 088
Yhteensä	20 269 298	23 983 977	18 798 375	21 422 875

Kaikki emoyhtiön varainhankinta on Kuntien takauskeskuksen takaamaa.

Liite 20. Muut velat

(1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Maksujenvälitys	6	1 059
Muut	1 389	247
Yhteensä	1 395	1 306

Liite 21. Siirtovelat ja saadut ennakot

(1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Korot	260 743	284 677
Muut	7 847	13 322
Yhteensä	268 590	297 999

Liite 22. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

31.12.2013 (1 000 €)	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Korkosidonta	Takaisinmaksu aikaisintaan
1) Debentuurilaina 1/06	EUR	35 000	37 965	Kiinteä	9.5.2016
2) Pääomalaina 1/03	EUR	10 000	10 000	Euribor 6kk	10.12.2010
3) Pääomasijoitukset	EUR	1 009	1 009	Euribor 12kk	
Yhteensä		46 009	48 974		

31.12.2012 (1 000 €)	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Korkosidonta	Takaisinmaksu aikaisintaan
1) Debentuurilaina 1/06	EUR	35 000	39 346	Kiinteä	9.5.2016
2) Pääomalaina 1/03	EUR	10 000	10 000	Euribor 6kk	10.12.2010
3) Pääomasijoitukset	EUR	1 009	1 009	Euribor 12kk	
4) lkuinen laina 1/08	EUR	40 000	40 000	Euribor 6kk	31.3.2013
Yhteensä		86 009	90 355		

Lainojen ehdot:

1) Lainan eräpäivä on 9.5.2021. Yhtiöllä on oikeus maksaa lainan pääoma kertyneine korkoineen ennaikaisesti takaisin koronmaksupäivänä alkaen 9.5.2016, aikaisemmin vain Finanssivalvonnan kirjallisella suostumuksella. Debentuurilaina ja sille kertynyt korko voidaan maksaa yhtiön purkautuessa ja konkurssissa vain kaikkia muita velkoja huonommalla etuoikeudella. Laina on etuoikeusasemaltaan vähintään samassa asemassa kuin yhtiön tulevaisuudessa mahdollisesti liikkeeseen laskemat tai ottamat debentuurilainat, joilla on eräpäivä ja vastaavanehtoiset sitoumukset.

2) Lainassa ei ole eräpäivää. Yhtiö on sitoutunut maksamaan korkoa vain, jos maksettava määrä voidaan käyttää voitonjakoon yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen mukaan. Laina ei tuota kumulatiivista oikeutta korkoon. Laina voidaan maksaa takaisin edellyttäen, että Kuntarahoituksen viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen mukaisella sidotulla pääomalla ja muilla jakokelvottomilla varoilla on täysi kate ja että Finanssivalvonta antaa takaisinmaksulle luvan. Lainaehdojen mukaan yhtiöllä on 10.12.2010 ja sen jälkeen aina koronmaksupäivänä oikeus maksaa laina takaisin edellä mainittujen edellytysten täytyessä. Yhtiö ei käyttänyt tilikauden aikana sanottua oikeuttaan maksaa laina takaisin. Tilikauden loppuun asti kertynyt korko on kirjattu tilinpäätöksessä korkokuluksi.

Pääomalaina ja sille kertynyt korko voidaan maksaa yhtiön purkautuessa ja konkurssissa vain kaikkia muita velkoja huonommalla etuoikeudella. Yhtiön pääomalaina on etuoikeusasemaltaan samassa asemassa kuin tulevaisuudessa mahdollisesti liikkeeseen lasketut tai otetut pääomalainat ja vastaavanehtoiset sitoumukset. Lainalla on parempi etuoikeus kuin yhtiön osakkeilla.

3) Pääomasijoitukset eivät ole irtisanottavissa, mutta yhtiö voi maksaa ne takaisin Finanssivalvonnan luvalla edellyttäen, että yhtiön omat varat eivät alene alle minimitason. Korkoa voidaan maksaa vain siltä osin ja siinä määrin kuin voitonjako luottolaitoksessa on mahdollinen ja voitonjakokelpoiset varat siihen riittävät ja luottolaitoksen hallitus niin päättää. Oikeus koronmaksuun ei siirry seuraaville tilikausille, mikäli korkoa ei ole aikaisemmilta vuosilta maksettu. Vallitseva korkotaso ei mahdollista lainaehdojen mukaista koronmaksua vuodelta 2013.

4) Lainassa ei ole eräpäivää. Yhtiöllä on oikeus maksaa lainan pääoma kertyneine korkoineen ennaikaisesti takaisin Finanssivalvonnan luvalla aikaisintaan 31.3.2013. Yhtiöllä on oikeus lykätä velasta maksettavan koron maksua, mikäli yhtiön vakavaraisuus ei täytä lain vaatimuksia, yhtiöllä ei ole jakokelpoisia varoja tai yhtiö ei voi muuten jakaa osinkoa.

Laina ja sille kertynyt korko voidaan maksaa yhtiön purkautuessa ja konkurssissa vain kaikkia muita velkoja huonommalla etuoikeudella. Laina on etuoikeusasemaltaan vähintään samassa asemassa kuin yhtiön muut vastaavat ikuiset lainat ja tulevaisuudessa mahdollisesti liikkeeseen laskemat tai ottamat vastaavat ikuiset lainat. Tilikauden loppuun asti kertynyt korko on kirjattu tilinpäätöksessä korkokuluksi.

Yhtiö maksoi 31.3.2013 Finanssivalvonnan luvalla pois 40 miljoonan euron suuruisen ikuisen lainan (lkuinen laina 1/08).

Liite 23. Osakkeita koskevat liitetiedot

Osakkeiden lukumäärässä ei ole tapahtunut muutoksia tilikauden aikana:

(1000 €)	Osakkeiden lukumäärä (kpl)	Osakepääoma	Vararahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Yhteensä
1.1.2012	39 063 798	42 583	277	40 366	83 226
31.12.2012	39 063 798	42 583	277	40 366	83 226
31.12.2013	39 063 798	42 583	277	40 366	83 226

Emoyhtiöllä on kaksi osakesarjaa A ja B, jotka eivät kuitenkaan eroa toisistaan äänivallan tai voitonjaon osalta, vaan jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Osakkeiden hankintaa on rajoitettu yhtiöjärjestyksen suostumus- ja lunastuslausekkein. Kaikki liikkeeseen lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti.

Oman pääoman rahastot:

Vararahasto on osakeyhtiölain 8 luvun 1 §:ssä tarkoitettua sidottua omaa pääomaa. Käyvän arvon rahastoon kirjataan myytävissä olevien rahoitusvarojen arvonmuutokset. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon merkitään se osa osakkeista maksettavasta vastikkeesta, jota ei kirjata osakepääomaan. Emoyhtiön vuoden 2009 osakeannin ehtojen mukaisesti osakeannilla kerätyt varat on kirjattu sijoitetun vapaan oman pääomaan rahastoon.

Liite 24. Ehdolliset varat

Konsernilla on finanssikriisin seurauksena 2924 tuhannen euron suuruinen saatava liittyen eri luottolaitosten insolvenssimenettelyihin. Perintätulos riippuu kyseisten luottolaitosten pesänselvitysmenettelyiden jälkeisestä takaisinmaksukyvyistä ja kyseisten menettelyiden lopputuloksesta. Alkuperäisestä saatavasta on tehty täysimääräiset arvonalentumiskirjaukset.

Liite 25. Ehdolliset velat

Vastuut ja vakuudet (1000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Pantatut velkakirjat keskuspankille	2 207 573	2 036 320
Pantatut velkakirjat Kuntien takauskeskukselle	15 451 996	13 381 558
Pantatut saamistodistukset Kuntien takauskeskukselle	5 191 218	5 738 476
Pantatut talletukset Kuntien takauskeskukselle	-	20 000
Yhteensä	22 850 788	21 176 354
Taseen ulkopuoliset sitoumukset (1000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Sitovat luottolupaukset	981 420	1 247 588
Yhteensä	981 420	1 247 588

Liite 26. Vuokravastuut

(1000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Yhden vuoden kuluessa erääntyvät	1 405	1 456
Yli vuoden enintään viiden vuoden kuluessa erääntyvät	1 941	3 040
Yli viiden vuoden kuluessa erääntyvät	-	-
Yhteensä	3 346	4 496

Liite 27. Lähipiiritapahtumat

Kuntarahoituksen lähipiiriin kuuluvat yhtiön osakkeenomistajat, joilla on yli 20%:n omistusosuus ja vastaava äänivalta yhtiössä, toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, hallituksen jäsenet ja päävastuullinen tilintarkastaja sekä näiden henkilöiden puoliset, alaikäiset lapset ja määräysvaltayhteisöt. Kuntarahoituksen toimintaa rajaa Kuntien takauskeskuksesta annettu laki ja Kuntien takauskeskuksen kanssa allekirjoitettu puitesopimus, joiden perusteella yhtiö voi myöntää rahoitusta ainoastaan lain mukaisille tahoille (kunnat, kuntayhtymät, kuntien määräysvallassa olevat yhtiöt sekä valtion viranomaisten nimeämät asuntojen vuokraamista tai tuottamista ja ylläpitoa sosiaalisin perustein harjoittavat yhteisöt). Kuntarahoitus ei ole toteuttanut liiketoimia tämän lähipiirin kanssa poislukien työsuhdeperäisen palkan- ja palkkiomaksun eikä Kuntarahoituksella ole laina- tai rahoitussaamisia mainitulta lähipiiriltä.

Kuntarahoituksen lähipiiriin kuuluu myös tytäryhtiö Inspira, jonka kanssa toteutetut liiketapahtumat käsittävät hallintopalveluihin liittyviä veloituksia. Tytäryrityksen kanssa toteutuneet liiketoimet sekä saamiset ja velat:

Tytäryrityksen kanssa toteutuneet liiketoimet sekä saamiset ja velat

(1 000 €)	2013	2012
Myynnit	41	33
Ostot	-38	-75
Saamiset	0	-
Velat	10	19

Liite 28. Palkat ja palkitseminen

Johdon työsuhde-etuudet

Toimitusjohtajalle ja varatoimitusjohtajalle maksetut ennakonpidätyksen alaiset palkat ja palkkiot:

Palkat ja palkkiot (1 000 €)	2013	2012
Toimitusjohtaja	586	497
Varatoimitusjohtaja	465	389
Yhteensä	1 051	886

Irtisanomisen yhteydessä, mikäli irtisanominen tapahtuu yhtiön puolesta, se suorittaa toimitus- ja varatoimitusjohtajalle erokorvauksen, joka vastaa johtajan kokonaiskuukausipalkkaa kerrottuna kuudella.

Toimitus- ja varatoimitusjohtajan irtisanomisaika on yhtiön puolesta 6 kuukautta. Toimitus- ja varatoimitusjohtajan eläkeikä määräytyy työntekijän eläkelain mukaan.

Toimitusjohtajan työsuhde-etuudet (auto- ja asuntoedut) päättyvät irtisanomisajan päättyessä.

Hallituksen palkkiot

Hallituksen jäsenille maksetaan yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti vuosipalkkio ja kokouspalkkiot. Hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkio on 30 000 euroa, varapuheenjohtajan vuosipalkkio 18 000 euroa ja jäsenen vuosipalkkio 15 000 euroa. Kokouspalkkio hallituksen ja valiokuntien kokouksista on puheenjohtajille 800 euroa kokousta kohden ja jäsenille 500 euroa kokousta kohden.

Palkat ja palkkiot (1 000 €)	2013	2012
Hallituksen jäsenet		
Eva Liljebloom, hallituksen puheenjohtaja	41	35
Fredrik Forssell, hallituksen varapuheenjohtaja	26	19
Teppo Koivisto	22	17
Tapio Korhonen, hallituksen jäsen 26.3.2013 asti	12	19
Sirpa Louhevirta	21	17
Ossi Repo, hallituksen jäsen 26.3.2013 asti	10	15
Tuula Saxholm, hallituksen jäsen 26.3.2013 alkaen	11	-
Asta Tolonen	21	15
Juha Yli-Rajala	22	18
Yhteensä	184	154

Yhtiökokoukseen 26.3.2013 saakka toimineen emoyhtiön hallituksen palkkiot on ilmoitettu Kuntarahoitus Oyj:n vuosikertomuksessa 2012, joka on saatavilla yhtiön internet-sivuilla osoitteessa www.kuntarahoitus.fi.

Palkat ja palkitseminen

Palkitsemisjärjestelmä

Kuntarahoituksen johdon ja henkilöstön palkkiot muodostuvat kiinteästä kokonaispalkasta (rahapalkka ja luontoisedut) ja muuttuvasta palkitsemisesta palkitsemisjärjestelmän ehtojen mukaan. Muuttuvan palkkion tarkoituksena on varmistaa ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus ja pysyminen yhtiössä, edistää haastavien tavoitteiden saavuttamista sekä lisätä työn tehokkuutta ja näin kasvattaa yhtiön omistaja-arvoa.

Hallitus vahvistaa toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkat ja muut palkkiot sekä työsuhteen ehdot. Lisäksi hallitus vahvistaa toimitusjohtajan esityksestä toimitusjohtajalle suoraan raportoivien henkilöiden palkat ja palkkiot. Yhtiössä ei ole käytössä tavanomaisuudesta poikkeavia luontoisetuja. Käytössä olevat asunto- ja autoedut ovat osa henkilön kokonaispalkkaa.

Kuntarahoitus seuraa hallituksen vahvistaman strategian mukaisesti palkkojen ja palkitsemisen osalta rahoitusalan ja toimintaympäristön kehitystä. Kaikkien tehtävien osalta on tehty vaatimusarviointi, jotta saavutetaan riittävä vertailukelpoisuus markkinatietoihin. Palkitsemisjärjestelmän kehittämisessä ja markkinavertailujen tekemisessä käytettyä apuna seuraavia ulkopuolisia tahoja: Hay Group Oy, Alexander Corporate Finance Oy, KPMG Oy.

Yhtiössä ei ole käytössä erillistä johdon palkitsemisjärjestelmää. Koko henkilökunnan palkitsemiseen sovelletaan samaa hallituksen hyväksymää palkitsemisjärjestelmää. Palkitsemisjärjestelmän on hallituksen hyväksyttäväksi valmistellut hallituksen palkitsemisvaliokunta, johon kuuluvat seuraavat hallituksen jäsenet: hallituksen puheenjohtaja Eva Liljebloom, Teppo Koivisto ja Juha Yli-Rajala.

Palkitsemisvaliokunta valmistelee kaikki palkitsemiseen liittyvät asiat ennen asioiden käsittelyä hallituksen toimesta. Näitä ovat esimerkiksi palkitsemisjärjestelmän ehtoja koskevat muutokset, yhtiökohtaisten tavoitteiden toteutuminen ja siitä seuraava palkitseminen, toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten muuttuvat palkkiot ja yhteenvetotiedot koko henkilökunnan palkitsemisesta.

Palkitsemisjärjestelmän mukaiset tavoitteet asetetaan kullekin kalenterivuodelle (ansaintavuosi). Palkitsemisjärjestelmä perustuu kaikissa henkilöstöryhmissä (ml. toimiva johto) sekä yhtiökohtaisen että henkilökohtaisen suorituksen arviointiin. Palkitsemisjärjestelmässä yhtiökohtaisten, osastokohtaisten ja henkilökohtaisten tavoitteiden painoarvo vaihtelee eri henkilöstöryhmissä. Toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten osalta tavoitteet ovat yksinomaan yhtiökohtaisia, mutta tavoitteiden arvioinnissa huomioidaan aina henkilökohtainen suoriutuminen tavoitteiden osalta. Yhtiökohtaisen suorituksen arvioinnin hyväksyy hallitus, osastokohtaisen suoritusarvioinnin hyväksyy johtoryhmä ja henkilökohtaisen suoritusarvioinnin hyväksyy kunkin työntekijän esimies.

Luottolaitoksia koskevan sääntelyn vuoksi kultakin vuodelta ansaitut palkkiot viivästetään maksettavaksi neljänä seuraavana vuonna, mikäli henkilön palkkio ylittää 50.000 euroa. Sääntelyn edellyttämällä tavalla hallituksella on aina viime kädessä oikeus päättää palkkioiden maksamatta jättämisestä, mikäli maksaminen vaarantaisi yhtiön vakavaraisuuden tai olisi muuten vastoin tavanomaisia ja varovaisia liiketoiminnallisia periaatteita. Riskienvalvontatehtävissä olevien henkilöiden palkitseminen ei perustu valvotun toiminnon tulokseen. Hallitus voi päättää myös aina yksittäisen henkilön osalta ansaitun tai viivästetyn palkkion maksamatta jättämisestä riskiperusteiseen arviointiin pohjautuen.

Muuttuva palkkio voidaan maksaa ainoastaan henkilölle, joka on työsuhteessa yhtiöön palkkion maksuhetkellä.

Muuttuvat palkkiot maksetaan aina rahana eikä yhtiössä ole käytössä osake- tai optioperusteisia palkitsemisjärjestelmiä. Muuttuvista palkkioista puolet on kytketty yhtiön luottoluokituksen määräytymiseen suhteessa Suomen valtion luottoluokitukseen. Muuttuva palkkio voi siten laskea, jos yhtiön luottoluokitus laskee suhteessa Suomen valtion luottoluokitukseen.

Palkat ja palkkiot vuonna 2013

Vuonna 2013 maksetut muuttuvat palkkiot ovat perustuneet hallituksen hyväksymään Kuntarahoituksen palkitsemisjärjestelmään ja sen mukaisesti asetettuihin tavoitteisiin vuodelle 2012. Lisäksi vuonna 2013 on maksettu palkkioita, jotka oli viivästetty maksettavaksi vuonna 2013.

Vuonna 2013 maksettujen ja siten vuodelta 2012 ansaittujen muuttuvien palkkioiden osalta toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten palkitsemisjärjestelmän mukainen tavoitepalkkiotaso oli kuuden kuukauden palkkaa vastaava määrä. Maksimipalkkio oli kahdentoista kuukauden palkkaa vastaava määrä. Muissa henkilöstöryhmissä tavoitepalkkiotasot vaihtelevat puolentoista kuukauden ja neljän kuukauden palkkaa vastaavan määrän välillä ja maksimipalkkiotasot kolmen kuukauden ja 8 kuukauden palkkaa vastaavan määrän välillä. Maksimipalkkio voi tulla kyseeseen vain erittäin poikkeuksellisesta suorituksesta.

Huolimatta yhtiön erinomaisesta menestyksestä vuonna 2012 ei yhtiössä maksettu vuonna 2013 palkitsemisjärjestelmän mukaista maksimipalkkioita missään henkilöstöryhmässä vuoden 2012 suoriutumisesta. Yhtiössä ei ole vuonna 2013 ollut palkkionsaajia, joiden palkkio olisi tilikauden aikana ylittänyt miljoona euroa.

Seuraavassa taulukossa on tarkempia tietoja koskien luottolaitoksia koskevan sääntelyn mukaisesti yhtiön toimivalle johdolle (toimitusjohtaja ja muut johtoryhmän jäsenet), liiketoiminnasta vastaaville osastonjohtajille (asiakasrahoituksesta, leasingista, varainhankinnasta, sijoitustoiminnasta ja treasuryä vastaavat osastonjohtajat), riskienhallintajohtajalle (johtoryhmän jäsen) ja compliancesta vastaavan johtajan (johtoryhmän jäsen) palkoista ja palkitsemisesta vuonna 2013:

■ Kuntarahoitus-konserni

(1 000 €)	2013	2012
Ryhmään kuuluvien henkilöiden lukumäärä	11	10
Ryhmän kiinteät palkat	1 925	1 704
Ryhmän tilikauden kauden aikana ansaituksi todetut muuttuvat palkkiot	1 125	1 188
Tuleville vuosille viivästettyjen muuttuvien palkkioiden määrä	450	324
Aiemmilta vuosilta viivästettyjen palkkioiden määrä, jotka maksettu tilikaudella	388	-
Tilikaudella maksettujen palkkioiden yhteismäärä (ansaitut ja aiemmilta vuosilta viivästetyt)	1 063	864

Kaikki edellä olevissa taulukoissa olevat tiedot on esitetty ilman sivukuluja.

Hallitus on päättänyt vuonna 2013 palkitsemisjärjestelmän uudistamisesta niin, että toimitusjohtajan ja muun johtoryhmän jäsen-ten osalta maksimipalkkiomahdollisuutta on laskettu 25%. Tämä tarkoittaa maksimiansaintamahdollisuuden laskemista 12 kuukau-desta 9 kuukauden palkkaa vastaavaan määrään. Tämä muutos tuli voimaan vuoden 2014 alusta ja sitä sovelletaan siten ensimmäisen kerran vuonna 2015 määritettäviin eli vuodelta 2014 ansaittaaviin palkkioihin.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liite 29. Korkotuotot ja -kulut

Korkotuotot (1 000 €)	2013	2012
Saamisista luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	338	1 422
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	260 267	313 775
Saamistodistuksista	88 154	91 935
Johdannaissopimuksista	-171 555	-134 503
Leasingtoiminnasta	1 279	1 080
Muut korkotuotot	1 531	1 952
Yhteensä	180 014	275 660

Korkokulut (1 000 €)	2013	2012
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	22 563	28 691
Veloista luottolaitoksille ja keskuspankeille	59 212	45 450
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	320 135	519 486
Johdannaissopimuksista	-374 177	-463 471
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 850	2 563
Muut korkokulut	942	540
Yhteensä	30 524	133 259

Liite 30. Palkkiotuotot

(1 000 €)	2013	2012
Rahoituksen neuvonantopalveluista	1 641	1 730
Muusta toiminnasta	292	-
Yhteensä	1 933	1 730

Liite 31. Palkkiokulut

(1 000 €)	2013	2012
Maksetut toimitusmaksut	137	128
Muut	3 999	3 097
Yhteensä	4 135	3 225

Erä Muut sisältää mm. maksetut takauspalkkiot, säilytyspalkkiot ja ohjelmien päivityskulut.

Liite 32. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

2013 (1 000 €)	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	Käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Johdannaissopimuksista	17	21 047	21 064
Käyvän arvon optiolla kirjatui- sta eristä	81	-16 216	-16 135
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	98	4 831	4 928
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-24	118	94
Yhteensä	74	4 949	5 023

2012 (1 000 €)	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	Käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Johdannaissopimuksista	-	-8 021	-8 021
Käyvän arvon optiolla kirjatui- sta eristä	-1 162	23 524	22 362
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-1 162	15 503	14 341
Valuuttatoiminnan nettotuotot	15	-16	-1
Yhteensä	-1 147	15 487	14 340

Liite 33. Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

(1 000 €)	2013	2012
Tuotot rahasto-osuuksista	254	-
Rahoitusvarojen luovutuksista	-2 396	159
Arvon alentumisten peruutuksista	-	529
Siirroista käyvän arvon rahastosta	2 356	-283
Yhteensä	214	405

Liite 34. Suojauslaskennan nettotulos

(1 000 €)	2013	2012
Suojausinstrumenttien nettotulos	-548 729	335 210
Suojauskohteiden nettotulos	558 346	-334 870
Yhteensä	9 617	340

Liite 35. Liiketoiminnan muut tuotot

(1 000 €)	2013	2012
Muut luottolaitoksen varsinaisesta toiminnasta johtuvat tuotot	5	26
Yhteensä	5	26

Liite 36. Hallintokulut

(1 000 €)	2013	2012
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	8 355	7 416
Eläkekulut	1 603	1 407
Muut henkilösivukulut	400	363
Yhteensä	10 358	9 186
Muut hallintokulut	4 445	4 309
Yhteensä	14 802	13 495

■ Kuntarahoitus-konserni

	2013		2012	
	Keskimäärin	Tilikauden lopussa	Keskimäärin	Tilikauden lopussa
Henkilöstö				
Vakituinen kokoaikainen	70	73	60	65
Vakituinen osa-aikainen	4	4	2	2
Määräaikainen	5	6	6	5
Yhteensä	79	83	68	72

Liite 37. Liiketoiminnan muut kulut

(1 000 €)	2013	2012
Vuokratulot	2 030	1 918
Muut luottolaitoksen varsinaisesta toiminnasta johtuvat kulut	2 907	2 956
Yhteensä	4 937	4 874

Liite 38. Arvonalentumistappiot muista rahoitusvaroista

31.12.2013 (1 000 €)	Sopimuskohtaiset arvonalentumistappiot	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjatut
Eräpäivään asti pidettävistä saamistodistuksista	-	-54	-54
Yhteensä	-	-54	-54

31.12.2012 (1 000 €)	Sopimuskohtaiset arvonalentumistappiot	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjatut
Eräpäivään asti pidettävistä saamistodistuksista	-	-2 020	-2 020
Yhteensä	-	-2 020	-2 020

Liite 39. Tuloverot

(1 000 €)	2013	2012
Tilikauden tulokseen perustuva vero	6 726	7 041
Laskennalliset verot	9 841	26 950
Yhteensä	16 567	33 991
Tulos ennen veroja	141 266	138 601
Verot kotimaan verokannalla	34 610	33 957
Vähennyskeltottomat kulut	46	33
Yhteisöverokannan muutos	-18 089	-
Verot tuloslaskelmassa	16 567	33 991

Liite 40. Raportointikauden jälkeiset tapahtumat

Raportointikauden päättymispäivän jälkeen ei ole tapahtumia, joilla olisi olennaista vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin.

Kuntarahoitus Oyj emoyhtiön tilinpäätös

Tase

(1 000 €)	Liite	31.12.2013	31.12.2012
VASTAAVAA			
Käteiset varat		354 232	228 188
Kassa		3	3
Vaadittaessa maksettavat saamiset keskuspankilta		354 229	228 185
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	(4)	4 658 293	4 604 967
Saamiset luottolaitoksilta	(2)	588 904	106 458
Vaadittaessa maksettavat		10 481	5 360
Muut		578 423	101 098
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	(3)	17 801 239	15 700 124
Leasingkohteet	(5)	81 044	64 107
Saamistodistukset	(4)	1 327 351	2 032 864
Julkisyhteisöiltä		652 008	697 341
Muilta		675 342	1 335 523
Osakkeet ja osuudet	(6)	10 050	10 035
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	(6)	100	100
Johdannaissopimukset	(7)	1 094 150	2 551 683
Aineettomat hyödykkeet	(8, 10)	5 338	3 175
Aineelliset hyödykkeet	(9, 10)	1 922	1 527
Muut aineelliset hyödykkeet		1 922	1 527
Muut varat	(11)	1 796	2 167
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	(12)	231 652	254 212
VASTAAVAA YHTEENSÄ	(18, 19)	26 156 069	25 559 607
VASTATTAVAA			
VIERAS PÄÄOMA			
Velat luottolaitoksille ja keskuspankeille		2 264 386	3 961 730
Luottolaitoksille		2 264 386	3 961 730
Muut		2 264 386	3 961 730
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		929 209	1 049 477
Muut velat		929 209	1 049 477
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	(14)	20 269 298	18 798 375
Joukkovelkakirjalainat		18 677 686	17 434 533
Muut		1 591 612	1 363 841
Johdannaissopimukset	(7)	1 818 359	937 983
Muut velat	(15)	1 301	1 228
Siirtovelat ja saadut ennakot	(16)	268 446	297 769
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	(17)	48 974	90 355
Laskennalliset verovelat	(13)	5 571	7 115
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		25 605 544	25 144 032
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ			
Vapaaehtoiset varaukset		401 980	287 980
OMA PÄÄOMA	(23, 24, 25)		
Osakepääoma		43 008	43 008
Muut sidotut rahastot		22 562	22 203
Vararahasto		277	277
Käyvän arvon rahasto		22 285	21 927
Vapaat rahastot		40 743	40 743
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		40 743	40 743
Edellisten tilikausien voitto		21 641	144
Tilikauden voitto		20 591	21 497
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		148 545	127 595
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	(18, 19)	26 156 069	25 559 607
TASEEN ULKOPUOLISET SITOUKSET			
Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset	(40)	981 420	1 247 588

Tuloslaskelma

(1 000 €)	Liite	1.1. – 31.12.2013	1.1. – 31.12.2012
Korkotuotot	(26)	178 735	274 581
Leasingtoiminnan nettotuotot	(27)	1 279	1 080
Korkokulut	(26)	-30 524	-133 259
KORKOKATE		149 490	142 402
Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista		64	102
Samaan konserniin kuuluvista yrityksistä		64	102
Palkkiotuotot	(28)	293	0
Palkkiokulut	(28)	-4 133	-3 222
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot	(29)	5 023	14 340
Arvopaperikaupan nettotuotot		4 928	14 341
Valuuttatoiminnan nettotuotot		94	0
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	(30)	214	405
Suojauslaskennan nettotulos	(31)	9 617	340
Liiketoiminnan muut tuotot	(32)	47	64
Hallintokulut		-13 569	-12 237
Henkilöstökulut		-9 320	-8 107
Palkat ja palkkiot		-7 511	-6 542
Henkilöstösivukulut		-1 809	-1 565
Eläkekulut		-1 438	-1 243
Muut henkilösivukulut		-371	-322
Muut hallintokulut		-4 249	-4 130
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	(34)	-1 194	-1 056
Liiketoiminnan muut kulut	(33)	-4 594	-4 674
Muiden rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	(35)	54	2 020
LIIKEVOITTO		141 312	138 483
Tilinpäätössiirrot		-114 000	-110 000
Tuloverot		-6 721	-6 986
TILIKAUDEN VOITTO		20 591	21 497

Rahavirtalaskelma

(1000 €)	1.1.–31.12.2013	1.1.–31.12.2012
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA	-62 437	-482 723
Pitkäaikaisen varainhankinnan nettomuutos	3 381 994	1 478 271
Lyhytaikaisen varainhankinnan nettomuutos	234 714	1 127 527
Pitkäaikaisten luottojen nettomuutos	-2 271 953	-2 046 141
Lyhytaikaisten luottojen nettomuutos	52 280	-219 555
Sijoitusten nettomuutos	397 440	-929 650
Vakuustalletusten nettomuutos	-1 970 860	-32 890
Maksetut korot	-28 664	-172 854
Saadut korot	171 333	309 769
Muut tuotot	14 963	7 754
Maksut liiketoiminnan kuluista	-29 749	-8 339
Maksetut verot	-13 935	3 385
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-3 709	-1 128
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-724	-390
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-2 986	-738
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-40 000	-
Pääomalainojen muutokset	-40 000	-
RAHAVAROJEN MUUTOS	-106 146	-483 852
RAHAVARAT 1.1.	1 991 078	2 474 930
RAHAVARAT 31.12.	1 884 932	1 991 078

Rahavaroihin lasketaan mukaan seuraavat tase-erät:

Käteiset varat, saamiset luottolaitoksilta ja lisäksi 3 kuukauden kuluessa erääntyvät saamistodistukset.

(1000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Käteiset varat	354 232	228 188
Saamiset luottolaitoksilta	588 904	106 458
Saamistodistukset, joiden eräpäivä alle 3 kk	941 796	1 656 432
RAHAVARAT YHTEENSÄ	1 884 932	1 991 078

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot, FAS

Liite 1. Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tasetta koskevat liitetiedot

- Liite 2. Saamiset luottolaitoksilta
- Liite 3. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
- Liite 4. Saamistodistukset
- Liite 5. Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle annettu omaisuus
- Liite 6. Osakkeet ja osuudet
- Liite 7. Johdannaissopimukset
- Liite 8. Aineettomat hyödykkeet
- Liite 9. Aineelliset hyödykkeet
- Liite 10. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana
- Liite 11. Muut varat
- Liite 12. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot
- Liite 13. Laskennalliset verosaamiset ja -velat
- Liite 14. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- Liite 15. Muut velat
- Liite 16. Siirtovelat ja saadut ennakot
- Liite 17. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla
- Liite 18. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma
- Liite 19. Tase-erien jakautuminen koti- ja ulkomaan rahan määräisiin eriin
- Liite 20. Arvopapereiden takaisinostosopimukset
- Liite 21. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot
- Liite 22. Rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen hierarkia
- Liite 23. Oman pääoman erät
- Liite 24. Osakepääoma
- Liite 25. Suurimmat osakkeenomistajat

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

- Liite 26. Korkotuotot ja -kulut
- Liite 27. Leasingtoiminnan nettotuotot
- Liite 28. Palkkiotuotot- ja kulut
- Liite 29. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot
- Liite 30. Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot
- Liite 31. Suojauslaskennan nettotulos
- Liite 32. Liiketoiminnan muut tuotot
- Liite 33. Liiketoiminnan muut kulut
- Liite 34. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä
- Liite 35. Arvonalentumistappiot muista rahoitusvaroista
- Liite 36. Liiketoiminta-alueita ja maantieteellisiä markkina-alueita koskevat tiedot

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

- Liite 37. Annetut vakuudet
- Liite 38. Eläkevastuut
- Liite 39. Leasing- ja muut vuokravastuut
- Liite 40. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Henkilöstöä ja johtoa koskevat liitetiedot

- Liite 41. Henkilöstö

Lähipiiritoimet

- Liite 42. Lähipiiriin kuuluvilta olevat laina- ja rahoitussaamiset sekä muut vastuut

Omistukset muissa yrityksissä

- Liite 43. Omistukset muissa yrityksissä

Muut liitetiedot

- Liite 44. Tilintarkastusyhteisölle maksetut tilintarkastus- ja muut palkkiot

Liite 1. Emoyhtiön tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Kuntarahoitus-konsernin emoyhtiö Kuntarahoitus Oyj laatii tilinpäätöksen luottolaitostoiminnasta annettua lakia sekä valtiovarainministeriön asetusta ja Finanssivalvonnan antamaa standardia 3.1 Tilinpäätös ja toimintakertomus noudattaen. Yhtiö raportoi toiminnastaan säännöllisesti Finanssivalvonalle, Suomen Pankille, Euroopan keskuspankille, Kuntien takauskeskukselle ja Tilastokeskukselle.

Vuonna 2008 Kuntarahoitus luokitteli uudestaan osan etukäteisvarainhankinnan saamistodistuksista IAS 39 ja IFRS 7 -standardeihin tehtyjen muutosten perusteella. Finanssivalvonta hyväksyi IFRS-standardeihin tehdyt muutokset myös kansallisiin kirjanpitoperiaatteisiin. Erittely siirroista on esitetty liitetiedossa 4.

Luottotappiovaraukset on emoyhtiössä tehty verolain säädösten puitteissa.

Muut arvostus- ja jaksotuseriaatteet on kuvattu konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tasetta koskevat liitetiedot

Yhtiö ei ole yhdistellyt taseen eriä VMA:n 2 luvun 14 §:n 4 momentin perusteella.

Liite 2. Saamiset luottolaitoksilta

31.12.2013 (1000 €)	Yhteensä	Vaadittaessa maksettavat	Muut kuin vaadittaessa maksettavat
Kotimaisilta luottolaitoksilta	34 116	8 893	25 223
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	554 788	1 588	553 200
Yhteensä	588 904	10 481	578 423

31.12.2012 (1000 €)	Yhteensä	Vaadittaessa maksettavat	Muut kuin vaadittaessa maksettavat
Kotimaisilta luottolaitoksilta	55 872	4 774	51 098
Ulkomaisilta luottolaitoksilta	50 586	586	50 000
Yhteensä	106 458	5 360	101 098

Liite 3. Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

(1000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Yritykset ja asuntoyhteisöt	9 287 948	8 104 843
Julkisyhteisöt	8 329 298	7 428 634
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	183 992	166 647
Yhteensä	17 801 239	15 700 124

Liite 4. Saamistodistukset

31.12.2013 (1 000 €)	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat saamistodistukset	926 386	652 008	1 578 395
Eräpäivään asti pidettävät	-	652 008	652 008
Kuntatodistukset	-	652 008	652 008
Myytavissä olevat	900 169	-	900 169
Valtion jvk:t	517 258	-	517 258
Muiden julkisyhteisöjen jvk:t	382 910	-	382 910
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti arvostettavat	26 217	-	26 217
Muiden julkisyhteisöjen jvk:t	26 217	-	26 217
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat saamistodistukset	4 103 393	303 856	4 407 250
Eräpäivään asti pidettävät	-	172 816	172 816
Pankkien jvk:t	-	4 999	4 999
Yritystodistukset	-	51 968	51 968
Muut saamistodistukset	-	115 849	115 849
Myytavissä olevat	3 437 314	11 145	3 448 459
Pankkien jvk:t	3 426 636	-	3 426 636
Muut saamistodistukset	10 678	11 145	21 823
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti arvostettavat	666 079	119 896	785 975
Pankkien sijoitustodistukset	-	119 896	119 896
Pankkien jvk:t	666 079	-	666 079
Yhteensä	5 029 780	955 865	5 985 644
Joista keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat	4 654 390	3 903	4 658 293
Joista yhteensä ne, joille ei kerrytetä korkoa	4 999	-	4 999

Luokittelun muutokset: Myytävissä olevista on siirretty eräpäivään asti pidettäviin

	Sijoitusten käypä arvo siirtohetkellä
1.1.2008	171 935
1.7.2008	34 967
Yhteensä	206 902

Mikäli luokittelun muutosta ei olisi tehty, sijoitusten käyvän arvon muutoksilla olisi ollut 1 139 tuhannen euron vaikutus käyvän arvon rahastoon.

Eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin siirrettyjen saamistodistusten arvostuseroa on purettu käyvän arvon rahastosta 167 tuhatta euroa vuonna 2013.

■ Kuntarahoitus Oyj emoyhtiö

31.12.2012 (1 000 €)	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat saamistodistukset	693 933	697 341	1 391 274
Eräpäivään asti pidettävät	-	697 341	697 341
Kuntatodistukset	-	697 341	697 341
Myytavissä olevat	667 143	-	667 143
Valtion jvk:t	333 618	-	333 618
Muiden julkisyhteisöjen jvk:t	333 525	-	333 525
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti arvostettavat	26 790	-	26 790
Muiden julkisyhteisöjen jvk:t	26 790	-	26 790
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat saamistodistukset	4 594 494	652 063	5 246 557
Eräpäivään asti pidettävät	132 649	55 309	187 958
Pankkien jvk:t	-	4 999	4 999
Yritystodistukset	-	55 309	55 309
Muut saamistodistukset	-	127 650	127 650
Myytavissä olevat	3 751 060	16 926	3 767 986
Pankkien sijoitustodistukset	-	-	-
Pankkien jvk:t	3 338 586	-	3 338 586
Muut saamistodistukset	412 474	16 926	429 400
Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti arvostettavat	710 785	579 828	1 290 613
Pankkien sijoitustodistukset	-	579 828	579 828
Pankkien jvk:t	659 358	-	659 358
Muut saamistodistukset	51 426	-	51 426
Yhteensä	5 288 427	1 349 404	6 637 831
Joista keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat	4 534 815	70 152	4 604 967
Joista yhteensä ne, joille ei kerrytetä korkoa	4 999	-	4 999

Luokittelun muutokset: Myytävissä olevista on siirretty eräpäivään asti pidettäviin

	Sijoitusten käypä arvo siirtohetkellä
1.1.2008	171 935
1.7.2008	34 967
Yhteensä	206 902

Mikäli luokittelun muutosta ei olisi tehty, sijoitusten käyvän arvon muutoksilla olisi ollut 2 182 tuhannen euron vaikutus käyvän arvon rahastoon.

Eräpäivään asti pidettäviin sijoituksiin siirrettyjen saamistodistusten arvostuseroa on purettu käyvän arvon rahastosta 272 tuhatta euroa vuonna 2012.

Liite 5. Rahoitusleasingsopimuksin vuokralle annettu omaisuus

(1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Koneet ja kalusto	79 812	62 843
Muu omaisuus	1 232	1 264
Yhteensä	81 044	64 107

Liite 6. Osakkeet ja osuudet

31.12.2013 (1 000 €)	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Joista luotto-laitoksissa
Myytavissä olevat	10 023	27	10 050	-
Samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	-	100	100	-
Yhteensä	10 023	127	10 150	-

31.12.2012 (1 000 €)	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Joista luotto-laitoksissa
Myytavissä olevat	10 008	27	10 035	-
Samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	-	100	100	-
Yhteensä	10 008	127	10 135	-

Liite 7. Johdannaissopimukset

31.12.2013 (1000 €)	Kohde-etuuden nimellisarvo				Käypä arvo	
	Jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Positiivinen	Negatiivinen
Alle 1 vuotta	1 – 5 vuotta	Yli 5 vuotta				
Muut kuin suojauslaskennassa olevat sopimukset (IFRS-luokittelu)						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	1 688 698	2 692 239	2 093 043	6 473 980	45 484	-59 989
Korkotermiinit	5 000	-	-	5 000	-	-2
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihto-sopimukset	-	23 807	15 354	39 160	145	-142
Termiinisopimukset	1 442 027	-	-	1 442 027	-	-26 134
Osakejohdannaiset	216 133	1 989 851	26 382	2 232 366	88 486	-88 486
Muut johdannaiset	29 896	166 888	56 500	253 285	34 422	-34 182
Yhteensä	3 381 755	4 872 785	2 191 279	10 445 819	168 537	-208 935

Suojauslaskennassa olevat sopimukset (IFRS-luokittelu)

Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	1 685 500	10 568 883	13 158 175	25 412 558	273 041	-258 375
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihto-sopimukset	3 476 168	11 039 449	2 370 984	16 886 601	652 572	-1 351 049
Yhteensä	5 161 668	21 608 332	15 529 159	42 299 159	925 613	-1 609 424
Kaikki yhteensä	8 543 423	26 481 118	17 720 438	52 744 978	1 094 150	-1 818 359

31.12.2012 (1000 €)	Kohde-etuuden nimellisarvo				Käypä arvo	
	Jäljellä oleva juoksuaika			Yhteensä	Positiivinen	Negatiivinen
Alle 1 vuotta	1 – 5 vuotta	Yli 5 vuotta				
Muut kuin suojauslaskennassa olevat sopimukset (IFRS-luokittelu)						
Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	582 000	4 068 764	1 545 619	6 196 383	56 035	-91 858
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihto-sopimukset	-	35 554	18 304	53 858	329	-323
Termiinisopimukset	927 088	-	-	927 088	592	-13 249
Osakejohdannaiset	1 002 111	2 701 622	86 760	3 790 493	172 391	-172 391
Muut johdannaiset	145 019	164 043	56 500	365 562	44 093	-43 733
Yhteensä	2 656 217	6 969 983	1 707 184	11 333 384	273 441	-321 554

Suojauslaskennassa olevat sopimukset (IFRS-luokittelu)

Korkojohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	261 784	7 434 418	10 928 828	18 625 030	516 296	-378 058
Valuuttajohdannaiset						
Koron- ja valuutanvaihto-sopimukset	2 483 905	7 587 950	3 969 502	14 041 357	1 761 946	-238 371
Yhteensä	2 745 689	15 022 368	14 898 330	32 666 387	2 278 242	-616 429
Kaikki yhteensä	5 401 907	21 992 351	16 605 513	43 999 772	2 551 683	-937 983

Liite 8. Aineettomat hyödykkeet

(1000 €)	31.12.2013	31.12.2012
IT-järjestelmät	4 740	2 399
Muut aineettomat hyödykkeet	598	776
Yhteensä	5 338	3 175

Liite 9. Aineelliset hyödykkeet

(1000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Kiinteistöt		
Rakennukset	440	480
Maa-alueet	135	135
Kiinteistöosakkeet	299	299
Muut aineelliset hyödykkeet	1048	614
Yhteensä	1 922	1 527

Liite 10. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset tilikauden aikana

	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet		
		Kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
31.12.2013 (1000 €)	Yhteensä			
Hankintameno 1.1.	6 099	1 207	1 928	3 135
+ Lisäykset tilikautena	3 028	-	724	724
- Vähennykset tilikautena	-	-	-	-
Hankintameno 31.12.	9 127	1 207	2 652	3 858
Kertyneet poistot 1.1.	2 924	293	1 314	1 607
- Vähennysten kertyneet poistot	-	-	-	-
+ Tilikauden poisto	865	40	289	329
Kertyneet poistot 31.12.	3 789	333	1 603	1 936
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 338	873	1 048	1 922

	Aineettomat hyödykkeet	Aineelliset hyödykkeet		
		Kiinteistöt	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
31.12.2012 (1000 €)	Yhteensä			
Hankintameno 1.1.	5 414	1 167	1 579	2 746
+ Lisäykset tilikautena	740	40	349	389
- Vähennykset tilikautena	-55	-	-	-
Hankintameno 31.12.	6 099	1 207	1 928	3 135
Kertyneet poistot 1.1.	2 127	254	1 094	1 348
- Vähennysten kertyneet poistot	-1	-	-	-
+ Tilikauden poisto	798	39	220	259
Kertyneet poistot 31.12.	2 924	293	1 314	1 607
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 175	914	614	1 528

Liite 11. Muut varat

(1000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Muut	1 796	2 167
Yhteensä	1 796	2 167

Liite 12. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

(1000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Korot	229 647	253 683
Muut	2 005	529
Yhteensä	231 652	254 212

Liite 13. Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Laskennalliset verosaamiset (1000 €)	31.12.2012	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2013
Muista väliaikaisista eroista				
Käyvän arvon rahastosta	-	-	-	-
Yhteensä	-	-	-	-

Laskennalliset verovelat (1000 €)	31.12.2012	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2013
Muista väliaikaisista eroista				
Käyvän arvon rahastosta	7 115	-	-1 544	5 571
Yhteensä	7 115	-	-1 544	5 571

Vapaaehtoisin varauksiin sisältyy kirjaamatonta laskennallista verovelkaa 80 396 tuhatta euroa.

Laskennalliset verosaamiset (1000 €)	31.12.2011	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2012
Muista väliaikaisista eroista				
Käyvän arvon rahastosta	4 611	-	-4 611	-
Yhteensä	4 611	-	-4 611	-

Laskennalliset verovelat (1000 €)	31.12.2011	Kirjattu tulos- laskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	31.12.2012
Muista väliaikaisista eroista				
Käyvän arvon rahastosta	-	-	7 115	7 115
Yhteensä	-	-	7 115	7 115

Vapaaehtoisin varauksiin sisältyy kirjaamatonta laskennallista verovelkaa 70 555 tuhatta euroa.

Liite 14. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

(1000 €)	31.12.2013		31.12.2012	
	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo
Joukkovelkakirjalainat	18 677 686	22 391 949	17 434 533	20 045 787
Muut	1 591 612	1 592 027	1 363 841	1 377 088
Yhteensä	20 269 298	23 983 977	18 798 375	21 422 875

Kaikki emoyhtiön varainhankinta on Kuntien takauskeskuksen takaamaa.

Liite 15. Muut velat

(1000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Maksujenvälitys	6	1 059
Muut	1 295	169
Yhteensä	1 301	1 228

Liite 16. Siirtovelat ja saadut ennakot

(1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Korot	260 743	284 677
Muut	7 703	13 092
Yhteensä	268 446	297 769

Liite 17. Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla

31.12.2013 (1 000 €)	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Korkosidonta	Takaisinmaksu aikaisintaan
1) Debentuurilaina 1/06	EUR	35 000	37 965	Kiinteä	9.5.2016
2) Pääomalaina 1/03	EUR	10 000	10 000	Euribor 6kk	10.12.2010
3) Pääomasijoitukset	EUR	1 009	1 009	Euribor 12kk	
Yhteensä		46 009	48 974		

31.12.2012 (1 000 €)	Valuutta	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Korkosidonta	Takaisinmaksu aikaisintaan
1) Debentuurilaina 1/06	EUR	35 000	39 346	Kiinteä	9.5.2016
2) Pääomalaina 1/03	EUR	10 000	10 000	Euribor 6kk	10.12.2010
3) Pääomasijoitukset	EUR	1 009	1 009	Euribor 12kk	
4) Ikuinen laina 1/08	EUR	40 000	40 000	Euribor 6kk	31.3.2013
Yhteensä		86 009	90 355		

Lainojen ehdot:

- 1) Lainan eräpäivä on 9.5.2021. Yhtiöllä on oikeus maksaa lainan pääoma kertyneine korkoineen ennaikaisesti takaisin koronmaksupäivänä alkaen 9.5.2016, aikaisemmin vain Finanssivalvonnan kirjallisella suostumuksella. Debentuurilaina ja sille kertynyt korko voidaan maksaa yhtiön purkautuessa ja konkurssissa vain kaikkia muita velkoja huonommalla etuoikeudella. Laina on etuoikeusasemaltaan vähintään samassa asemassa kuin yhtiön tulevaisuudessa mahdollisesti liikkeeseen laskemat tai ottamat debentuurilainat, joilla on eräpäivä ja vastaavanehtoiset sitoumukset.
- 2) Lainassa ei ole eräpäivää. Yhtiö on sitoutunut maksamaan korkoa vain, jos maksettava määrä voidaan käyttää voitonjakoon yhtiön viimeksi päättäneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen mukaan. Laina ei tuota kumulatiivista oikeutta korkoon. Laina voidaan maksaa takaisin edellyttäen, että Kuntarahoituksen viimeksi päättäneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen mukaisella sidotulla pääomalla ja muilla jakokelvottomilla varoilla on täysi kate ja että Finanssivalvonta antaa takaisinmaksulle luvan. Lainaehtojen mukaan yhtiöllä on 10.12.2010 ja sen jälkeen aina koronmaksupäivänä oikeus maksaa laina takaisin edellä mainittujen edellytysten täytyessä. Yhtiö ei käyttänyt tilikauden aikana sanottua oikeuttaan maksaa laina takaisin. Tilikauden loppuun asti kertynyt korko on kirjattu tilinpäätöksessä korkokuluksi.

Pääomalaina ja sille kertynyt korko voidaan maksaa yhtiön purkautuessa ja konkurssissa vain kaikkia muita velkoja huonommalla etuoikeudella. Yhtiön pääomalaina on etuoikeusasemaltaan samassa asemassa kuin tulevaisuudessa mahdollisesti liikkeeseen lasketut tai otetut pääomallinat ja vastaavanehtoiset sitoumukset. Lainalla on parempi etuoikeus kuin yhtiön osakkeilla.
- 3) Pääomasijoitukset eivät ole irtisanottavissa, mutta yhtiö voi maksaa ne takaisin Finanssivalvonnan luvalla edellyttäen, että yhtiön omat varat eivät alene alle minimitason. Korkoa voidaan maksaa vain siltä osin ja siinä määrin kuin voitonjako luottolaitoksessa on mahdollinen ja voitonjakokelpoiset varat siihen riittävät ja luottolaitoksen hallitus niin päättää. Oikeus koronmaksuun ei siirry seuraaville tilikausille, mikäli korkoa ei ole aikaisemmilta vuosilta maksettu. Vallitseva korkotaso ei mahdollista lainaehtojen mukaista koronmaksua vuodelta 2013.
- 4) Lainassa ei ole eräpäivää. Yhtiöllä on oikeus maksaa lainan pääoma kertyneine korkoineen ennaikaisesti takaisin Finanssivalvonnan luvalla aikaisintaan 31.3.2013. Yhtiöllä on oikeus lykätä velasta maksettavan koron maksua, mikäli yhtiön vakavaraisuus ei täytä lain vaatimuksia, yhtiöllä ei ole jakokelpoisia varoja tai yhtiö ei voi muuten jakaa osinkoa.

Laina ja sille kertynyt korko voidaan maksaa yhtiön purkautuessa ja konkurssissa vain kaikkia muita velkoja huonommalla etuoikeudella. Laina on etuoikeusasemaltaan vähintään samassa asemassa kuin yhtiön muut vastaavat ikuiset lainat ja tulevaisuudessa mahdollisesti liikkeeseen laskemat tai ottamat vastaavat ikuiset lainat. Tilikauden loppuun asti kertynyt korko on kirjattu tilinpäätöksessä korkokuluksi.

Yhtiö maksoi 31.3.2013 Finanssivalvonnan luvalla pois 40 miljoonan euron suuruisen ikuisen lainan (Ikuinen laina 1/08).

Liite 18. Rahoitusvarojen ja -velkojen maturiteettijakauma

31.12.2013 (1000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	208 300	333 794	3 087 193	947 997	81 010	4 658 293
Saamiset luottolaitoksilta	583 904	5 000	-	-	-	588 904
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	297 264	1 193 434	5 634 377	4 126 904	6 549 260	17 801 239
Saamistodistukset	733 496	111 986	362 766	44 510	74 593	1 327 351
Yhteensä	1 822 964	1 644 214	9 084 335	5 119 411	6 704 863	24 375 786

31.12.2013 (1000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	362 527	216 123	45 290	428 906	1 211 540	2 264 386
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	17 450	2 637	353 027	261 835	294 260	929 209
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	3 484 291	4 234 304	10 884 367	1 107 874	558 463	20 269 298
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	10 000	37 965	-	1 009	48 974
Yhteensä	3 864 267	4 463 064	11 320 648	1 798 614	2 065 273	23 511 867

Velat, joissa on ennenaikaisen eräännyttämisen mahdollisuus, ovat taulukossa sen mukaisessa maturiteettiluokassa, jolloin eräännyttäminen olisi ensimmäisen kerran mahdollista. Yhtiön arvio on, että velkoja tullaan vuoden 2014 aikana eräännyttämään ennenaikaisesti 40–60%. Vuoden 2013 aikana erääntyi tällaisia velkoja ennenaikaisesti 73%.

31.12.2012 (1000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	696 772	473 811	2 824 729	467 693	141 962	4 604 967
Saamiset luottolaitoksilta	98 458	8 000	-	-	-	106 458
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	219 515	1 063 207	5 145 980	3 803 556	5 467 866	15 700 124
Saamistodistukset	959 661	547 054	436 900	50 037	39 212	2 032 864
Yhteensä	1 974 406	2 092 072	8 407 609	4 321 286	5 649 040	22 444 413

31.12.2012 (1000 €)	0–3 kuukautta	3–12 kuukautta	1–5 vuotta	5–10 vuotta	yli 10 vuotta	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	1 781 880	267 971	225 297	355 912	1 330 669	3 961 729
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	20 986	26 620	216 996	473 149	311 726	1 049 477
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 854 235	6 164 798	7 422 376	1 695 948	661 018	18 798 375
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	40 000	10 000	39 346	-	1 009	90 355
Yhteensä	4 697 101	6 469 389	7 904 015	2 525 009	2 304 422	23 899 936

Velat, joissa on ennenaikaisen eräännyttämisen mahdollisuus, ovat taulukossa sen mukaisessa maturiteettiluokassa, jolloin eräännyttäminen olisi ensimmäisen kerran mahdollista. Yhtiön arvio on, että velkoja tullaan vuoden 2013 aikana eräännyttämään ennenaikaisesti 40–50%. Vuoden 2012 aikana erääntyi tällaisia velkoja ennenaikaisesti 34%.

Liite 19. Tase-erien jakautuminen koti- ja ulkomaan rahan määräisiin eriin

31.12.2013 (1000 €)	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	4 622 347	35 947	4 658 293
Saamiset luottolaitoksilta	588 364	540	588 904
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	17 801 239	-	17 801 239
Saamistodistukset	1 327 351	-	1 327 351
Johdannaissopimukset	1 094 150	-	1 094 150
Muu omaisuus ml. "Käteiset varat"	685 954	179	686 133
Yhteensä	26 119 404	36 666	26 156 069

31.12.2013 (1000 €)	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	2 092 354	172 032	2 264 386
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	683 417	245 791	929 209
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	950 751	19 318 547	20 269 298
Johdannaissopimukset	1 818 359	-	1 818 359
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	48 974	-	48 974
Muut velat	702 193	123 651	825 844
Yhteensä	6 296 049	19 860 021	26 156 069

31.12.2012 (1000 €)	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	4 604 967	-	4 604 967
Saamiset luottolaitoksilta	106 120	338	106 458
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	15 764 232	-	15 764 232
Saamistodistukset	2 032 864	-	2 032 864
Johdannaissopimukset	2 551 683	-	2 551 683
Muu omaisuus ml. "Käteiset varat"	499 404	-	499 404
Yhteensä	25 559 268	338	25 559 607

31.12.2012 (1000 €)	Kotimaan raha	Ulkomaan raha	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	3 590 257	371 473	3 961 730
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	706 025	343 452	1 049 477
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 010 005	17 788 370	18 798 375
Johdannaissopimukset	937 983	-	937 983
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	90 355	-	90 355
Muut velat	545 178	176 509	721 688
Yhteensä	6 879 802	18 679 805	25 559 607

Liite 20. Arvopapereiden takaisinostosopimukset

(1000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Repo-ostosopimukset		
Saamiset luottolaitoksilta	-	50 000
Saamiset muilta kuin luottolaitoksilta	-	-
Yhteensä	-	50 000

Liite 21. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ja kirjanpitoarvot

Rahoitusvarat (1 000 €)	31.12.2013		31.12.2012	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Käteiset varat	354 232	354 232	228 188	228 188
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	4 658 293	4 657 989	4 604 967	4 596 706
Saamiset luottolaitoksilta	588 904	588 913	106 458	106 458
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	17 801 239	18 494 945	15 700 124	16 386 894
Saamistodistukset	1 327 351	1 313 471	2 032 864	2 026 152
Osakkeet ja osuudet	10 050	10 050	10 035	10 035
Osakkeet ja osuudet samaan konserniin kuuluvissa yrityksissä	100	100	100	100
Johdannaissopimukset	1 094 150	1 094 150	2 551 683	2 551 683
Yhteensä	25 834 318	26 513 851	25 234 419	25 906 216

Rahoitusvelat (1 000 €)	31.12.2013		31.12.2012	
	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	2 264 386	2 264 267	3 961 730	3 961 513
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	929 209	925 254	1 049 477	1 045 307
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	20 269 298	20 268 860	18 798 375	18 795 007
Johdannaissopimukset	1 818 359	1 818 359	937 983	937 983
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	48 974	49 849	90 355	91 371
Yhteensä	25 330 225	25 326 589	24 837 920	24 831 182

Liite 22. Rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen hierarkia

31.12.2013 (1 000 €)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostetut varat				
Käypään arvoon tuloksen kautta arvostetut erät				
Saamistodistukset	692 297	119 896	-	812 193
Saamiset yleisöltä	-	6 868 445	-	6 868 445
Johdannaissopimukset	-	168 537	-	168 537
Suojaavat johdannaiset	-	925 613	-	925 613
Myytävissä olevat varat				
Saamistodistukset	4 337 483	11 145	-	4 348 627
Rahasto-osuudet	10 050	-	-	10 050
Yhteensä	5 039 830	8 093 635	-	13 133 465

31.12.2013 (1 000 €)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tuloksen kautta arvostetut erät				
Velat luottolaitoksille	-	1 856 371	-	1 856 371
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	723 136	-	723 136
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	17 607 827	-	17 607 827
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	37 965	-	37 965
Johdannaissopimukset	-	208 936	-	208 936
Suojaavat johdannaiset	-	1 609 423	-	1 609 423
Yhteensä	-	22 043 658	-	22 043 658

31.12.2012 (1 000 €)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostetut varat				

■ Kuntarahoitus Oyj emoyhtiö

Käypään arvoon tuloksen kautta arvostetut erät				
Saamistodistukset	737 575	579 828	-	1 317 403
Saamiset yleisöltä	-	6 399 702	-	6 399 702
Johdannaissopimukset	-	273 441	-	273 441
Suojaavat johdannaiset	-	2 278 242	-	2 278 242
Myytävikissä olevat varat				
Saamistodistukset	4 418 203	16 926	-	4 435 129
Rahasto-osuudet	10 008	-	-	10 008
Yhteensä	5 165 785	9 548 139	-	14 713 924

31.12.2012 (1000 €)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon arvostetut velat				
Käypään arvoon tuloksen kautta arvostetut erät				
Velat luottolaitoksille	-	1 928 415	-	1 928 415
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	851 236	-	851 236
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	15 018 143	-	15 018 143
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	39 346	-	39 346
Johdannaissopimukset	-	321 554	-	321 554
Suojaavat johdannaiset	-	616 429	-	616 429
Yhteensä	-	18 775 123	-	18 775 123

Taso 1 Arvostus on perustunut aktiivisilla toimivilla markkinoilla täysin samanlaisille varoille tai veloille noteerattuihin käypiin arvoihin.

Taso 2 Arvostus on määritelty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja. Hinnat ovat todennettavissa joko suoraan tai välillisesti.

Taso 3 Arvostus on perustunut syöttötietoihin, jotka eivät perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin.

Tilikauden 2013 aikana ei ole tehty siirtoja Taso 3:sta muihin luokkiin tai muista luokista Taso 3:een.

Tilikauden 2012 aikana ei ole tehty siirtoja Taso 3:sta muihin luokkiin tai muista luokista Taso 3:een.

Liite 23. Oman pääoman erät

31.12.2013 (1000 €)	Osakepääoma	Vararahasto	Käyvän arvon rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Kirjanpitoarvo tilikauden alussa 1.1.2013	43 008	277	21 927	40 743	21 641	127 595
+ lisäykset	-	-	359	-	20 591	20 950
- vähennykset	-	-	-	-	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	43 008	277	22 285	40 743	42 233	148 545

31.12.2012 (1000 €)	Osakepääoma	Vararahasto	Käyvän arvon rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
Kirjanpitoarvo tilikauden alussa 1.1.2012	43 008	277	-14 280	40 743	144	69 892
+ lisäykset	-	-	36 207	-	21 497	57 703
- vähennykset	-	-	-	-	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	43 008	277	21 927	40 743	21 641	127 595

Liite 24. Osakepääoma

Kuntarahoitus Oyj:llä on kaksi osakesarjaa A ja B, jotka eivät kuitenkaan eroa toisistaan äänivallan tai voitonjaon osalta, vaan kumpikin osake oikeuttaa yhteen ääneen. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Osakkeiden hankintaa on rajoitettu yhtiöjärjestyksen suostumus- ja lunastuslausekkein. Vuoden 2013 lopussa yhtiön maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma oli 43 008 tuhatta euroa. Yhtiön osakkeiden lukumäärä on 39 063 798 kpl.

Liite 25. Suurimmat osakkeenomistajat

Kymmenen äänivallaltaan suurinta osakkeenomistajaa sekä heidän omistamiensa osakkeiden lukumäärä ja niiden osuus luottolaitoksen kaikista osakkeista ja kaikkien osakkeiden äänimäärästä sekä osakkeenomistajien yhteenlaskettu lukumäärä:

31.12.2013	kpl	%-osuus
1. Keva	11 975 550	30,66 %
2. Suomen valtio	6 250 000	16,00 %
3. Helsingin kaupunki	4 066 525	10,41 %
4. Espoon kaupunki	1 547 884	3,96 %
5. VAV Asunnot Oy (Vantaa)	963 048	2,47 %
6. Tampereen kaupunki	919 027	2,35 %
7. Oulun kaupunki	903 125	2,31 %
8. Turun kaupunki	615 681	1,58 %
9. Kuopion kaupunki	569 450	1,46 %
10. Lahden kaupunki	502 220	1,29 %

Osakkeenomistajia on yhteensä 284.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Yhtiö ei ole yhdistellyt tuloslaskelman eriä VMA:n päätöksen 2 luvun 14 §:n 4 momentin perusteella.

Liite 26. Korkotuotot ja -kulut

Korkotuotot (1 000 €)	2013	2012
Saamisista luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	338	1 422
Saamisista yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	260 267	313 775
Saamistodistuksista	88 154	91 935
Johdannaissopimuksista	-171 555	-134 503
Muut korkotuotot	1 531	1 952
Yhteensä	178 735	274 581

Korkokulut (1 000 €)	2013	2012
Veloista yleisölle ja julkisyhteisöille	22 563	28 691
Veloista luottolaitoksille ja keskuspankeille	59 212	45 450
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	320 135	519 486
Johdannaissopimuksista	-374 177	-463 471
Veloista, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 850	2 563
Muut korkokulut	942	540
Yhteensä	30 524	133 259

Liite 27. Leasingtoiminnan nettotuotot

(1 000 €)	2013	2012
Vuokratuotot	13 653	7 600
Leasingomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot	-12 377	-6 561
Leasingomaisuuden luovutusvoitot ja -tappiot	3	41
Yhteensä	1 279	1 080

Liite 28. Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot (1 000 €)	2013	2012
Muusta toiminnasta	293	0
Yhteensä	293	0

Palkkiokulut (1 000 €)	2013	2012
Maksetut toimitusmaksut	135	125
Muut	3 999	3 097
Yhteensä	4 133	3 222

Erä Muut sisältää mm. maksetut takauspalkkiot, säilytyspalkkiot ja ohjelmien päivityskulut.

Liite 29. Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

2013 (1 000 €)	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	Käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Johdannaissopimuksista	17	21 047	21 064
Käyvän arvon optiolla kirjatusta eristä	81	-16 216	-16 135
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	98	4 831	4 928
Valuuttatoiminnan nettotuotot	-24	118	94
Yhteensä	74	4 949	5 023

2012 (1 000 €)	Myyntivoitot ja -tappiot (netto)	Käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Johdannaissopimuksista	-	-8 021	-8 021
Käyvän arvon optiolla kirjatusta eristä	-1 162	23 524	22 362
Arvopaperikaupan nettotuotot yhteensä	-1 162	15 503	14 341
Valuuttatoiminnan nettotuotot	15	-16	0
Yhteensä	-1 147	15 487	14 340

Liite 30. Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

(1 000 €)	2013	2012
Tuotot rahasto-osuuksista	254	-
Rahoitusvarojen luovutuksista	-2 396	159
Arvon alentumisten peruutuksista	-	529
Siirroista käyvän arvon rahastosta	2 356	-283
Yhteensä	214	405

Liite 31. Suojauslaskennan nettotulos

(1 000 €)	2013	2012
Suojausinstrumenttien nettotulos	-548 729	335 210
Suojauskohteiden nettotulos	558 346	-334 870
Yhteensä	9 617	340

Liite 32. Liiketoiminnan muut tuotot

(1 000 €)	2013	2012
Muut luottolaitoksen varsinaisesta toiminnasta johtuvat tuotot	47	64
Yhteensä	47	64

Liite 33. Liiketoiminnan muut kulut

(1 000 €)	2013	2012
Vuokratulot	1 874	1 735
Muut luottolaitoksen varsinaisesta toiminnasta johtuvat kulut	2 720	2 939
Yhteensä	4 594	4 674

Liite 34. Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

Erä muodostuu suunnitelman mukaisista poistoista.

Liite 35. Arvonalentumistappiot muista rahoitusvaroista

2013 (1 000 €)	Sopimuskohtaiset arvonalentumistappiot	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjatut
Eräpäivään asti pidettävistä saamistodistuksista	-	-54	-54
Yhteensä	-	-54	-54

2012 (1 000 €)	Sopimuskohtaiset arvonalentumistappiot	Vähennykset	Tuloslaskelmaan kirjatut
Eräpäivään asti pidettävistä saamistodistuksista	-	-2 020	-2 020
Yhteensä	-	-2 020	-2 020

Liite 36. Liiketoiminta-alueita ja maantieteellisiä markkina-alueita koskevat tiedot

Kuntarahoitus Oyj:n toimialana on luottolaitostoiminta ja luotonannon markkina-alueena on Suomi.

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Liite 37. Annetut vakuudet

Omasta velasta annetut pantit (1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Velat luottolaitoksille	2 264 386	3 961 730
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	929 209	1 049 477
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	20 269 298	18 798 375
Yhteensä	23 462 893	23 809 582

Annetut vakuudet on esitetty tasearvojen per 31.12. mukaisina.

■ Kuntarahoitus Oyj emoyhtiö

Vastuut ja vakuudet (1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Pantatut velkakirjat keskuspankille	2 207 573	2 036 320
Pantatut velkakirjat Kuntien takauskeskukselle	15 451 996	13 381 558
Pantatut saamistodistukset Kuntien takauskeskukselle	5 191 218	5 738 476
Pantatut talletukset Kuntien takauskeskukselle	-	20 000
Yhteensä	22 850 788	21 176 354

Liite 38. Eläkevastuut

Eläketurva on hoidettu ulkopuolisen eläkevakuutusyhtiön kautta.

Liite 39. Leasing- ja muut vuokravastuut

(1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Yhden vuoden kuluessa erääntyvät	1 239	1 265
Yli vuoden enintään viiden vuoden kuluessa erääntyvät	1 722	2 777
Yli viiden vuoden kuluessa erääntyvät	-	-
Yhteensä	2 961	4 042

Liite 40. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

(1 000 €)	31.12.2013	31.12.2012
Sitovat luottolupaukset	981 420	1 247 588
Yhteensä	981 420	1 247 588

Henkilöstöä ja johtoa koskevat liitetiedot

Liite 41. Henkilöstö

	2013		2012	
	Keskimäärin	Tilikauden lopussa	Keskimäärin	Tilikauden lopussa
Vakituinen kokoaikainen	60	62	50	54
Vakituinen osa-aikainen	4	4	2	2
Määräaikainen	4	4	6	5
Yhteensä	68	70	58	61

Johdon työsuhde-etuudet

Toimitusjohtajalle ja varatoimitusjohtajalle maksetut ennakonpidätyksen alaiset palkat ja palkkiot

Palkat ja palkkiot (1 000 €)	2013	2012
Toimitusjohtaja	586	497
Varatoimitusjohtaja	465	389
Yhteensä	1 051	886

Hallituksen palkkiot

Hallituksen jäsenille maksetaan yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti vuosipalkkio ja kokouspalkkiot. Hallituksen puheenjohtajan palkkio on 30 000 euroa, varapuheenjohtajan vuosipalkkio 18 000 euroa ja jäsenen vuosipalkkio 15 000 euroa. Kokouspalkkio hallituksen ja valiokuntien kokouksista on puheenjohtajille 800 euroa kokousta kohden ja jäsenille 500 euroa kokousta kohden.

Palkat ja palkkiot (1 000 €)	2013	2012
Hallituksen jäsenet		
Eva Liljebloom, hallituksen puheenjohtaja	41	35
Fredrik Forssell, hallituksen varapuheenjohtaja	26	19
Teppo Koivisto	22	17
Tapio Korhonen, hallituksen jäsen 26.3.2013 asti	12	19
Sirpa Louhevirta	21	17
Ossi Repo, hallituksen jäsen 26.3.2013 asti	10	15
Tuula Saxholm, hallituksen jäsen 26.3.2013 alkaen	11	-
Asta Tolonen	21	15
Juha Yli-Rajala	22	18
Yhteensä	184	154

Lähipiiriliiketoimet**Liite 42. Lähipiiriin kuuluvilta olevat laina- ja rahoitussaamiset sekä muut vastuut**

Kuntarahoituksella ei ole luottolaitostoiminnasta annetun lain 140 §:n 2 momentin mukaisia laina- tai rahoitussaamisia tai muita vastuuta lähipiiriltä.

Omistukset muissa yrityksissä**Liite 43. Omistukset muissa yrityksissä**

(1 000 €)	2013		2012	
	Osuus kaikista osakkeista (%)	Kirjanpitoarvo	Osuus kaikista osakkeista (%)	Kirjanpitoarvo
Tytäryritykset				
Rahoituksen Neuvontapalvelut Inspira Oy	66,7	100	66,7	100
Yhteensä	66,7	100	66,7	100

Muut liitetiedot**Liite 44. Tilintarkastusyhteisölle maksetut tilintarkastus- ja muut palkkiot**

(1 000 €)	2013	2012
Tilintarkastus	87	88
Veroneuvonta	21	27
Muut palvelut	242	69
Yhteensä	350	184

Hallituksen esitys tilikauden voittoa koskeviksi toimenpiteiksi

Kuntarahoitus Oyj:n voitonjakokelpoiset varat ovat 42 232 539,73 euroa, josta tilikauden voitto on 20 591 419,05 euroa.

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että:

- osinkoa ei jaeta ja että
- voitonjakokelpoiset varat, 42 232 539,73 euroa, jätetään omaan pääomaan.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 6. helmikuuta 2014

KUNTARAOITUS OYJ

Eva Liljebloom
hallituksen puheenjohtaja

Fredrik Forssell
hallituksen varapuheenjohtaja

Teppo Koivisto
hallituksen jäsen

Sirpa Louhevirta
hallituksen jäsen

Tuula Saxholm
hallituksen jäsen

Asta Tolonen
hallituksen jäsen

Juha Yli-Rajala
hallituksen jäsen

Pekka Averio
toimitusjohtaja

Tilintarkastusmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 6.2.2014

KPMG Oy Ab

Marcus Tötterman
KHT

Tilintarkastuskertomus

Kuntarahoitus Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Kuntarahoitus Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2013. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahavirtalaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitiilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitiilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnitellamme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja tai toimitusjohtajan sijainen syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan taikka rikkoneet osakeyhtiölakia, luottolaitostoiminnasta annettua lakia tai yhtiöjärjestyä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitiilinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitiilinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsinki 6. helmikuuta 2014
KPMG OY AB

Marcus Tötterman
KHT

Kuntarahoitus Oyj
Jaakonkatu 3 A, PL 744
00101 Helsinki
puh. (09) 6803 5666
www.kuntarahoitus.fi
etunimi.sukunimi@kuntarahoitus.fi